

1 Mayıs'ın Dünü, Bugünü ve Geleceği Üzerine

Demir Küçükaydın

1 Mayısların Dünü, Bugünü ve Geleceği Üzerine

Demir Küçükaydın

Altıncı Sürüm

28 Nisan 2019

köXüz

Dijital Yayınlar

İndir – Oku – Okut - Çoğalt – Dağıt

**Kâr amacı olmadan, okumak ve okutmak
için, indirmek, dijital olarak basmak ve
dağıtmak serbesttir.**

Alıntılarda kaynak gösterilmesi dlenir.

1 Mayısların Dünü Bugünü ve Geleceği Üzerine İçindekiler

(2000 MART) NEWROZ DEPREMI VE TÜRK
SOSYALİSTLERİ

(2000 NISAN) NEWROZ'DA VE 1 MAYIS'TA POLİTİKA

(2001 NISAN) DEMOKRATİK CUMHURİYET VE 1 MAYIS

(2001 MAYIS) MAYIS DÜŞÜNCELERİ

(2001 MAYIS) REFAH, EŞİTLİK VE DEMOKRASI

(2004 NISAN) 1 MAYIS VESİLESİYLE
ENTERNASYONALİZME KARŞI

(2006 NISAN) İŞÇİLERE 1 MAYIS ÇAĞRISI

(2010 MAYIS) YOL NASIL AÇILMIŞTI? 6 MAYIS
VESİLESİYLE İLK 1 MAYIS KUTLAMASINA İLİŞKİN BİR
ANI

(2011 NISAN) 1 MAYIS'A KATILACAK SOSYALİSTLERE
İKİ SOMUT ÖNERİ

(2012 NISAN) SOSYALİSTLERE BİR ÖNERİ

(2012 KASIM) POLITIK BIR PROFIL İÇİN ÖNERİ: “24 NISAN’I 1 MAYIS YAPALIM”

(2012 KASIM) SYK’NIN POLITIK PROFILI İÇİN BİR KAMPANYA ÖNERİSİ HAKKINDA EK AÇIKLAMALAR

(2013 NISAN) DEVRIMCI 24 NISAN – KARŞI DEVRIMCI 1 MAYIS 24 NISAN’I 1 MAYIS YAPALIM

(2013 MAYIS) MARKSIZM “SINIF MÜCADELESİ KURAMI” MIDIR?

(2014 MAYIS) 1 MAYIS VE 6 MAYIS VESİLESİYLE RİTÜELLER VE DEVRIMCILIK ÜZERİNE

(2012 NISAN) SARKIS HATSPANIAN’IN “HOCALI KATLIAMI” İLE İLGİLİ YAZISI, GAZİ KATLIAMI, ERGENEKON, GÜN ZİLELİ VE MİLLİYETÇİLİK ÜZERİNE

(2014 NISAN) 1 MAYIS İÇİN YEL DEĞİRMENİ DON KIŞOT’TA YAPILMIŞ BİR ÖNERİ

Dünya işçi sınıfının birliği açısından.

Türkiye’deki demokrasi mücadelesi açısından.

Yine hem Türkiye’deki demokrasi mücadelesi; hem de Suriye’deki acil gelişmeler açısından.

Ekonomi politik ve İşçi Sınıfının durumu açısından.

(2014 NISAN) BAZI FORUMLARIN 1 MAYIS ÇAĞRISI’NIN ELEŞTİRİSİ

Gezi’nin Ne Olduğu Üzerine

Bildirinin Bu İçeriği ile Hazırlanış ve Kararlaştırılış Biçimi İlişkisi

Politika Yapma Tarzı ve Anlayış

Mücadele Biçimlerinin Eleştirisi

(2014 MAYIS) SOMA, “İŞ KAZALARI”, MUTLAK DEVLET
VE KAPITALİZM

(2014 MAYIS) PARKLARA DÖNERKEN - FORUMLAR VE
SOMA

(2014 MAYIS) “İŞÇİ SINIFI CENNETE GIDER”

(2017 NISAN) 1 MAYIS’TA TAKSIM ALANI
FETHEDİLEBİLİRDİ? AMA NASIL?

(2000 Mart) Newroz Depremi ve Türk Sosyalistleri

Türkiye'nin batısı jeolojik bir depremle sarsılmıştı bir süre önce. Newroz'da Türkiye'nin doğusunda, Kürdistan'da, toplumsal bir deprem yaşandı.

Newroz'da yaşananların bir deprem olduğunun anlaşılmasını engelleme; bu depremi gözlerden, gönüllerden ve bilinçlerden uzak tutma, bizzat mücadele konusu oluşturuyor; onu önemsiz gösterme, hatta mümkünse hiç söz etmeme: toplumsal depremi lokalize edip şok dalgalarının yayılmasını engellemenin tek yolu olarak görülüyor.

Bu deprem sadece Türk devletini ve onun borazanı basını değil, yeni stratejinin muhaliflerini de derinden rahatsız etti. Hepsi olanın anlam ve önemini çok iyi kavramış bulunuyorlar ve tam da öyle olduğu için, Newroz depremi karşısında, sanki hiç bir şey olmamış gibi, "deliye taşı andırmamak" veya "eşeğin aklına karpuz kabuğu düşürmemek" için, görmem, duymam, konuşmamı oynuyorlar.

Bizzat bu sessizlik, bu geçiştirme çabası ortada ne kadar önemli bir gelişme olduğunun en önemli delili. Önce İmralı'da ortaya atılan, HADEP ve PKK tarafından benimsenen yeni strateji, program ve mücadele biçimlerine, Kürt yığınları ayaklarıyla oy vermekle kalmadı bizzat uygulamaya geçti.

Devletin de, basının da, yeni stratejinin muhaliflerinin de böyle davranmasının anlaşılmayacak bir yanı yok. En önemlisi en önemsiz, en önemsizi en önemli gösterme; yani şu Türkiye'de çok kullanılan deyimle "gündemi belirleme", bizzat bir siyasal mücadele konusu ve aracıdır.

Ama, aslında Türkiye'nin belki de demokratik hedeflerin tek

tutarlı savunucusu olan sosyalistlerin de özünde aynı şekilde davrandıkları ve bir intihar politikası göttükleri görülüyor. Elbette, sosyalistler, programatik olarak, en azından prensip düzeyinde, Kürt ulusunun haklarını kazanmasından; Türkiye'deki baskıcı, militer, bürokratik ve keyfi sistemin kökten değişmesinden yanadırlar. Onların bu inançlarından hiç kimse kuşku duymaz. Ama tam da bu nedenle izledikleri politikaya intihar politikası demek gerekiyor; çünkü izledikleri politika, bu istemlerin karşısındaki güçlerin ekmeğine yağ sürüyor ve onların pozisyonlarını güçlendiriyor.

Onların hepsinin temel yanlışı, "Kürt Sorunu"nu, sorunlardan bir sorun olarak görmelerinde; Kürt Ulusal Hareketi'ni dinamik bir mücadele öznesi olarak görmek istememelerinde; onun varlığından rahatsız olmalarında; onun varlığında kendilerine bir rakip görmelerindedir.

Bu durum onları, Kürt Ulusal Hareketi'nin başarıları karşısında; ya da oradaki önemli dönüşümler karşısında, susmaya, olanları önemsiz göstermeye itmektedir ve bu politikalarıyla, nesnel olarak Genelkurmay ve onun basit bir psikolojik savaş aracı olmuş Türk basınının soldan iş birlikçisi haline gelip intihar etmektedirler. Bu devekuşu politikasının adı da, "sınıfa dayanan"; "sınıf dinamiklerinden hareket eden politikalar" olmaktadır sözüm ona.

*

Türk sosyalistlerinin genellikle pek işçi sınıfıyla başı hoş olmamıştı geçmişinde. Reformistlerinde işçiler demek, aslında sendikacılar ve sendikal hareket demekti; radikallerinde ise işçi sınıfı sadece bir retorik olarak yer alırdı.

Ama son yıllarda, hemen hemen bütün Türk sosyalistlerinin, "işçi sınıfı"cı, "sınıfa dayanan politikalar"cı olduğu görülüyor.

Ne oldu da hidayete erdiler? Bu söylem, gerçek sorunu, yani "Kürt Sorunu"nu gözden kaçırmanın, gizlemenin aracıdır.

Bugünün gerçek sosyalist politikası ancak "Kürtçü" olmakla yapılabilir. Bu gün, her kim sınıftan söz etmektedir; her kim "Kürt Sorunu"nun önemini gözden kaçırmaya, onu sorunlardan bir sorun gibi göstermeye çalışmaktadır, onun sosyalizmle ilgisi yoktur.

Bulundukları ülkenin doğusunda, insanlar son derece açık politik bir programla, kendi ulusal sorunlarını da aşmış olarak neredeyse bir serihildan gerçekleştiriyor. Ve bu Türk sosyalistlerinde ne bir heyecan, ne bir silkinmeye yol açıyor. İnsan bekliyor ki, Newroz'da gerek mesajları gerek katılımıyla bir serihildan olan gösteriler karşısında, sosyalist partiler, örneğin bir Özgürlük ve Dayanışma Partisi, aceleyle en yetkili organlarını toplayıp, bu yeni durum karşısında neler yapılacağını görüşsün; Newroz'un önemi ve mesajlarına Türklerin dikkatini çekmek, onun karşısındaki susuş duvarını yıkmak için somut girişimlerin neler olacağına kafa patlatsın. İnsan bekliyor ki, sosyalist partiler bir araya gelip, Kürt Ulusunun yaptığı teklife, yani Newroz'un Türklerin ve Kürtlerin ortak bayramı olması teklifine, Türk Tarafından olumlu cevap verip, gelecek sene, Türk tarafında da, Newroz'u vesile ederek, anayasal vatandaşlık temelinde, bütün dil ve kültürlerin eşit olduğu bir cumhuriyet ve demokratik dönüşümler için; devletin resmi Newrozuna karşı, Kürtlerin Newrozuna el veren ve böylece fiilen halkların kardeşliğini gerçekleştiren kutlama biçimli gösteriler kararı alsın ve şimdiden bu mesajı versin.

İnsan bekliyor ki, Newroz'un "W" harfine karşı yürütülen yasak ve koğuşturmaları gülünç duruma düşürmek; onlara

karşı mücadele etmek için, örneğin klasik parti ve mücadele biçimlerine itibar etmediği vurgusu yapan ÖDP, örneğin adındaki "ve" bağlacını bundan sonra "we" olarak değiştirme kararı alıyor.

İnsan bekliyor ki, bütün sol basın bir araya gelip, bundan sonra bütün "ve" bağlaçları yerine "we"; weya bütün "v" harfleri yerine "w" kullanma kararı alıyorlar.

Böyle hassasiyetlerin hiç birinden iz yok. Nedir bu körlük ve Kürt Ulusal Hareketi karşısındaki kompleksler?

İçine girilen yeni dönem, bu tür mevzii savaşlarını, siper savaşlarını, bu tür yeni mücadele biçimlerini gerektiriyor. Bunun nasıl uygulanacağını, Kürtler bizzat Newroz gösterileriyle örnekliyorlar. Böyle bir "w" için yapılacak mevzii savaş az mı önemlidir?

Hani genel olarak belirsiz bir tarihte devrim için uğraş değil de, şimdiden küçük de olsa değişiklikler önemliydi?

Hani, artık eski yaratıcılıktan yoksun örgüt ve mücadele biçimleri sürdürülmeyecek, yaratıcı olunacaktı?

Genç kuşaklar, bu beyni kireçleşmiş, Osmanlı yadigarı bürokratik kastın artık komik olmaktan bile çıkmış bunaklığına karşı böyle yaratıcı biçimlerle bir politik mücadeleye çekilemez mi?

Hayır. Baylarımız ciddi politikacılarıdır. Dünyanın birçok sorunu vardır ve Kürt sorunu da bunlardan sadece biridir. Herkes haddini, hududunu ve yerini bilmelidir.

*

Örneğin ÖDP MYK'sı 25 Mart 2000 tarihinde toplanıyor. Peki Newroz, nasıl bir yer alıyor bu toplantıda?

"Bilgilendirme bölümünde; Genel Başkan'ın faaliyetleri yazılı

olarak heyete sunuldu. Yıldırım Kaya'nın Diyarbakır'da katıldığı Newroz kutlamaları bilgisi yazılı sunuldu. Masis Kürkçügil'in Portekiz'de gerçekleştirilen uluslararası toplantı konusunda sözlü bilgi aktarımı gerçekleştirildi."

İşte sloganlarında ifade ettiği programı ve katılımıyla bir tür serihildan olan Newroz'a, Türkiye'nin en büyük ve en popüler sosyalist partisinin verdiği değer bu kadar. O, diplomatik ilişkiler bağlamında, Portekiz'deki uluslar arası toplantıdan daha fazla bir anlama sahip değil. Hatta metinde Newroz'dan da değil, Newroz hakkındaki Yıldırım Kaya'nın raporundan söz ediliyor.

Raporun başka bölümlerine bakıyoruz, acaba başka yerde bir şey var mı diye. Kürt sorununun geçtiği bir yer daha görüyoruz. Aktaralım:

"Son dönemin tartışma konularından Cumhurbaşkanlığı seçimi, 312. Madde etrafında devam eden siyasi yasaklar konusu, silahlanmaya yönelik adımlara karşı tutum, kıyak emeklilik, sendikasılaştırma ve sigortasız işçi çalıştırma, militarizm, AB ve esnekleşme, tarım alanına ilişkin politikalar, nükleer santraller ve enerji, Kürt sorunu, özelleştirme saldırıları...vb. konulara ilişkin eldeki verilerle parti tutumunun bir kez daha basın açıklaması, basın toplantısı vb. araçlarla kamuoyuna duyurmak üzere, Propagandadan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Saruhan Oluç'un görevlendirilmesine,...)"

İşte, yine aynı sorun. Kürt sorunu sorunlardan bir sorun. Raporun daha aşağılarına bakıyoruz. 1 Mayıs ile ilgili bir bölüm var. Aktaralım:

"1 Mayıs çalışmaları hakkında yapılan görüşme sonucunda; 1 Mayıs'ın, konfederasyonların ortak katılımı doğrultusundaki çalışmalarının desteklenerek, onların belirleyeceği alanlara

örgütlerimizin yönlendirilmesine,

Dışımızdaki “emekten, barıştan, demokrasiden ve özgürlükten” yana olan güçleri de katarak bir çalışmanın yürütülmesine, Çalışmaların yaygın ve düzenli olması için merkezi komisyon kurulması ve bu komisyona bağlı olarak il ve ilçelerde hemen çalışmaların başlatılmasına,

1 Mayıs’ın ana teması olarak sendikaların benimsediği “Küresel Saldırıya Karşı Küresel Direniş” şiarının desteklenmesi ve alt başlıkların afiş tasarımı ve diğer dokümanlarda zenginleştirilmesine, yazılı çalışmaların MYK’na sunulduktan sonra basılı hale getirmek ve tüm çalışmaları 1 Mayıs kutlamalarına kadar yürütmek üzere MYK’dan (...)’nın görevlendirilmesine"

Yaşanmış ve Kürt Ulusu tarafından toplumsal bir program sunan Newroz'a bir satırı çok gören ÖDP MYK'sı, 1 Mayıs'a beş paragraf ayırıyor! Sosyalistliğe bu yakışır!

Ya içerikçe? Kürt ulusunun Newroz'da yaptığı kitlesel teklife ve şiarlara bir cevap var mı? Bunun öne çıkarılması ve tanıtılması var mı? Yok. Soyut ve canlı politikayla ilgisi olmayan, aslında ilgisi ve gerçek fonksiyonu Kürt sorununu gözden gizlemek olan, "küresel saldırıya karşı küresel direniş" gibi sloganlar önde.

Kürtlerin Newroz'una, onun sloganlarına sahip çıkarak; yapılacak 1 Mayıs'la karşılık vermek gerekirken, tam da bu gözlerden ve gönüllerden uzaklaştırılıyor.

Bu günün Türkiye'sinde tek doğru 1 Mayıs, Kürtlerin Newroz vesilesiyle yaptığı gösteri ve davete, Türkler açısından 1 Mayıs vesilesiyle benzer gösteriler yaparak icabet etmek olabilir. Yani, Dillerin ve kültürlerin eşitliği özgürlüğü temelinde, hukuki olarak tanımlanmış bir vatandaşlığa dayanan

demokratik dönüşümler yapmış bir cumhuriyet. Bunun için de, ilk elde, Genel Af, İdamın kaldırılması ve Kürtçe'nin serbest bırakılması aktüel talepleri.

Türk Sosyalist partilerinin yaptığı ise, bunları arka plana itmek, can alıcı olanı, sorunlardan bir sorun gibi göstermek.

Bu gün kutlanması gereken Bir Mayıs, "işçici" ya da "enternasyonalist" veya "anti globalist" Bir Mayıs değil, "Kürtçü", Kürt ulusunun milli bayramı Newroz'un çağrısını izleyen "Milliyetçi" bir Bir Mayıs olmalıdır. Böyle bir Bir Mayıs, Türkiye'nin egemenlerini rahatsız eder ve gerçek Enternasyonalist görevini yerine getirebilir. Globalizmi veya işçileri veya enternasyonalizmi slogan olarak öne çıkarmak fiiliyatta, Enternasyonlist görevlerden kaçmanın örtüsüdür.

Bu Newroz'un ilk dersi şudur: genel olarak demokrasi mücadelesinin bir gücü olan Türk Solu, fiili politikalarıyla bu mücadeleye ve bu mücadelenin en dinamik gücü Kürt ulusal hareketine karşı çalışmaktadır. Ondan bir şey beklememek gerekiyor. Türkler arasında, Kürt Ulusal hareketinin çağrısına cevap verecek güçler, ancak bunların dışından çıkabilir.

31 Mart 2000 Cuma

(2000 Nisan) 1 Mayıs'ın Doğuşu, Bugünü ve Geleceği Üzerine Düşünceler

Modern toplum tarihindeki ulusla sınırlı ulusal bayramlar bir yana, bütün büyük bayramların kökeninde dinsel bayramlar ve onların kökeninde de insanlık tarihindeki, avcılık ve toplayıcılıktan göçebeliğe veya tarımcılığa geçiş gibi, büyük devrimler yer alır.

Gerek ulusal, gerek dinsel bütün bu bayramları kutlayanlar ya da kutlamaya çağrılı olanlar bir ulusun ya da dinin taraftarlarıyla sınırlıdır. 1 Mayıs, tarihte, tüm uluslardan, kavimlerden, dinlerden, "ırk"lardan, cinslerden, yaşlardan insanların kutladığı ilk ve tek "bayram" olma özelliğini koruyor.

(Gerçi, insanlık tarihinin en eski ve köklü bölünmesinde kökleri olan bir baskı ve sömürüye karşı ama modern tarihte ortaya çıkmış 8 Mart Kadınlar Günü, uluslar, "ırk"lar ve dinler üstü olma özelliğine sahipse de ve 1 Mayıs'ın aksine, son yıllarda kutlanışı nicel ve nitel olarak yükselme eğilimi gösteriyorsa da, onu kutlayan öznenin ezilen cinsle sınırlı olması onu 1 Mayıs'a göre daha sınırlı kılıyor. Ancak, 8 Mart'ın 1 Mayıs'tan daha uzun ömürlü olacağı düşünülebilir. Kadının üzerindeki baskının kökleri çok daha derinlerdedir ve sınıfsız bir toplumla ortadan kalkmayacaktır. Belki sınıfsız bir toplum, bu en eski ve köklü bölünme ve baskı biçimine karşı mücadelenin yükselişi için yepyeni olanaklar da sunup ona büyük bir atılım gücü de kazandırabilir.)

1 Mayıs'ın bütün dinler, uluslar, kavimler, "ırk"lardan insanlar tarafından kutlanması onun mesajının tüm insanlık için bir mesaj olmasıyla ilgilidir ve insanlığın ulusal, dinsel vs.

bölünme ve düşmanlıklar olmadan da var olabileceğinin sadece bir umut değil, bir olanak olduğunun da en esaslı kanıtını oluşturur. O ulusal, dinsel, "ırk"sal vs. bölünmeler ve düşmanlıklar olmadan yaşamamanın ancak **bu bölünmelerle bölünerek**; yani bütün dinlerden, dillerden, uluslardan, "ırk"lardan işçilerin "kendi" uluslarıyla, dinleriyle, "ırk"larıyla bölünmesiyle mümkün olabileceğini gösterir ve bütün diğer bölünmelere karşı bir meydan okuma; bir provakasyondur ve onların var oluşları için en büyük tehdittir.

Tarihte bir çok kereler, bütün insanların kardeşliğini öğütleyen öğretiler çıkmışsa da bunlar hep belli bir dinin içindeki bir sekt olma özelliğini aşamamışlardır. Tarihte ilk kez işçiler, bunu tüm insanlık için bilinçli bir program ve görev olarak ortaya koyabilmişlerdir.

İşçi sınıfının ancak dünya ölçeğinde ve dünya tarihsel ölçülerde var olabilmesi nedeniyle ki, onun hedeflerinin evrenselliği ile bir işçi sınıfı bayramı olması arasında içsel bir bağ vardır. Ve yine bu nitelik, onun hiç bir zaman **bayram olamayacak bir bayram** olduğunu gösterir.

Aslında 1 Mayıs bir bayram da değildir, bir **projedir**, bir **çağrıdır**, bir çağrı için "*işçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü*"dür. Dolayısıyla, öyle bir bayramdır ki, eğer yaşamaya devam etse ve tekrar bir canlanma sağlasa bile, gerçekten bir bayram olarak kutlanabileceği gün, **onu kutlayacak özne olmayacak** ve çağrısı ise artık gereksiz olacaktır.

1 Mayıs, "*işçi bayramı*"dır. Ama işçi sınıfı, **kendini yok etmek üzere** var olan bir sınıftır. O kendisini ver eden toplumsal koşulları, yani kapitalizmi ortadan kaldırdığı an kendisini de ortadan kaldırmaya başlar.

Proletarya, yani ücretliler ancak burjuvaziyle bir zıtlık içinde var olabilir; burjuvaziyi ortadan kaldırdığında kendisi de ortadan kalkmaya başlar. Dolayısıyla 1 Mayıs'ta sembolleşen amaçlara ulaşılsa, yani sınıfsız bir topluma ulaşılsa; işçiler de ortadan kalkmış olacağından ve 1 Mayıs'ın çağrısına artık gerek kalmayacağından; ne öznesi ne de vesilesi kalmamış böyle bir bayramı kutlamak anlamsız olacaktır.

Dolayısıyla 1 Mayıs, tıpkı Marks'ın temel eserinin, *Das Kapital*'in, alt başlığının, "*Ekonomi Politikin Eleştirisi*" alt başlığını taşıması gibi; yani Marksist ekonomi politikin hedefinin bizzat kendi konusunu, yani meta üretimini ortadan kaldırmayı hedeflemesi gibi; bizzat kendi konusunu ve öznesini yok etmeye yönelik; **bayram olarak kutlanabileceği an artık bayram olarak kutlanmasına gerek olmayacak bir bayramdır.**

Eğer 1 Mayıs kutlama geleneği yaşarsa ve gelecekteki mücadeleler için bir sembol görevini görmeye devam ederse; geçmiş mücadelelere bir şükran günü olarak bir bayram olabileceği düşünülebilir belki. Ama eğer bir gün gerçekleşirse, geleceğin sınıfsız toplumunun insanların bayramlara gerek duyacakları şüphelidir. Bayram kıtlık, baskı, yoksulluk, aşırı çalışma koşulları vs. altında anlamlıdır. Bunların aşıldığı bir dünyada insanların, en azından bu günkü anlamıyla bayramlar kutlamayacakları tahmin edilebilir.

O halde, 1 Mayıs'ın tarihsel kaderini belirleyen, her şeyden önce bir bayram değil, onun bir özneye bağlı bir proje olmasıdır. Öznenin ve projenin kaderidir 1 Mayıs'ın tarihsel kaderini belirleyen ve bu kaderin ne olacağı çok belirsizdir. Ama kökleri ve bu gününe bakarak, genel bazı eğilimler belirlenebilir belki.

1 Mayıs, modern kapitalist uygarlığın iki büyük merkezindeki, Amerika ve Avrupa'daki işçi hareketlerinin çocuğudur. 1 Mayıs'a vesile olan olaylar Amerika'da olmuş ama onun Amerika'nın sınırlarını aşıp bütün modern işçi hareketinin bulunduğu ülkelere yayılması, çekirdeğini Avrupa ülkelerindeki işçi hareketine dayanan partilerin oluşturduğu İkinci Enternasyonal'in kararları ve uygulamalarıyla gerçekleştirmiştir.

Amerika modern toplumun, yani kapitalist toplumun “*modeli ve idealidir*” (Lenin). Amerikan kapitalizmi dünya burjuvazisine, gangsterleri; modern reklamcılığı; ilk zırhlı savaş gemilerini; Fordist üretimi vs. veriyse; Amerikan işçileri de dünyaya, beyaz işçilerin, siyah köylülerin müziği *Blues*'undan kaynaklanan, hemen daima isyancı ve muhalif bir özellik taşıyan Rock müziğini veya siyah işçilerin *Jazz*'ını; Batı'nın uçsuz bucaksız otlaklarındaki büyük çiftliklerdeki **tarım işçilerinin** (kowboy) ya da demiryolları inşaatlarında çalışan proleterlerin, pratik, sağlam ve ucuz kıyafeti *Blue Jean*'ın (kot pantolon) yanı sıra, 1 Mayıs'ı da verdi.

Amerikan western filmlerinin çekiciliğinin ardında, Amerikan işçi hareketini istikrarsız kılan nedenlerden biri vardır. Uzak ve Orta Batı'nın küçük özgür çiftçisinin atası, ne köle, ne serf, ne aşiret bağlarıyla bağlıdır. O tüm kapitalizm öncesi bağlardan, daha bir küçük üretici olmadan önce kurtulmuş **modern özgür işçinin özgür bir köylüye dönüşmüş hali** olarak eşi benzeri olamayan bir tarihsel tiptir.

Engels İbsen'in romanlarının çekiciliğinin ardında, Norveçli küçük üretmenin tarihinde hiç bir zaman serfligi yaşamamasının, onlu serflikten çıkmış bir Alman küçük

burjuvası karşısında gerçek bir insan kılışının yattığını yazar. Benzer şekilde, Amerikalı küçük toprak sahibini böylesine çekici kılan, onun bir işçiden küçük özgür köylüye dönüşmüş olmasıdır.

Ama bizzat bu süreç, yani sanayileşmiş doğudaki işçiler için, daima Batının topraklarında özgür bir küçük köylüye dönüşme olanağı; Amerikan işçi hareketinin güçlü bir gelenek ve teorik temele sahip olmasını engellemiş ve Amerikan işçi hareketine daha ziyade, sanayi buhran ve canlanmalarına aşırı bağımlı ve gelenek biriktiremeyen bir nitelik vermiştir.

Ne var ki, Amerikan işçi hareketinin tek sorunu bu da olmamıştır. Siyah ve beyaz işçiler; beyaz işçilerin de göçmen ve Amerika doğumlu işçiler; ve yeni gelen göçmen işçilerin de dinlere ve dillere göre bölünmüşlüğü ve doğudaki boş toprakların yedek sanayi ordusunu emmesi ve yeni göçmen akınlarının bile sanayi ihtiyacı olan ihtiyacı karşılamaması nedeniyle Amerika'da işçi ücretlerinin kıta Avrupa'sına göre yüksekliği de Amerikan işçi hareketinin güçlü bir politik işçi hareketi yaratamamasında etkili olan diğer nedenler arasında sayılabilir.

*

Bütün bu olumsuz etkilere rağmen, iç savaş sonrasındaki dönemde sanayi hızla gelişmesine paralel olarak işçi hareketinin ve örgütlerinin de yükselişi görülür. Ve 1 Mayıs'a yol açan olaylar, bu yükselişin tepe noktasını temsil ederler. Bu olaylar aynı zamanda, Amerikan İşçi Hareketinin tarihinde, daha ziyade zanaatkar işçiliğe denk düşen örgütlenme biçimlerinin zirvesi ve çöküşü olduğu kadar; yeni sanayi tipi işçi sendikalarının yükselişini de işaretlerler. İşçi sınıfının yeni bileşimi artık, *Emek Şövalyeleri*'nde sembolleşen örgütlenme

biçimlerinin kabuğunu çatlatıyordu. 1 Mayıs'a yol açan olaylar, *Emek Şövalyeleri*'nin de sonunu getirmiştir.

Yeni olan önceleri daima eski biçimler altında ortaya çıkar. Nasıl, daha sonra Fransız Devriminde artık tümüyle din dışı bir biçimde ortaya çıkacak olan modern burjuvazinin ilk partileri dinsel tarikatlar biçiminde ortaya çıktılarsa; nasıl ilk otomobiller at arabalarına benzerse, ilk modern işçi örgütleri de Ortaçağ'ın esnaf loncalarının biçimleri ve ilişkileri altında ortaya çıktılar. Bugünkü modern sanayi sendikaları, sanayi devriminden sonra ortaya çıkmış ve modern işçi partilerinin ortaya çıkışına da denk düşen sonraki biçimdirler. Ama bundan önce, uzunca bir süre işçi hareketine meslek dalına göre, büyük ölçüde lonca karakteri de taşıyan işçi sendikaları ve birlikleri egemen olmuştur. Ve işçi hareketi içinde, bir biçimden diğer biçime geçiş daima çatışmalı bir yol da izlemiştir.

Amerikan işçi hareketi de başlangıçta bu kurala uyar. İlk büyük işçi örgütü, masonluktan ve mistik zanaatkar loncalarından esinlenmiş, 1869'da, New York ve Chicago'dan sonra Amerika'nın üçüncü büyük sanayi şehri olan Philedalphia'da dikimevi işçilerince gizli olarak kurulmuş "*Soylu ve Kutsal Emek Şövalyeleri Tarikatı*"dır.

İşçi hareketinin ve örgütlenmelerinin yükselişi en iyi *Emek Şövalyeleri* örgütünün üye sayılarında görülebilir. Örgütün üyesi 1878'de on bin dolayında iken, bu sayı 1885'de 110.000 ve 1 Mayıs'ın ortaya çıkmasına neden olan olayların geçtiği yıl olan 1886'da 700.000'e fırlamıştı. Örgütün gerçek etkisi ise, üye sayısını kat kat aşırıyordu.

İşte 1 Mayıs'a yol açan olaylar ve gelişmeler, Amerikan İşçi hareketindeki bu yükselişin sonucu olarak ortaya çıkmışlardır. Bu yükselişin sağladığı 8 Saatlik iş günü kazanımının ve buna

karşı Amerikan burjuvazisinin karşı saldırısının sembolüdürler.

*

1 Mayıs 1 Mayıs olmadan önce, 5 Eylül'dü. 19 yüzyılda işçi hareketinin bütün kapitalist ülkelerdeki temel sloganlarından biri: “*sekiz saat iş, sekiz saat dinlenme, sekiz saat da kültür*” idi. (Ve bugün bile dünyadaki işçilerin büyük çoğunluğu için gerçekleşmiş değildir).

İlk işçi sendikaları, işçileri daha sonraki gibi sanayi kollarına göre değil, mesleklerine göre örgütlerlerdi. İşte işçi hareketinin bu yükselişi içinde, yine böyle sendikalardan biri olan Marangozlar Sendikası'nın önderlerinden biri olan Peter McGuire, New York'taki merkezi işçi sendikaları toplantısında, işçilerin kent sokaklarında yürüyüş yapabilecekleri özel bir güne sahip olmalarını ve Eylülün ilk Pazartesi gününün Emek Günü olarak ilan edilmesini önerdi. Öneri coşkuyla kabul edildi. Ve o yıl, 5 Eylül 1882'de otuz bin işçi çeşitli sloganlar atarak yürüdü. Aynı olay 1883'de de tekrarlandı. Daha sonra, Eylülün ilk Pazartesi gününün Emek Günü olarak kutlanması, *ABD ve Kanada Örgütlü Meslek Kuruluşları ve İşçi sendikaları Federasyonu* (FOTLU) 1884 Chicago toplantısında da kararlaştırıldı.

Daha sonra *Amerikan İşçi Federasyonu*'na (AFL) dönüşecek olan FOTLU, o zamanlar *Emek Şövalyeleri*'ne göre çok daha güçsüzdü. İki işçi örgütlenmesi biçimi arasındaki ayrılık, özellikle, *Emek Şövalyeleri*'nin, vasıflı işçilerin diğer işçilerden ayrı olarak meslek sendikalarında örgütlenmeleri noktasında yoğunlaşıyordu. Bu ayrılık, yarı zanaatkâr işçilikle, modern sanayi işçiliği arasındaki farkı ifade ediyordu. 1 Mayıs olaylarına yol açan bütün gelişmeler, o zaman daha güçsüz olan ama geleceğe yönelik eğilimi ifade eden FOTLU

tarafından önerilmiş ve gerçekleştirilmiş bulunuyordu. Yine aynı yıl, 1886'da FOTLU da modern sanayi tipi örgütlenmenin ilk örneklerinden biri olan AFL'ye dönüşüyordu.

İşte bu, Emek Şövalyeleri'ne göre daha güçsüz ama geleceği temsil eden FOTLU daha sonra, 8 saatlik iş günü mücadelesini yükseltmek ve işçilerin kararlılıklarını göstermek için 1 Mayıs 1886'da 8 saatlik iş günü için bir günlük grev yapılması kararı aldı. O gün bütün ülkede 350.000 işçi greve gitti. Örneğin Chicago'da 1 Mayıs 1886'da 40 bin işçi greve çıktı. Böylece greve çıkmamış işçilerin bile dahil olduğu işçilerin büyük bölümü 8 saatlik iş günü hakkını kazanıyordu. Sermaye muazzam bir yenilgiye uğramıştı. Bu yenilginin rövanşını almalıydı.

3 Mayıs'ta Chicago'da bir grev sürerken, Polis grevci işçilere ateş açarak dört kişiyi öldürdü. Ertesi gün, 4 Mayıs'ta işçiler bu cinayeti protesto etmek için *Haymarket* (Saman Pazarı) meydanında toplandılar. Konuşmalar yapıldı ve miting olaysız dağılırken, kalabalığın içinden biri polise bir bomba attı ve beş polis memuru öldü. Bunun üzerine de polis kalabalığa ateş açıp on kişiyi öldürdü.

(Bombayı atan bulunamamıştır ama daha sonra bütün kuşkular anarşist rolü yapan polis ajanı Rudolph Schnaubelt üzerinde toplanmıştır. Benzer senaryolar bütün ülkelerde görülür.

Türkiye'deki 1 Mayıslar da tipik bir örnektir. 1976 1 Mayıs'ının kitleselliğine ve Türkiye tarihindeki en büyük politikleşme ve radikalleşme dalgasına karşı 1977 1 Mayıs'ında burjuvazinin yaptığı aynıdır.)

Burjuvazi böylece, İşçi hareketine gözdağı vermek ve ezmek için gerekli bahaneyi bulmuş ve daha doğrusu kendisi yaratmış olur. Tutuklananların hepsi herkesin gözü önünde daha

önceden konuşmalarını yapıp gitmiş veya olayın olduğu sırada kürsüde konuşan genellikle Anarşist inançlı işçi önderleridir. Olayla hiç bir ilgileri bulunmamasına rağmen idama mahkûm edilirler. Bu hukukun ayaklar altına alındığı resmi cinayete karşı protestolar yükselir. Tutuklananlardan biri hapishanede intihar eder, sadece ikisi vali tarafından affedilir ve geri kalan dördü 1887 Kasım'ında idam edilirler.

Bu açık intikam eylemi, daha sonra bizzat yine burjuvazi tarafından itiraf edilmiştir. 1893'de *İllinois* eyaletinin yeni valisi, dosya üzerinde altı ay çalıştıktan sonra "*sanıkların hiç bir suçunun sabit olmadığını*" açıklar ve geri kalan hayattaki üç sanığı serbest bırakır. Böylece yaşamını yitirmiş beş işçi önderinin hukuk dışı yöntemlerle öldürülmüş olduğu da resmen saptanmış olur.

Bu olaylarla birlikte, Amerikan işçi hareketi tarihinde bir dönem (Emek Şövalyeleri dönemi) biter ve yeni bir dönem (AFL dönemi) başlar.

*

Ama bu aynı zamanda, Amerikan kapitalizminin emperyalizme dönüşmesinin, Amerikan işçisinin giderek Amerikan burjuvazisiyle iş birliğine yönelişinin başlamasının da tarihidir. Bu dönüşümü en açık biçimde, Samuel Gompers sembolize eder. Samuel Gompers hem 1 Mayıs'ın "*işçilerin uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü*" olmasına yol açan kişidir; hem de daha sonra sendikalarda işçilerle işverenlerin işbirliği siyasetinin dünya çapında teorisyen ve pratisyeni olmuştur.

Gompers başlangıçta Amerikan işçi hareketindeki Marksistlerin görüşlerine yakındır. Lassale'cıların daha etkin olduğu *Emek Şövalyeleri* karşısında FOTLU'nun kurulması ve

AFL'ye dönüşmesine öncülük edenler arasında yer alır.

AFL'nin kuruluşundan sonra, bu örgütün tek ücretli personeli olur. Daha sonra da, Sınıf işbirliği sendikacılığının dünya çapında teorisini ve pratiğini geliştirir.

Türkiye’de de örneğin Türk-İş, İsmet İnönü'nün adamı ve MİT ajanı Sabahattin Selek'in, 1946'daki işçi ve sosyalist yükselişe karşı kullandığı adamlarına, Amerika'da Gompersizm şıngısı yapılarak oluşturulmuştur.

İşte bu Gompers, daha henüz Marksistlerle ve sosyalistlerle flört ettiği; meslek sendikacılığı karşısında sanayi sendikacılığının geliştiği ve henüz Amerikan İşçi hareketin yükselişini yaşadığı bu dönemde, İkinci Enternasyonal'in Paris'te 1889'da toplanan kongresinde, AFL (Amerikan İşçi Federasyonu) temsilcisi olarak 1 Mayıs'ın "işçilerin uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma" günü olarak kabulünü önermiş ve öneri kabul edilmiştir.

Bu tipiktir. 1 Mayıs, Amerikan İşçi Hareketinin bir armağanı olmakla birlikte, Gompers'te sembolleştiği gibi, 1 Mayıs daha sonra Amerika'ya uğramaz olmuştur. Bugün zengin ülkelerdeki işçiler, bütün güçlü geleneklerine rağmen aynı yola girmiş bulunuyorlar. 1 Mayıs zengin ülkelerde, sendika bürokratlarının çoğu kez adet yerini bulsun diye veya gelecek sözleşme dönemi için biraz dış göstermeyi denedikleri veya iş olarak (çünkü 1 Mayıs'a katıldıkları saatler mesaiden sayılır) katıldıkları ruhsuz bir gösteridir.

*

Yani tam 110 yıl olmuş, ilk 1 Mayıs gösterileri yapılabildi. Bundan sonra, 1 Mayıs, yine birçok uzun mücadelelerle çeşitli ülkelerde yaygınlaştı. Çoğu kez 1 Mayıs'ı kutlayabilmenin, o günü tatil olarak kabul ettirebilmenin, o gün miting

yapabilmenin kendisi bile hemen her ülkede büyük işçi mücadeleleri gerektirdi ve hala da gerektiriyor. Böylece hemen her ülkede, 1 Mayıs uluslararası olduğu kadar o ülkedeki işçilerin ve ezilenlerin yine çoğu 1 Mayıs'ta yaşanmış katliamlarının ve baskıların anısını da taşır. Dolayısıyla bu nedenle artık sadece işçilerin bir bayramı da olmaktan çıkmış; sömürü ve baskıya karşı tepki ve hedeflerin dile geldiği daha genel ve yaygın bir nitelik kazanmıştır. Türkiye tipik örnektir. 1 Mayıs bir uluslararası işçi günü olmaktan çok, en azından 1977'deki katliamdan beri Türkiye'nin kendi tarihinin ve sorunlarının damgasını taşıyan bir gündür.

*

Eğer yuvarlak hesap Duvar'ın yıkılışını veya Sovyetler'in çöküşünü sembol olarak alırsak ve ilk 1 Mayıs'ın uluslararası kutlanışının da 1890 olduğu göz önüne getirilirse, 1 Mayıs, klasik anlam ve biçimiyle 100 yıl sürmüştür.

Klasik biçimiyle 1 Mayıs'ın bittiği söylenebilir. Elbette birçok ülkede 1 Mayıs militan mücadelelere sahne oluyor ama bunlar artık işçi hareketinin uluslararası program veya birliğini ifade etmekten ziyade, o ülkelerdeki özgül mücadelelerin, çoğu kez de demokratik ve ulusal karakterdeki mücadelelerinin bir aracı olarak bir işlev görmektedir.

Bugün işçi sınıfının ne uluslararası örgütleri kaldı, ne uluslararası bütün işçileri birleştirebilecek programı var. Ne Enternasyonaller var 1 Mayıs'ları uluslararası parolalar altında kutlamayı önerecek; ne de ortada o örgütsel birleşmeyi sağlayacak program ve sloganlar.

Bugün herhangi bir Avrupa ülkesindeki bir 1 Mayıs gösterisi, 1 Mayıs'ın, dolayısıyla da dünya işçi hareketinin içinde bulunduğu hazin durumu çok açık olarak göz önüne serer.

Bir mayıs gösterilerinde artık işçiler yoktur. Sadece, zaten giderek nüfusun çok küçük bir bölümünü kaplayan ve giderek sayıları azalan sanayi işçileri değildir olmayanlar; genel anlamıyla ücretlilerden oluşan işçiler işçi kimlikleriyle yokturlar. Onların yerine, işçi örgütlerinin görevlileri, sendika bürokratları vardır.

Bir miktar, küçük militan ve sekte grupların militanları vardır. Bunların da sloganları toplumun önüne bir ufuk açmaktan ziyade protestoya yöneliktirler ve esas olarak "hayır"larla sınırlıdır en iyi halde.

Geri kalanlar da çeşitli ulusal bayraklar altında yer alan göçmenlerdir. 1 Mayıslar tam bir **diyaspora milliyetçiliği karnavalıdır**. Aslında çoğu toplumsal konumlarıyla işçi olmalarına rağmen, oraya işçi olarak değil; uluslararası bir gücün bir parçası olarak ve uluslararası bir hedef için değil; ulusal kimlikle ve çoğu kez bulunulan ülkenin içindeki sorunlara bile yabancı, uzaktaki memleketin sloganlarıyla oradadır. İşçi sınıfının anarşizm ve sosyalizm gibi uluslararası eğilimlerinin kırmızı ve siyah renkleri değil, ulusal bayrakların renkleri ve sembolleri doldurur manzarayı.

1 Mayısların ne işçi ne de enternasyonalist karakteri kalmamıştır gösteriler yapıldığı yerlerde. Bu anlamda, işçilerin uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olarak 1 Mayıs artık yaşamamaktadır. Ne işçi vardır ne de uluslararası dayanışma.

*

Elbette, toplumun tarihinde geçmişteki geleneklerin yeni mayalanmalara vesile olduğu çok görülür; geleceğin eşitlikçi mücadeleleri de tekrar 1 Mayıs'a sahiplenip onu canlandırabilir ama eğer böyle bir evrim olursa, bu artık içeriğiyle başka bir

anlam taşıyacaktır.

1 Mayıs elbette yeniden canlanmalıdır ama bambaşka bir **içerikle, programla ve özneyle**. Klasik bir Mayıs, geçen yüzyıldaki, işçi hareketinin ürünüydü. O zamanlar tek bir özne vardı toplumun karşısına bağımsız bir programla çıkabilen: işçiler.

Ne var ki, **sermayenin gerçek tarihsel hareketi**, yepyeni özneleri ortaya çıkarmış bulunuyor: ezilen uluslar, ırklar, cinsler; sırf insan olduğu için bir atom savaşına veya ekolojik felakete kurban gitmek istemeyen insanlar.

O halde ilk olarak, 1 Mayıs işçilerin birlik mücadele ve dayanışma günü olmaktan çıkıp, tüm ezilenlerin birlik mücadele ve dayanışma günü olmalıdır. Böylece bir baskı biçimine uğrayanların diğer baskı biçimlerine uğrayanlar karşısındaki körlüğüne karşı bir fonksiyon üstlenmelidir ve **farklı öznelerin ortak bir program etrafında birleşmesini hedeflemelidir**.

İkincisi, **bir uluslararası gün olmaktan çıkıp, uluslara karşı bir gün olmalıdır**. Yani ulusu kişinin bir inanç ve tercih sorunu yapma çağrısı; ulusal olanla politik olan arasındaki ulusçuluğun öngördüğü bağı parçalama çağrısı olmalıdır.

Ancak böylece tekrar var olan sisteme karşı bir meydan okuma ve gelişme gücü kazanabilir. Ancak böyle evrensel bir parola, bütün ezilenleri tekrar ortak bir bayrak ardında toplayabilir.

Bugün yeryüzündeki insanların büyük çoğunluğu işçi.

Sermaye her zamankinden daha uluslararası ve globalleşmiş.

Buna karşı global bir program gerekir.

Savunmaya yönelik hiç bir somut alternatif önermeyen slogan ve programlarla veya gerçek somut politikalardan uzaklaşmanın aracı olan globalleşmeye karşı retoriklerle bu

sağlanamaz.

25 Nisan 2000 Salı

(Bu yazı 1 Mayıs 2000 tarihli *Özgür Politika* gazetesinde
yayınlandı)

(2000 Nisan) Newroz'da ve 1 Mayıs'ta Politika

Savaşı ve Politikayı büyük düşünürler, bir bilimden öte bir sanat olarak tanımlamışlardır. Böyle tanımlayarak onun sezgiye dayanan, yaratıcı bir yanı olduğuna vurgu yapmış olurlar.

Politika ise her şeyden önce, can alıcı görevi doğru kavramak; bütün güçleri oraya yığmak ve o görev için kendi cephesinde en geniş güçleri oluştururken, karşı tarafı tecrit etmektir. Savaş sanatında bu verili fizik güçlerle yapılır. Elinizin altında ve karşı tarafta ne kadar silah ve insan olduğu hakkında bir bilginiz vardır. Politika'da ise potansiyel güçler vardır, sorun bunları öncelikle gerçek bir güç haline dönüştürmektir. Bu nedenledir ki politika sanatı, savaş sanatından kat be kat zordur ve politika savaş sanatının ustalarına bile bırakılamayacak kadar ciddi bir iştir.

Politika sanatının ne olduğunu ve nasıl yapılacağını Kürt Ulusal hareketi gösteriyor. Politikanın nasıl yapılmayacağını da Türk sosyalistleri. Politikanın nasıl yapılması ve yapılmaması gerektiği konusunda yaşanmış Newroz ve biz bu satırları yazarken planlanmış 1 Mayıs, bu zıtlığı sergileyen ilginç birer örnek oluşturuyor.

Newroz Kürt Ulusal Hareketinin bayramıydı. Ulusal Hareket bu bayramı, Türk toplumuna yönelik bir mesaja çevirdi. Türkiye'nin demokratikleşmesine ilişkin projesini koymakla kalmadı, bu konudaki kararlılığını ve gücünü de gösterdi. Bugün cumhurbaşkanlığına demokratik özgürlükler konusunda Türkiye'de pek rastlanmayan türden görüşleri açıkça savunan Anayasa Mahkemesi başkanı aday olarak gösterilebiliyorsa,

Kürt ulusunun mesajı ve kararlılığının etkisi bunda belirleyicidir.

Kürt Ulusal Hareketinin bu yeni stratejisinin etkileri, özellikle bizzat yeni stratejinin de genişleteceği çatlaklar büyüdüğü ve başta Türk ezilenleri olmak üzere Türklerin büyük bölümü, Kürt Ulusal Hareketinin programından başka çıkış yolu olmadığını gördükçe, ilerde çok daha açık olarak ortaya çıkacaktır. Aslında Kürt Ulusal Hareketi, Türk demokrat ve sosyalistlerinin önüne, tarihleri boyunca karşılaşamayacakları bir fırsatı, altın bir tepsi içinde sunmuş bulunuyor. Yapmaları gereken sadece, bu programa Türk tarafından sahip çıkmak, ve Kürtlerin uzattığı ele Türk tarafından el uzatmak. Bugün Türklerin hala ezici çoğunluğunu etkisi altında tutan inkarcı ve baskıcı politikaya karşı, sabırla ve bıkmadan karşı çıkarak, Türkiye'de Kürt sorunu çözülmeden hiç bir sorunun çözülmemeyeceğini, yakalanması gereken ana halkanın bu olduğunu bıkmadan tekrarlamak ve Kürt ulusal hareketinin sunduğu çözüme, yani demokratik dönüşümler, dillerin ve kültürlerin eşitliği temelinde anayasal vatandaşlık olarak özetlenecek programa, sahip çıkmak olabilir. Ancak böyle bir tavır, Kürt Hareketinin sunduğu olanakları değerlendirip, oluşabilecek bir demokratik muhalefete maya rolü görebilir. İşte 1 Mayıs bu anlamda, Newroz'da Kürt Ulusal Hareketi'nin verdiği mesaja, programa ezen ulustan bir sahiplenme ve cevap olabilirdi ve olmalıdır. Peki ne yapıyor Türk sosyalistleri? Bakalım.

Duyduğumuza göre, 1 Mayıs için belirlenen tema "*küresel saldırıya karşı küresel direniş*" imiş. DİSK ve KESK bunu kararlaştırmış. ÖDP de bu karar uyacağını belirlemiş. Şöyle düşünülebilir. Bu bir işçi bayramıdır, ÖDP de işçi

sendikalarının kararına uymaktadır ve bu seçilen tema nedeniyle ÖDP eleştirilemez. Ne var ki, kazın ayağı öyle değil. Bu kararı alan konfederasyonlarda kararı alanlar arasında ÖDP'lilerin etkisi oldukça çok. Yani aslında, bu karar ÖDP'nin politikasını dile getiriyor. Ama ÖDP bunu, sanki kitle örgütlerinin politikasıymış da ona uyuyormuş gibi yapıyor. Bir zamanlar TİP DİSK'i kurmadan önce DİSK TİP' kurmuştu. Şimdi de ÖDP kitle örgütlerinin eğilimlerine uymadan önce, kitle örgütleri ÖDP'nin eğilimlerine uyuyor. Neyse. Her ne olursa olsun burada önemli olan "*küresel saldırıya karşı küresel direniş*" temasına ÖDP'den bir itiraz gelmemesi ve bunun memnuniyetle karşılanması. Dolayısıyla eleştiri ÖDP'ye yapılabilir. (Ve diğer sosyalist partilere de. Onların da bu bakımdan ÖDP'den farkı yok. ÖDP'nin politikasına eleştiri yöneltmemizin nedeni, onun Türk sosyalist hareketinin oldukça büyük bir birikimini toplamış olmasıdır.)

İlk bakışta çok sosyalist ve devrimci bir tema, enternasyonalizme uygun, kapitalizme karşı, işçilerden yana. Tam işçi bayramına yakışır bir tema. Ne var ki, gerçek somut ilişkiler açısından baktığımızda, bırakalım enternasyonalizmi bir yana tam anlamıyla enternasyonalist görevden kaçmanın politikasıdır bu. Ezen ulus sosyalistlerinin ezilen ulusun mücadelesine karşı körlüklerinin politikasıdır. Niye böyledir? Öncelikle, "*Küresel saldırıya karşı küresel direniş*" hiç bir somut örgütsel ve programatik bir içeriğe sahip değildir. Kupkuru, anlamsız, belki güzel bir söz olma ötesinde değeri olmayan bir paroladır bu.

Türkiye'de Kürtlerin yaşadığı bölgede, daha bir ay önce, yüz binlerce insan bütün zorluklara rağmen mobilize olmuş, Türk ulusuna hitap eden somut bir program sunmuş, Kürdistan adeta

bir devrimci ruh hali yaşıyor; Diyarbakır sanki bir devrim dinamosu gibi bir atmosfer içinde; Bir romancının kitap okumasına binlerce insan geliyor. Bugün Türkiye'nin veya dünyanın hangi ülkesinde bir yazarın roman okumasına binlerce, hem de entellektüeller değil, sıradan insanlar gider. Diyarbakır'a giden herkes, insanların siyasi olgunlaşmışlığından, insanların her fikri tartıştığından, yüzlerce kişinin kültür evlerinde kitap okumalarından söz ediyor. Bunlar sembolik ama çok derin anlamlı olaylardır. Böylesine müthiş olaylar oluyor bu ülkenin bir tarafında. Kitlese bir politik aktivite yaşanıyor. Dünyanın en büyük ve etkili gerilla örgütlerinden biri, barış stratejisine geçiyor. Bu Kürt yığınlarından destek bulup onların önünü açıyor. Ve Türkiye'nin batısındaki sosyalistler, bütün bunlara gözlerini kapayıp, Kürdistan'ın Newroz'unun çağrısına Batı'nın 1 Mayıs'ıyla cevap verecek yerde, sanki bütün bu gelişmeler, Merih'te ya da dünyanın öbür ucunda oluyormuş gibi, küresel saldırı ve savunma gibi temalarla küresel önemde bir körlük ve kaçış sergiliyor.

Ama bu sadece körlük ve kaçış değil, fiili sonuçlarıyla, Kürt Ulusal hareketine karşı bir konumdur ve karşı güçleri güçlendirmektedir. Nasıl mı? Genelkurmayın, yaptığını, Medya'nın yaptığını soldan yaparak. Kürt Ulusal hareketini ve onun projesini gözlerden ve gündemden uzak tutmaktadırlar küresellik diye bir sorunu öne çıkararak. Bu en can alıcı, en önemli sorunu, sosyalistlerin ve işçilerin en önemli gününün konusu yapmadığı için en büyük yanlışını yapmaktadırlar. Ama bunu, soldan, keskin görünerek, enternasyonalist görünerek yapmaktadırlar. Savaş özünde bir gündem savaşıdır ve Türk sosyalistleri en önemli sorunu gündemden uzaklaştırarak karşı

tarafa hizmet etmektedirler.

Bir ÷lkede ezilen bir ulus ayaklanmış ise, ezen ulus sosyalistinin görevi her Şeyden önce ezilen ulusun mücadelesine destek vermektir. Enternasyonalizm böyle olur yoksa bu görevden kaçmayı sağlayan küreselleşmeye karşı sakızlarla değil.

Bugün Türkiye, tarihinin hiç bir döneminde olmadığı türden bir demokratikleşme olanağı yakalamış bulunuyor. Türkiye'de uzun yıllar en gerici partilerin oy deposu olmuş bölgeler bir politik uyanış ve devrimci kabarış içinde bulunuyor. Bu hareket, kendi sorunlarına kapanmayı da aşarak tüm Türklerin önüne de bir demokratikleşme projesi koyuyor . Batının şehirlerinin emekçileri ile birleŐtiğı an bu güç ve proje, Türkiye'nin bütün keyfilik ve Asyalılıktan kurtuluŐunun yolu açılabilirceken. Bunu yapmakla görevli olması gereken sosyalistler, somut politikaya gözlerini kapayıp, küreselleşme geviŐi getiriyorlar. Bu bir intihar politikasıdır.

Bu "*küresel saldırıya karşı küresel direniş*" teması, sadece gerçek canlı harekete gözlerini kapadığı için değil; sadece Türkiye'nin en önemli sorununu gündemden ve gözlerden uzak tuttuğı için değil; sadece Newroz'un çağrısına cevap vermediğı için değil; sadece, ezen ulusun sosyalistlerinin ezilen ulusun çağrısı ve feryatları karşısındaki kahredici sağırılığının ifadesi olduğı için değil, bizzat sosyalizmin kendi mantığı içinde de yanlıştır.

Her Şeyden önce, işçiler işçilerin sorunlarına yönelirlerse bunun kendisi ve varacağı yer reformizm ve sendikalizmden başka bir Şey olmayacağı için yanlıştır. Bu tema, esas olarak işçilere yönelik düşün÷lmüş bulunuyor. Sosyalistlerin görevi, işçilerin dikkatini diğer toplumsal güçlere, ve tüm toplumu

değiştirecek hedeflere çekmek olmalıdır. Bu ise, bu günün Türkiye'sinde Kürt sorununu gündemin başı yapmakla olur. Sosyalist partilerin hep işçilerin sorunlarını ortaya sunduklarını görüyoruz. Bu sosyalizmin kendi açısından, sosyalist değil, sendikalist bir politikadır. Türk sosyalistlerinin son yıllarda çok sosyalist ve işçici kesilmesi, gerçek sorundan kaçışın örtüsü, egemen ulus körlüğü olduğu kadar eski radikal pozisyonlardan sendikalist bir pozisyona doğru bir kayışın da ifadesidir.

"Küresel saldırıya karşı küresel direniş" somut bir hedeften ziyade bir temadır. Toplantıların, festivallerin bir teması olabilir. Bu anlaşılabilir. Ama 1 Mayıs, gerçekte bir bayram değil, Newroz gibi temel siyasi slogan ve hedeflerin duyurulması gereken politik bir eylemdir ve öyle olmalıdır. Ama öyle bir gösterinin de **teması değil, somut hedefi** olması gerekir. Küreselleşme sorunu çerçevesinde kalsak ne olabilir böyle bir somut hedef?

Bu hedef, küreselleşme karşısında ancak, ulusun kişinin bir inanç ve vicdan sorunu olması olabilir. Yani ulusal sınır ve devletlerin ilgası. Eğer dünya çapındaki sorunlar için politika yapılacaksa, böyle somut bir program olmalıdır. Böyle bir program, küreselleşmeye karşı en doğru küresel cevap olur. İnsanlığın önüne yepyeni bir ufuk açar. Bu günkü apartheid sisteminin temellerini sorgular.

Ama sadece bununla da kalmaz, Türkiye'nin somut politikası açısından, Kürt Ulusal Hareketine, hem destek vermiş hem de bağımsızlığın korumuş olur. Destek verir, çünkü, Kürt ulusal hareketi, ulusal devletin verili biçimine karşı, Türklerin ve bölgedeki diğer ulusların hepsini kapsayacak yeni bir ulus tanımını ve biçim öneriyor; yani kültürü ve dili, ulusun

tanımında politik alanın dışına atalım diyor. Buna karşılık sosyalistler, gelin nasıl tanımlanırsa tanımlansın, ulusun kendisini politik olanın dışına atalım diyebilirler. Bu hem en önemli sorunu, ulusal sorunu gündemin başına aldığı için, hem de daha kökten ve kapsamlı bir çözüm önerdiği için hem Kürtlerin mücadelesini destekler hem de kendi programını ve bağımsızlığını korumayı da sağlar. Tıpkı, reformların devrimci mücadelenin yan ürünü olması gibi. Böyle bir koyuş, Kürt sorununu ve programını gündemden uzaklaştırmaz, aksine gündeme de koymuş olur ve onun projesinin gerçekleşme olasılığını da yükseltir.

Türk sosyalistleri, ulusal sorun konusunda ne ezilen ulusun projesini ve mücadelesini destekliyorlar, ne de kendilerinin ayrı bir sosyalist projeleri var. Bir tek projeleri var: Kürt sorununu, ulusal sorunu gündemin baş sorunu olmaktan çıkarmak. Böylece Tarihin kendilerine sunduğu fırsatları ellerinin tersiyle itiyor ve intihar ediyorlar. Sadece kendilerini yok etseler mesele değil, ama başta Kürtler ve emekçiler olmak üzere, ezilen insanlara kötülük ediyorlar.

Türk egemenleri, ezilenlerden gelen her girişimi ezme refleksiyle hareket ettiklerinden, bu 1 Mayıs'a da bir çık yerde saldırılar düzenleyebilirler. Bu saldırılar karşısındaki haklılık, sosyalistlerin Kürt hareketi karşısındaki haksızlığı gerçeğini örtmemelidir. 1 Mayıs Newroz'un çağrısına kulaklarını tıkıyor.

27 Nisan 2000 Perşembe

(2001 Nisan) Demokratik Cumhuriyet ve 1 Mayıs

Demokratik Cumhuriyet sanılanın aksine son derece nadir bulunur bir devlet biçimidir. Çünkü genellikle dünyadaki demokrasiler cumhuriyet, cumhuriyetler de demokrasi değildir. İngiltere, İskandinav ve Benelüks ülkeleri demokrasinin beşiğidirler ama aynı zamanda hepsi krallıktır cumhuriyet değil; buna karşılık, dünyada, başta bütün üçüncü dünya ülkeleri olmak üzere, geri kalan ülkeler cumhuriyettir ama demokrasi değil.

Yakın zamana kadar dünyada Amerika ve Fransa haricinde hem demokratik hem de cumhuriyet denebilecek ülke pek yoktu. İkinci Dünya Savaşı sonrasında İtalya ve Almanya gibi ülkelerin katılmasıyla bu sayı biraz artmış bulunuyor.

O kuzey Avrupa demokrasilerdeki kralların veya Japonya'daki gibi imparatorların, yurttaşların kaderi üzerinde, örneğin Türkiye'deki bir karakol jandarması kadar bile, yetkisi, gücü ve etkisi yoktur.

Türkiye gibi Cumhuriyetlerde ise, en sıradan memurlarının yetkileri ve güçleri İngiltere krallarınıninkileri fersah fersah aşar. Türkiye'de yaşayan en sıradan vatandaş bile bilir ki iktidar halkın seçilmiş temsilcilerinin elinde değildir. Demokrasilerde krallar bile harcayacakları her kuruş için, vergi veren yurttaşlara ve onların temsilcilerine hesap vermek zorundadır; Türkiye gibi cumhuriyetlerde ise meclisin ordunun harcamalarını denetleme ve belirleme yetkisi bile yoktur.

Ordunun başındakiler, zorda kalıp biraz kısıntıya gittiklerinde, bunu halka yapılmış büyük bir cömertlik gibi sunabilirler ve sözüm ona halkın temsilcileri bu lütuf karşısında minnetlerini

bildirmek için kuyruğa girerler.

Demokratik Cumhuriyet demek, her şeyden önce iktidarın gerçekten halkın, dolayısıyla onun temsilcilerinin elinde bulunması demektir. Bu nedenledir ki Demokratik Cumhuriyet sloganı, 1917'ye kadar, İşçi Hareketinin temel sloganı olmuştur. Alman İşçi Hareketinin de, Rus Bolşeviklerinin de sloganı “**Demokratik Cumhuriyet**”ti. Yani gerçek iktidarın halkın ve onun temsilcilerinin elinde bulunması. Çünkü bu aynı zamanda işçi sınıfının iktidara gelebilmesi için el elverişli koşulları yarattığı gibi, bizzat bu iktidarın da özgül bir biçimiydi. Engels, “*Erfurt Programı*”nın taslağını eleştirirken şöyle yazıyordu:

"Partimizin ve işçi sınıfının, egemenliğe ancak demokratik bir cumhuriyet biçimi altında ulaşabileceği son derece açık bir şeydir. Demokratik Cumhuriyet, büyük Fransız devriminin daha önce göstermiş olduğu gibi, proletarya diktatoryasının da özgül biçimidir..."

Bu nedenle 1. Mayıs gösterilerinde işçilerin temel sloganı Demokratik Cumhuriyetti, Rus Devriminin ilk yıllarına kadar.

*

Ne var ki, işçi hareketinin bu güzel geleneği ve programı yirminci yüzyılda unutuldu.

Unutulmasının nedeni aynı zamanda yirminci yüzyılın kaderini de belirleyen nedendir: bu neden son duruşmada, geri ve yoksul bir ülke olan Rusya'da işçilerin iktidarının tecrit olması, ileri ülke devrimlerinin yardıma gelmemesi ve sonuçta iktidarın bir bürokratik kastın eline geçmesidir. Egemenliği ele geçiren bu bürokratik kast, işçi hareketinin bütün demokratik gelenek ve taleplerini unutturmak için her şeyi yaptı.

Yirminci yüzyılda hemen hemen bütün demokratik devrimler,

işçileri ve yoksulları iktidara getirip sosyalist devrime dönüştüler. Böylece Demokratik Cumhuriyet bir cebirsel formül olarak gerçekleştiğinde bir işçi veya işçi-köylü cumhuriyeti oluyordu. Ama sosyalist cumhuriyetler geri ülkelerde olduğundan ve daha önceden bürokratik kastın eline geçmiş Sovyet etkisi ve örneğiyle birer bürokratik diktatörlüğe dönüştüler veya daha doğarken bürokratik bir çarpılmayla doğdular. Böylece aslında işçi devletinin bir özgül biçiminden başka bir şey de olmayan Demokratik Cumhuriyet hedefi, kendilerine "Proletarya Diktatörlüğü" diyen bürokratik diktatörlüklerin gölgesinde kayboldu ve unutuldu.

Bu dönem boyunca 1 Mayıslar, işçilerin değil, işçilere karşı bürokratik kastın bir güç gösterisine dönüştüler. Kapitalist dünyanın ileri ülkelerinde bu slogan anlamını yitirmişti; geri ülkelerinde ise "Demokratik" kavramı devlet biçiminin bir tanımını olmaktan çıkmış ve burjuva karakterdeki dönüşümleri tanımlayan bir kavram olmuştu. Fikir ve örgütlenme özgürlükleri, yetkinin bu koşullarda seçilmiş temsilcilerin elinde toplanması gibi bütün talepler unutulmuş ve hatta bunlar burjuva taleplerdir diye hor görülmüştü. Böylece, halkın iktidarı gerçekten elinde bulundurmasının bu biricik biçimi, ezilenlerin hafızasından ve programından yitip gitti. Bu somut ve radikal sloganın yerini genellikle kitle partilerinin **reformist sloganları** veya radikal sol hareketlerin, somut hedeften yoksun **rozet sloganları** aldı.

*

Kürt Ulusal Hareketi, dört bir yandan sıkıştırılınca, el yordamıyla da olsa, işçi hareketinin bu unutulmuş sloganını yeniden gün yüzüne çıkardı ve bayrağına yazdı. Kimi keskin sosyalistler ise, "*Demokratik Cumhuriyet de neymiş, o*

burjuvazinin sloganıdır, bizim sloganımız Sosyalist Cumhuriyettir" dediler.

Somut olarak Demokratik Cumhuriyet nedir?

Her şeyden önce vali, kaymakam gibi bütün tepeden atanan memurlukların kaldırılması. Bütün şehir ve bölgelerin özerk, seçilmiş organların yetkisi altında olması; polis ve jandarmanın bunların emri altında bulunması; memurların seçilmesi; sınırsız bir örgütlenme, fikir özgürlüğü. Dillerin ve kültürlerin eşitliği; her türlü azınlıkların fiili alt durumlarını dengeleyecek kotalar vs.. Ulusun tanımından ırk, dil ve kültürün dışlanması ve hukuki bir tanıma indirgenmesi ve böylece tıpkı ABD ve AB'de olduğu gibi, yurttaşlık ve ulusun çakışması. Memurların tayin ve terfi işlemlerinde onların bağımsız sendika ve birliklerinin tuttuğu sicillerin esas alınması vs.. Temelleri bu olan liste daha uzatılabilir. Özü, halkın hizmetinde olanların ondan bağımsızlaşmaması ve üzerinde yükselmemesidir. İktidarın halkın ve onun temsilcilerinin elinde bulunmasıdır.

Türkiye'nin temel sorunu Demokrasidir. Sözde anti-empyralist IMF karşıtı görünen sloganlar, ordunun fiili egemenliğini sürdürmesinin aracıcıdır. Toplumu tefeciye düşürenler, tefeciye hedef göstererek kendi suçların örtmek istiyorlar. Bu ordu, bu polis devleti, bu baskıcı devlet ve onun zorladığı savaş harcamalarıdır toplumu tefeciye düşüren. Suçlu içerde ve gerçek iktidarı elinde tutmaya devam etmekte. Bu nedenle 1 Mayıs'ın sloganı "**Demokratik Cumhuriyet**" ve bunun, yukarıda kimileri sıralanan, somutlanmış ifadeleri olmalıdır.

Cezaevlerinde ölüme yatanlarla da, Kürt halkıyla da en büyük ve etkili dayanışma en etkili bu hedefe yönelerek sağlanabilir ve bu slogan **toplumdaki tüm gayrı memnunları**

birleştirebilecek biricik slogandır.

Demokratik Cumhuriyet on dokuzuncu yüzyılda sosyalizme giden ideal koşulları sağladı. Yirminci yüzyılda, fiilen sosyalizme dönüştü (bu dönüşümün dinamiğinden kaynaklanmayan bürokratik çarpımları bir yana), günümüzde demokratik cumhuriyetin, hele Türkiye gibi bir ülkede, ne sosyalist mücadele için elverişli koşulları hazırlayan bir yol olma; ne de bir sosyalist devrime dönüşme şansı var. İşçiler kendini sınırlayacağı için sosyalizme dönüşme şansı yoktur; demokrasi refah sağlayacağı ve refaha ulaşmış bir toplumun bireyleri, dünya nüfusunun büyük çoğunluğunu oluşturan yoksul uluslarla zenginlikleri paylaşmak istemeyeceği için de sosyalizme yaklaştırmayacak uzaklaştıracaktır.

Buna rağmen ve bunu söyleyerek, Demokratik Cumhuriyet parolasını desteklemek sosyalistlerin görevidir. Türkiye'deki ezilenlerin çıkar ve istekleri bu yönde olduğundan; ve onlar bir kere bunu gerçekleştirmek üzere tarihsel inisiyatif gösterdiklerinde daima bir daha ileriye de gitme olasılığı zayıf da olsa bulunduğundan.

29 Nisan 2001 Pazar

(2001 Mayıs) Mayıs Düşünceleri

Kendilerine sol diyenlere egemen olan bir stil vardır: hep kendi gücünü ve yeteneklerini övmek; hataları, zayıflıkları ve zorlukları görmezden gelmek.

Ne var ki, bir harekete bu stil, bu meşrep egemen olduğu zaman o hareketin hiç bir başarı şansı yoktur. Gerçekten yaptığı işi ciddiye alanlar ise, tam aksine, hep yetersizliklerini, zaaflarını, yanlışlarını vurgularlar.

Bu farkın farkına ilk kez Türkiye'de işçi hareketinin yetiştirdiği tek gerçek işçi önderi olan, Zapata'ların, Panço Villa'ların hamurundan yoğrulmuş İsmet Demir'de varmışım.

Altmışlı yıllarda, TİP'liler, sosyalistler işçilerle ilişki kurduklarında, onların ne kadar iyi, ne kadar cesur ve güçlü olduklarını onlara anlatmaya kalkarlardı. Bizim İsmet Demir ise, tam tersini yapardı, işçilere beş para etmediklerini, bir işe yaramadıklarını söylerdi. Ve işçiler de bizim İsmet Demir'e güvenirlerdi, o diğerlerine değil. Çünkü onlar İsmet Demir'in kendi içlerinden biri olarak onlara doğruyu söylediğini biliyorlardı.

Burjuva sosyalizmi ile işçi sosyalizmi arasında böyle bir fark vardır. Burjuva sosyalizmi, ezilenleri, işçiyi, halkı idealize eder, kutsar. Ve bunlar hep onun dışından bir övgü ve kutsamadır. Bu stilin müzikteki en uç örneği Ruhi Su'dur. (Şiirde Nazım, Resimde Abidin Dino da örnek verilebilir.) Bu nedenle Ruhi Su Burjuva sosyalizminin türkücüsüdür, emekçilerin, halkın ezilenlerin değil, onun dışından ona ilanı aşk edenlerin. Ama tutkularının kör ettiği bu aşıklar, aşık olduklarının gözlerinin badem gibi değil kör olduğunu göremezler ya da görmek istemezler. Ruhi Su'nun müziği,

işçinin, ezilenin, alttakinin dünyasını ve duygularını yansıtmaz. Onun dünyasını ve duygularını dile getiren Orhan Gencebay'dır. O Ruhi Su hayranı burjuva sosyalizmi ise, Orhan Gencebay'dan iğrenir, katlanılmaz bulur. Aslında nefret ettiği o uğruna methiyeler düzdüğüünün ta kendisidir. Bunu bilmek ve anlamak istemez. Ola ki fark ettiğinde bu sefer de sevgi ve övgünün yerini ilgisizlik, hatta nefret ve yergi alır. Elbette burada Orhan Gencebay ve Ruhi Su birer semboldürler bir farkı ve yaklaşımı yansıtan. Sorun ezilenlerin kendilerine nasıl yaklaştığı ve onların stiliyle ilgilidir ve aslında sanıldığından çok önemlidir.

Franz Fanon ırkçılığa karşı aynı zamanda en radikal eleştirileri içeren kitaplarında sanılanın aksine beyaz adama saldırmaz doğrudan, siyaha ne kadar berbat bir insan olduğunu, ne kadar düşürülmüş olduğunu anlatır. Siyah'a övgü bulamazsınız.

Aslında Marksizmin ruhu da böyledir. Sosyalistlerin çoğu işçiliği idealize ederler. Marks'ın eseri, işçiliğin, sömürü ve yabancılaşmış emeğin insanı nasıl insanlıktan çıkardığının, düşürdüğüünün hikayesidir. *Kapital* toplumu işçi yapmak için değil, işçileri işçilikten kurtarmak içindir, işçiliği yok etmek içindir, işçiliği yok etmek için de patronluğu yok etmek gerekmektedir.

Ömrü yabancılaşmış emekle geçen işçi kadar düşürülmüş, insanlıktan çıkmış varlık yoktur. Bu nedenle toplumsal tabakalar kıyaslandığında, tek tek insanlar olarak, ortalamasına bakıldığında, işçiler kadar sıkıcı, tek düze toplum kesimi az bulunur. Bir köylü, bir küçük burjuva, bir patron, bir aydın çok daha renkli ve hatta derin bir tip sunarlar işçi karşısında. Tek tek işçiler, diğer toplum kesimleri karşısında insanlığa en uzak, insanlıktan en çıkmış ortalamayı yansıtırılar.

Tek tek burjuvazi, köylüler ve küçük burjuvazi karşısında kesinlikle kaybetmeye mahkum bu işçiler, bir sınıf olarak, bir bütün olarak toplumu değıştirme yeteneğindedirler. Burada Engels'in o klasik örneğı anlamayı kolaylaştırır. Engels, Mısır seferinde Memlûklerle savaşmış Napoleon'un sözlerini aktarır. Napoleon, “*bir Memlûk askeri tek tek iki Fransız askerinden üstündü, iki Fransızla iki Memlûklü karşı karşıya gelince, eşit olunuyordu, dört Memlûklü ve Fransız karşılaştınca kesinlikle biz kazanıyorduk*” anlamında bir şeyler söyler. Tam rakamlar hatırımda değil ama böyle bir şeydi. İşçilerle diğerk toplum kesimleri arasındaki temel fark buradadır. İşçiler insani kaliteler bakımından bu örnekteki Fransız askerlerine benzer. Burjuva sosyalizmi ise hayalinde, bu “Fransız askerleri”ne (işçilere), birer Memlûk giysisi giydirir, altına saf kan bir arap atı çeker ve sonrada bu yarattığı hayale tapar.

Sadece Franz Fanon mu böyle? Malcom X de öyledir örneğın. Siyah adamı, “*Tom Amca'nın Kulübesi*”ne kinaye, “*Tom Amcalar*” diye eleştirir. Aslında o kadar uzaklara gitmeye de gerek yok. Kürt hareketinde de aynı olgu geçerlidir. Abdullah Öcalan da Kürtlere hep öyle yaklaşmıştır. Kürt burjuvazisinin ideal bir Kürtü vardır, ona övgüler düzer, Türkiye'nin burjuva sosyalistlerinin işçilere ve halka yaklaştığı gibi yaklaşır Kürtlere. Öcalan ise İsmet Demir gibi. Öcalan'ın konuşma ve yazıları Kürt'ün ne kadar düşürölmüş olduğunu, bir işe yaramadığını anlatır durur. Ama tabii bizzat Kürtlere. Ve nasıl burjuva sosyalistleri bir işçi hareketi yaratamadılarsa, bu Kürt burjuvazisi de bir ulusal hareket yaratamadı. Bunu İsmet Demir gibi, onları övmeyen aksine yeren ve eleştiren Abdullah Öcalan başardı.

Aslında bu stil, onların bizzat kendi eğiliminin yansımasıdır.

Bir sınıf, bir ulus, bir hareket bir şeyler yapmak istiyorsa önce kendi zayıflıklarıyla hesaplaşmak, onları açık yüreklilikle ortaya koymak ve üzerine gitmek zorundadır, bu önderlerin fonksiyonu da aslında bu tarihsel sürecin bir aracı olmalarıdır. İsmet Demir'in işçilere, Öcalan'ın Kürt'lere yönelik ağır eleştirileri aslında o sınıfın veya ulusun kendisiyle hesaplaşması, kendi zayıflıklarını açık yüreklilikle ortaya koyması ve kendini değiştirmesinden başka bir şey değildir.

*

1 Mayıs gösterilerine ve bu gösteriler hakkında sol basında verilen haberlere, bu ezilenlerin kendi zayıflıklarını sermesi ve onlarla ciddi hesaplaşmaya girmesi açısından bakılınca durum gerçekten umut kırıcı.

Bu sol basının yansıttığının aksine, ne gösterilerde, ne haberlerde kendi zaafalarını bir sergileme ve onlarla mücadelenin izi bile olmaması, söylenenin aksine mücadelenin yükselmekten çok uzak olduğunu gösteriyor. **Bir mücadele yükselme eğilimi taşıdığında, düşmanlarından önce kendi zaaf ve yanlışlarıyla mücadele etmeye başlar.** İslamiyet'in dediği gibi, *“en zor savaş olan kendi nefesine karşı savaş”*a yönelir. Bunun izi bile yok. Ve bu da sanılanın aksine, ezilenlerin henüz böyle bir değiştirme ve değişme hedefinden veya yönelişinden çok uzak olduğunu gösteriyor.

Burjuva sosyalizmi, işçiye hayrandır. Hadi gene burjuvazinin işçiye hayranlığının iyi kötü bir mantığı vardır. Ama bu işçiye hayranlığın sloganları, sendikalar ve sendikacılar aracılığıyla işçi örgütlerinin de sloganları olarak ortaya çıkınca, işçilerin kendine hayranlığı gibi garip bir durum ortaya çıkar.

Aslında burjuva sosyalizminin işçiye hayranlığı ile sendikacılar zümresinin kendine (tabii bu işçiler biçiminde

ifade edilir) hayranlığı, birbirini tencereyle kapak gibi tamamlar. Bu iki stilin egemen olduğu yerde işçi olmaz. Sadece, bu tür burjuva sosyalizminin etkisinde kalmış veya kendiliğinden işçi bilinci olan sendikacılığı aşamamış tek tük işçiler olur ki, bunların olduğu yerde işçi olmaz. Dolayısıyla gerçek bir işçi hareketi ancak Bugün işçi hareketi diye ortalığı kaplayanların ortadan kaybolmasıyla ya da sürölmesiyle mümkündür. **Gerçek işçi hareketinin olduğu yerde, işçilerin kendilerine yönelik, kendileri için bir şey isteyen, kendilerini öven sloganları olmaz. Tüm topluma yönelik sloganlar olur.**

Burada kopmaz bir bağ vardır, kendine karşı gaddarlık, toleranssızlık ve eleştirelilik ile tüm toplumu değiştirmeye yönelik, sadece kendine ilişkin düzenlemeler istemeyen, kendine övgü düzmeyen slogan ve hedeflerin birliği. Terside bir bütündür, kendini hayranlık, kendine ilişkin sloganlar bir bütündür.

Olaylara bu açıdan bakılınca, solun varlığının, kendiliğinden bir işçi hareketlenmesinin bile önünde bir engel olduğu görülür. Bu stillerin egemenliği, işçilerin gösterilerden uzak durmasına yol açıyor. Bugün dünyada duvarla birlikte, soldan ne kalmışsa onlar da yıkılsaydı, örneğin dinazorların bir kozmik felaketle yok olmasının, memeli hayvanların gelişimi için bir fırsat doğurması gibi, yepyeni ve canlı bir sol harekete olanaklar açılabilirdi. Maalesef olmadı. **Bizlerin kuşağının bir şekilde yok olması gerekiyor solun yeniden canlanabilmesi için.**

Solu inleten problem aynen burjuvazide de var. Ama burjuvazi daha tecrübeli. Yavaş yavaş eski kuşaklarını değiştiriyor. Ecevit'lerin, Yılmaz'ların, Demirel'lerin kuşağı gidiyor ve

yerine Derviş, Sezer, Pişkinsüt'lerin, kuşağı geliyor. Burjuvazi bunu yolsuzluk dosyalarıyla, skandallarla adım adım gerçekleştiriyor. Koşullar biraz daha olgunlaştıktan sonra, bambaşka bir partiler ve tiplerle bir seçim yapabilirse sonraki yirmi otuz yılı götürür. Şimdiki bunalım bu kabuk değişiminin sancıları.

İşte bu kabuk değiştirdiği an sistemin en zayıf anıdır. Şimdi bir şey başarıldıysa başarılı, yoksa yeni sistemin sağlayacağı olanaklarla bir kaç on yıl daha sistem kendine sürdürecektir gücü bulur. İnönü'nün çok partili hayata geçiş reformu olmasaydı; 27 Mayıs olmasaydı ve Özal'ın reformları olmasaydı bu sistem çoktan çökerdi. Bunların her biri en azından sonraki on veya onbeş yılı götürmeyi sağladı.

İşte bu kabuk değiştirme anında gördüğümüz ne? Burjuvazi bile kuşak değişimini yaparken, solun içinde giderek taşlaşmanın yaşandığı. Elbette ortalama olarak solun yaşı küçük olduğundan biyolojik bakımdan fazla yaşlı sayılmaz sol. Burjuvazide şimdi onların kuşağı sırada. Ama problematikler olarak baktığımızda, sosyolojik olarak yaşlıdır. Duvar sonrasının solu değildir Bugün Türkiye'ye egemen olan. Duvar sonrasının bir solu da yok. Dolayısıyla Duvar öncesinin kuşağı damgasını vuruyor.

1980'lerin sonunda, *Kuruçeşme Tartışmaları* olurken bile sol bu günkünden daha yakındı bu güne, daha genç, dinamik ve canlıydı. Çünkü kendisiyle hesaplaşıyordu, kendisini acımasızca, (aslında biraz acıyarak, ama o kadarı bile önemliydi) eleştirmeye başlamıştı. Ve bu eleştiri onu, yüzyılın başının problemlerine götürmüştü, sosyalizmi yavaş yavaş kaynağından tanımaya başlamıştı. Aslında paradoksal gibi görünebilir ama şu an 130 yaşı civarında olacak Ekim Devrimi

öncesi kuşaklar, bu günün dünyasını anlamaya bu günün kuşaklarından daha yetenekliydi. Zaten oralara gitmeden bu günlere gelemesol. Kimliğini kaybettiği yerde aramak zorundadır. 1980'lerin sonuna doğru böyle bir eğilim belirmişti.

Sol içi bu ayaklanma, bu isyan toplumsal bir yükseliş ile desteklenseydi belki şimdi bu örgütler de olmayabilirdi. Ama *Kuruçeşme* tartışmaları olurken Duvar yıkılıyordu. Onu doksanların terör ortamı izledi. Bu günün ortalığa egemen örgütleri, bu dünya ve Türkiye ölçüsünde karşı devrimci dalgaların sol içinde tekrar yükselttiği örgüt ve eğilimlerdir ve aynı laneti taşımaktadırlar.

Burjuvazinin içinden iyi kötü Sema Pişkinsüt'leri çıkıyor. Sol'un kendi Pişkinsüt'leri yok. Hiç bir örgütün, hareketin sarsıldığını, içinden muhalefet ve isyancılar çıktığını duymuyoruz. İşin kötüsü, bu içinde bulunan toplumsal bunalım dönemindeki memnuniyetsizlik, bu örgütlere daima bir takım memnuniyetsizlerin akmasına yol açarak, bu örgütlerin krize girmelerini engelleyen bir dış yardım işlevi de görür. Eh iyi kötü büyüyen bir örgüt de krize girmez.

Şu an ortalığa egemen olan ve damgasını vuran hareket ve eğilimler dağılmıştı seksenlerin sonuna doğru. Bütün örgütler yenilikçiler ve gelenekçiler diye hızla bölünüyordu. Bu isyan halindeyken, yenilikçiler geleneksel çizgi ve örgüt biçimlerini savunanlara karşı uzlaşmasız bir mücadele yürütüp onları imha etmeleri gerekirken onlarla uzlaştılar.

Kuruçeşme bir yanılla bu uzlaşmanın hikayesidir.

Sosyalistlerin yenilikçi kanadı “*Frankfurt Parlamenterleri*” gibiydiler 1848'deki. Sol çapındaki bu devrimci kabarış, yeterince uzlaşmaz ve kararlı olamadığı için, bunu gericilik ve

restorasyon dönemi izledi, bütün örgütler tekrar canlandı. Örgütler mezbahası olması gereken *Kuruçeşme*'den zaferle çıkan örgütler oldu. O dönemde bunun dışında kalan bir Dev-Yol olmuştu. Kuruçeşme'nin örgütler için gördüğü fonksiyonu da, Dev-Yol için ÖDP gördü. Böylece Dev-Yol'u, Sol'u, Aydınlık'ı, Halkın Kurtuluşu, Partizan'ı, TİP'i, vs. hepsi tekrar yerlerini aldılar.

İşte Türk solu, şimdiki bunalımı burjuvazinin aksine, solun içindeki bu gericici restorasyonun örgüt ve kuşağıyla karşılıyor. Dolayısıyla hiç bir şansı yok. Hatta bu sol olmasaydı, ezilenlerin ve işçilerin çok daha şansı olabilirdi. Bu sol onun bizzat yaratıcı kendiliğindenliğinin bile önünde bir engel. Bu solun olduğu yere işçi gelmez. Gelmeyince de kendiliğinden hareketlerin yolu tıkanır.

Rosa, Alman Sosyal demokrasisini Lenin'den çok daha iyi tanıyordu. Lenin, savaş kredilerine Sosyal Demokrasinin oy verdiğini duyunca inanamamış, bunu Alman Genelkurmayının bir oyunu sanmıştı. Rosa ise hiç şaşırmamıştı. Onun *“kokuşmuş bir ceset”* olduğunu biliyordu. Tam bu nedenle Rosa biricik umut olarak kendiliğindenliğe daha büyük bir vurgu yapmıştır.

Bugün de durum aynı. Şu an bütün örgütlü sol bir engel ve tutucu. Kitle hareketi ancak buna rağmen bir şeyler yapabilir. Ama bizzat bu solun varlığı bunun önünde de bir engel.

Bu günkü bütün sol hareketler, 1980'lerin sonundan beri gelen, Dünya ve Türkiye ölçüsündeki gericilik ve karşı devrim dalgasından güç alan, sol içindeki restorasyonun, karşı devrimin ürünü olarak ortadalar. Toplumsal bunalım burjuvaziyi aynı dönemin tiplerini değiştirmeye zorlarken, aynı bunalım solda bu tiplerin ve eğilimlerin stabilize olmasına yol

açıyor ve toplumsal bir köklü dönüşümün önündeki muazzam bir engel haline dönüşmesine yol açıyor.

Ama bu örgütlerin dışında kalan sol da farklı sayılmamalı. Yani şu sivil toplum vurgulular, küçük ve somut hedefleri öne çıkaranlar vs.. Bunlar genellikle daha sonra politize olmuş bir kuşak, daha esnek gibi görünüyor. Ama bizzat o örgütler gibi, aynı gericilik ve karşı devrim döneminin çocuğudurlar, dolayısıyla içi dışına çevrilmiş olarak tıpkı örgütlerle aynı olumsuzlukları taşımaktadırlar.

İşin ilginç, örgütler ve örgütsüzler, "*dinozorlar*" ve "*post-modernler*" birbirlerinin varlığına haklılık kazandırıp birbirlerini güçlendiriyorlar. Bunların dışında başka bir alternatifi varlığı akla bile gelmiyor.

Ama daha da ilginç şu: solun bu genel bölünmüşlüğü, Türkiye'nin egemen sınıfları arasındaki çatışmadaki bölünmeye de denk düşüyor.

Örgütler genellikle anti-emperyalizm ve anti-kapitalizm vurgularıyla, farkına varmadan veya vararak, tıpkı benzer argümanlarla Sovyet bürokrasisinin değişimlere karşı direnmesi gibi (ki bu hareketler aynı zamanda Sovyet ve Çin bürokrasilerinin de aynı gerekçelerle destekçileri olmuşlardır), Genelkurmayın, "*Devlet Sınıfları*"nın, Bonapartizmin ya da "*Devlet Partisi*"nin liberal burjuvaziye saldırısında mızrak ucu rolü oynuyorlar.

Buna karşılık, sivil toplumcu muhalifler, daha genç ve modern görünenler ise, bu saldırılara karşı liberal burjuvazinin bir kalkanı işlevi görüyorlar.

Böylece bağımsız bir sol hareket aktüel politik gelişmeler bağlamında da olanaksız hale geliyor.

Bütün bu manzarada bir tek istisna var. Kürt Ulusal Hareketi.

Bütün dünyada gericiliğin yükseldiği dönemde yükselme ve canlanma eğilimi gösterdi. Bu yükselişin dinamiği bu harekete de yansdı. Başlangıçta bu günün taşlaşmış küçük sol örgüt ve hareketlerinden pek az farklılıklar gösteren bu örgüt ve hareket, kitle bağları ve bu yükselen harekete dayanması nedeniyle kendini yenileme yeteneği gösteren tek hareket oldu. 1990'ların başından beri, Türk solundaki karşı devrimci restorasyonu pekiştiren gelişmeler, (duvarın yıkılışı, özel savaş rejimi) bu hareketin ve örgütün sürekli olarak kendini yenileme girişimlerine yol açtı. Kürt hareketinin iç mücadeleleri bu açıdan incelendiğinde, mücadelenin aslında değişim ve eski biçimleri sürdürmek isteyenler arasında olduğu görülür. Bir bakıma demokratlar ve milliyetçiler mücadelesidir. Bir yandan liberallere ve burjuvaziye, bir yandan da aşırı sola karşı bir mücadele görülür.

Kürt hareketinin bu iç mücadelelerinde kazanan yenilikçiler oldu denebilir. Bir rastlantı değildir, Kürtleri en ağır dille eleştiren kişinin bu hareketin önderi olması. Öcalan'ın aynı zamanda, sadece Kürtleri değil, tüm toplumu, hatta bölgeyi değiştirmeye yönelik proje sunması.

Kendi içine kapanma, kendini övme, toplumun tümüne yönelik hedef yokluğunun bir bütün olduğu olgusuyla burada da karşılaşırız. İdeal bir Kürt'e en çok övgü düzenlerin aynı zamanda yeni stratejiyi anlayamaması ve onun en büyük düşmanı olmaları rastlantı değildir. Buna karşılık, Kürtlere en ağır eleştirileri yapan, onun yüzüne sürekli eksik ve yanlışlarını vuranların da aynı zamanda tüm toplumu değiştirmeye yönelik bir perspektif sunması da bir rastlantı değildir.

O halde bu gözlemlerden bir tek sonuç çıkıyor. Bu bunalım döneminde, olur da sol hareketlerin kontrolü kendiliğinden bir

kitle hareketlenmesinin engelleyemezse ve böyle bir hareketlenme ortaya çıkarsa, bu kitle hareketinin kendiliğinden radikalleşmesine cevap verebilecek tek olanak Kürt hareketi oluyor. Devrimci demokrasiyi temsil eden bu hareket Liberaller ve Genel Kurmay karşısında üçüncü bir kutup olabilir ve tüm gayrı memnun alt kesimleri etrafında toplayabilir. O zaman gericilik döneminin güçlendirdiği bütün sol örgütler ve sivil toplumcular liberal burjuvazinin ve Genel Kurmayın yedeği olarak bu hareketin karşısında yer alır. Demokratik bir devrim Kürt hareketini iktidara getirebilir.

Bugün Öcalan'ın resmini parçalayanlar yarın onun resimleriyle yürürse kimse şaşırmasın. Çünkü tüm toplumu değiştirmeye yönelik demokratik bir programı, gücü ve bunu yürütecek tecrübesi olan tek hareket Kürt hareketi. Türkiye'deki bir radikalleşmenin ve devrimci kabarışın bununla buluşması kaçınılmazdır. Şimdilik, krizin derinliği bunu desteklerken, sola egemen olan örgütler ve sivil toplumcular bunun önünde en büyük engel, bu nedenle kendiliğinden yükselişler bunun ön koşulu. Ama bir kendiliğinden hareketlenme ve yükseliş olursa, bu Kürt hareketini iktidara getirir. Ve ortaya Ortadoğu ortamında Mandela'nın Güney Afrika'sı gibi bir şey çıkar.

Aslında bu yazıda ifade edilen düşünceler açısından 1 Mayıs gösterilerini ele alacaktım. Ama düşünce aldı başını başka yerlere uçu. Fakat, 1 Mayıs gösterileri bu yazıda ifade edilen yaklaşımlar açısından ele alınırsa, onun hakkındaki haberler ve ondaki sloganların onun bütün zayıflığını yansıttığı görülür. Bunu okuyucunun kendisine bırakmak en iyisi.

Solun kendini övmeyen, kendi eksikleri ve yanlışlarını sergilemekten kaçınmayan geleneğini de sürdürmüş oluyoruz böylece kendini öven, kendinden memnun sloganlar ve 1

Mayıs haberleri karşısında.
02 Mayıs 2001 Çarşamba

(2001 Mayıs) Refah, Eşitlik ve Demokrasi

En kaba bir gözlem bile Refah ve Demokrasi arasında bir ilişki bulunduğunu gösterir. Dünyadaki bütün ileri ve refah içindeki ülkelerde demokrasi vardır; buna karşılık bütün geri ve yoksul ülkelerde ise demokrasinin D'si bile yoktur. Bir diğer özellik de şudur: zengin ve demokratik ülkelerde, zengin ve fakirler arasındaki farklar, fakir ve anti demokratik ülkelerdekinden daha azdır.

Böylece toplumsal eşitlik veya gelir farklarının küçüklüğü ile, toplumun genel zenginliği ve demokrasi arasında kopmaz bir bağ görülür. Sorun şudur: bunlardan hangisi son tahlilde belirleyicidir? Bu ülkeler zengin olduğu için mi toplumsal adaletsizlik daha azdır ve demokrasi vardır? Yoksa Toplumsal adaletsizlik daha az olduğu için mi zenginlik ve demokrasi vardır? Yoksa demokrasi olduğu için mi, zenginlik ve daha eşit bir gelir dağılımı vardır?

Elbette refah, eşitlik ve demokrasi birbirini besler. Bir ülke ne kadar zenginse, yani emek üretkenliği yüksekse ve çok üretiyorsa, toplumsal eşitlik ve demokrasi o kadar kolay sağlanır. Demokrasi varsa, bu ezilenlerin kendilerini savunma için örgütlenmelerini sağlar bu da bir yandan toplumsal eşitsizlikleri azaltır, diğer yandan emek üretkenliğinin yükselmesine ve dolayısıyla genel toplumsal zenginleşmeye yol açar.

Ama burada temel sorun şudur: bunlar içinde belirleyici olan hangisidir? Çünkü bu soruya verilen cevaplar aynı zamanda toplumdaki temel sınıfların çıkarlarıyla ilgilidir ve programatik bir anlam taşırlar.

Türkiye'nin gerçek egemeni Bonapartist devlet kasti,

Türkiye'nin demokratikleşmesi için önce zenginleşmesi, modernleşmesi gerektiği anlayışından hareket eder. Türkiye önce zenginleşecektir, toplumsal çatışmaları ılımlandırabilecek bir manevra alanına sahip olacaktır ki ondan sonra demokrasi lüksüne katlanabilsin! Şimdi demokrasi olursa, bu çocuğun eline silah vermek gibidir, tutar babasını vurur.

Ama öyledir ki bu, hedeflenenin tam zıddı bir sonuç verir. Çünkü, böylece her türlü demokratik hak sınırlanarak, ezilen alt kesimlerin örgütlenmesi ve kendilerini savunma mekanizmaları oluşturmaları engellenir. Ama bu ister istemez, yoksulları devletin ve üst sınıfların insafına terk ettiğinden, zengin ve yoksul makasının muazzam açılmasına, toplumsal çürümeye, yaratıcılığın yok olmasına, iç pazarın daralmasına, ucuz işçi çalıştırmak modern makine kullanmaktan daha karlı olduğundan, modern tekniğin durmasına, vs. yol açar. Böylece önce zenginleşme ve modernleşme anlayışı fiilen, fakirlik, gerilik ve eşitsizliğin ebedileşmesi; ilerde ulaşılacağı söylenen demokrasinin erişilmez bir hayal olması sonucunu verir. Burjuvazi de bu anlayışın destekçisi olagelmıştır.

Sosyal Demokrasi ve Sosyalist hareketler ise, yani alt sınıfların doğrudan kendi çıkarlarına yönelik hareketler ise, vurgularını sosyal adalet noktasında yaparlar. İster Türkiye ile diğer ülkeler arasındaki zenginlik farkı ve sömürü ilişkisi, ister Türkiye'nin kendi içindeki sömürü ilişkisi söz konusu olsun, vurguları hep, iktisadi bakımdan egemen sınıfın sömürüsüdür, ya da uluslararası ölçekte IMF veya Emperyalist ülkelerdir. Bunların söyleminde siyasi iktidar ve demokrasi bir hedef değildir, iktisadi çıkarlar ve bunların savunusu egemendir¹.

Demokratik bir ülkede, pek ala reformist bir işçi hareketinin

savunmasını oluşturabilecek bu politikalar, fiiliyatta olmayan bir demokrasiyi varmış gibi göstererek ve gerçek politik iktidarı elinde tutan bürokratik ve Bonapartist kastı problem etmeyerek, demokratik mücadelenin zayıflamasına ve fiiliyatta bu kastın egemenliğini sürdürmesine hizmet ederler.

Hasılı, bu günkü parlamento ve bakanlar kurulu vs. nasıl devlet düzeyinde Genel Kurmayın iktidarının “*çıplaklığını örten bir asma yaprağı*” fonksiyonu görüyorlarsa, aşağı yukarı piyasadaki bütün klasik sol da aynı fonksiyonu, parlamento dışında görmektedir.

Öte yandan, kendine bu solla mesafe koyan, sözüm ona "sivil toplumcu" sol da, sivil toplumun var olması için en ufak bir olanağın bulunmadığı bir sistemde bu varmış hayali yayarak ve gerçek iktidar sorununu gözden gizleyerek aynı fonksiyonu biraz daha modern ve liberal görünüş altında görür.

Ama bu parçalı ve kendini savunmaya yönelik muhalefet, toplumsal eşitliği veya kısmi düzenlemeleri temel problem yapmasına rağmen, var olan egemen kastı fiilen güçlendirdiğinden, bizzat kendi var oluşunu tehlikeye atar ve bütününü, egemen kastın hoşgörüsüne bağımlı hale gelir, bu hoş görü ise, ancak onlar, IMF, veya Amerika veya Kapitalizm veya Patronlar veya Sabancı hedef gösterildiği ama Genel Kurmay'ın egemenliği tartışma dışı bırakıldığı sürece gösterilir.

Böylece, Genel Kurmay ile bu sözde eşitlikçi sol muhalefet arasında zımni bir iş birliği gelişir. Genel Kurmay egemenliğini sürdürmek için böyle bir "*majestilerinin komünistleri*"ne ve sivil toplumcularına; bu komünistlerin, solcuların ve sivil toplumcuların da Genel Kurmayın egemenliğine ihtiyaçları vardır.

İşte 1 Mayıs gösterileri veya “Emek Platform”larının, demokratik bir ülkede pek ala sol ve demokratik olabilecek güçlerin, Türkiye’de geçerli olan sistemdeki fiili işlevleri budur. Sosyal adaletten yola çıkarlar ama fiiliyatta bu sosyal adaleti güçlendirecek savunma mücadelesini; demokrasi mücadelesini zayıflatırlar ve ne kısmi düzenlemelere, ne sivil topluma ulaşamaz olurlar.

*

Bir de üçüncü anlayış vardır, demokrasi olmadan refah ve toplumsal adaletin olamayacağını savunan. Bu nedenle devletin ve rejimin niteliğini değiştirmeyi başa koyan, devrimci ve diyalektik Marksist anlayış.

Bu anlayış, devrimci demokrasi ve sosyalistlerin anlayışı olagelmıştır. Buna göre, gerek toplumsal eşitlik gerek refah için demokrasinin önceliği ve belirleyiciliği vardır.

1954 *Vatan Partisi Programı*’ndan Bugün Kürt hareketinin *Demokratik Cumhuriyet* program ve parolasına kadar bu sosyalistlerin ve devrimci demokrasinin anlayışıdır.

Ancak demokrasi ve özgürlükler olduğu takdirde; iktidar halkın seçilmiş temsilcilerinin elinde bulunduğu takdirde, ezilenler sömürü karşısında kendilerini daha iyi savunabilirler; bu ise toplumsal eşitsizlikleri azalttığı; inisiyatifleri harekete geçirdiği ölçüde bağımlılık azalır; genel olarak emek üretkenliği ve toplam üretimin artar, dolayısıyla toplumsal zenginlik de genel olarak yükselir

Tarih de kaba gözlemlerin aksine, demokrasinin belirleyici olduğunu göstermektedir. Modern demokrasinin doğum belgesi sayılan Magna Carta, o zamanların dünyanın en geri ve yoksul bölgelerinden birinde Kralın harcamalarını denetlemek için yapılmıştı. Dayanağı o zamanların Britanya’sında henüz

yok olmamış, ilkel sosyalist eşitlik ve demokratik geleneklerdi. Magna Carta olmasaydı, İngiltere demokratik olamazdı, demokratik olmasaydı zenginleşemez ve nispi sosyal eşitliği sağlayamazdı.

Türkiye'de ise, Türkiye'nin dokunulmaz ve gerçek egemeni Ordu'nun, o bürokratik ve Bonapartist kastın harcamalarını bırakın belirlemeyi, kontrol yetkisi bile yok meclisin.

Borç krizlerinin de, geriliğin de, sosyal adaletsizliğin de temelinde demokrasisizlik yatmaktadır. Yoksulluktan da, gerilikten de kurtulmanın ana halkası iktidarın halkın temsilcilerinin elinde bulunduğu; her türlü fikir ve örgütlenme özgürlüğünün garanti altında olduğu; tüm dil ve kültürlerin eşitliğini sağlayan; azınlıkların fiili ezilmişliklerini dengeleyen bir demokratik cumhuriyettir.

Her kim ki, bu ana halkayı görmezden gelip başka bir sorunu, ister anti kapitalizm, ister anti emperyalizm ister de "iktisat bilimi" adına gözden gizliyorsa, fiilen Genel kurmayın egemenliğine hizmet ediyor demektir.

05 Mayıs 2001 Cumartesi

(2004 Nisan) 1 Mayıs Vesilesiyle Enternasyonalizme Karşı

Enternasyonalizm kavramı Bugün otantik anlamını çoktan yitirmiş bulunmaktadır. Enternasyonalizm, Bugün büyük ölçüde işçilerin uluslararası dayanışması; hatta işçiler bir yana halkların ve ulusların bir dayanışması olarak anlaşılmaktadır.

Enternasyonalizm, **ne işçilerin ne halkların ne de ulusların uluslararası dayanışması değildir.**

Bırakalım ulusları, halkları bir yana, onu **işçilerin dayanışması olarak anlamak, yorumlamak ve tanımlamak, onun içini boşaltmak demektir.**

Çünkü Enternasyonalizm bağımsız birimler arasındaki karşılıklı çıkarlara dayanan; basit bir toplam gibi bir birlik anlayışı ve dayanışma değildir.

Enternasyonalizm, bir ülke proletaryasının çıkarlarının, dünya proletaryasının çıkarlarına tabi olması, her hangi bir ülke proletaryasının dünya proletaryasının zaferi için azami olanı yapmasıdır.

Yani enternasyonalizm, cebirsel bir birlik anlayışına dayanır.

İlk bakışta ve kısa vadede bir veya birkaç parçanın aleyhine olan, bütünün, yani dünya proletaryasının çıkarına olabilir.

Tıpkı cebirde eksi ile eksinin çarpımının artı sonuç vermesi gibi. Tıpkı askercil ordular savaşında, birliklerin ordunun genel çıkarlarına tabi olması gibi.

Ne var ki, **enternasyonalizmin bu otantik anlamı**, kendinin enternasyonalist olduğunu söyleyenler ve buna inananlar arasında bile çoktan **unutulmuş bulunmaktadır.**

Bu **günün enternasyonalistleri**, gerçek anlamda enternasyonalistler değil, ulusal çıkarlarını daha iyi

savunmaya, yeni müttefikler sağlamaya yarayacağı için, enternasyonalizmi dilinden düşürmeyen **kaba milliyetçilerdir**.

Biz bu yazımızda “*Enternasyonalizme karşı*” olmaktan söz ederken, bu bayağılaşmış biçimiyle, aslında sığ bir gerici milliyetçilikten başka bir şey olmayan bu günkü egemen enternasyonalizm anlayışını kastetmiyoruz. Hayır.

Otantik biçimiyle de enternasyonalizmin yeterli olmadığını ve giderek yanlışla dönüştüğünü iddia ediyoruz.

Çünkü enternasyonalizm milliyetçiliğin millet anlayışına dayanmaktadır.

Milliyetçilik, “*bir milletin çıkarlarını öne almak olarak*” tanımlanır. Milliyetçiliği Enternasyonalistler de böyle tanımlamaktadırlar ve bu nedenle kendilerinin bir milletin değil, dünya işçi sınıfının çıkarlarını öne aldıklarını söylemektedirler.

İşte temel yanlış buradadır ve işçi sınıfı ve Marksizm bu yanlışın kurbanı olmuştur.

Enternasyonalizm de milliyetçiliği böyle tanımlar ve bu tanıma kabul ettiği için, kendisinin **milletin değil sınıfın çıkarını** öne aldığını söyler.

Milliyetçiliğin, bir milletin çıkarlarını öne alma olarak tanımlanması, milliyetçiliğin milliyetçilik tanımıdır. Bu tanım milliyetçiliğin ufku içinde bir tanımdır. Milliyetçiliğin tanımına dayanarak milliyetçiliğe ve milletlere karşı bir mücadele verilemez, onlara karşı bir program geliştirilemezdi. İşte Enternasyonalizm, kendisinin milletin değil sınıfın çıkarını öne aldığını söylerken, aslında milliyetçilerin milliyetçilik tanımını kabul etmiş ve savunmuş olur. Bu nedenle enternasyonalizm aslında içi dışına çevrilmiş bir milliyetçiliktir.

Milliyetçilik, bir milletin çıkarını öne almak değildir;

Milliyetçilik, ulusal olanla politik olanın çakışması ilkesini savunmaktır.

Milliyetçiliğin biricik doğru tanımı budur. Bu tanım onu, kendi dışındaki bir duruma göre tanımlar. Yani bu tanım örneğin, politik olanın başka şeylere göre de belirlenebileceğini var sayar. Halbuki, milliyetçiliği bir milletin çıkarını öne almak olarak tanımladığınızda, ulusların dışında başka bir toplumsal var oluş, tasavvurun ve tanımın dışında kalır.

İşte **enternasyonalizm**, en otantik biçiminde bile, **milliyetçiliğin tanımına göre kendini tanımladığı için, onun varsayımlarını kabul ettiği için, milliyetçiliktir.**

Ama milliyetçilerin milliyetçilik olarak tanımladıkları anlamda değil, sosyolojik anlamda, Tarihsel Maddeci anlamda, Marksist anlamda.

Enternasyonalizm, milliyetçiliğin millet ve milliyetçilik anlayışlarına dayandığından, **ulusal olanla politik olanın çakışması ilkesini hiçbir zaman ve hiçbir şekilde sorgulamadı**, dolayısıyla kendisi **milliyetçiliğin ufkunun dışına çıkamadı** ve dolayısıyla da milliyetçiliğin ne olduğunu hiçbir zaman anlayamadı ve ona **karşı hiçbir program geliştiremedi.**

Bizzat Enternasyonal sözcüğü bile, yani uluslararası sözcüğü bile, bu milliyetçi ufkun damgasını taşır. Yani **uluslar arası, uluslara karşı değil.** Yani a-nasyonal ya da anti-nasyonal değil.

Yine aynı nedenle, işçi hareketi ve Marksizm, burjuva uygarlığı karşısında başka bir program ve başka bir uygarlık tasavvuru geliştiremedi. Bu uygarlığın dini içinde, heretik bir mezhep olarak kaldı. Milliyetçiliğin varsayımlarına dayandığı

ve tanımlarını kabul ettiği için, Enternasyonalizm özünde, burjuva uygarlığının dini ve ufku içinde, milliyetçiliğın ufku içinde bir heretik mezheptir.

Halbuki son yıllarda bir çok Marksist'in de eksikliğini hissedip dikkati çektiğı gibi, işçi hareketi, burjuvazi karşısında, **başka bir uygarlık**, baştan aşağı başka bir toplumsal sistem tasavvuru geliştirmek zorundadır.

Bu uygarlığın temel var oluş biçimi olan uluslara ve ulusal olanla politik olanın çakışması ilkesine karşı çıkmadan, yani a-nasyonalist, anti-nasyonalist olmadan, (buradaki anti nasyonalizm, politik olanla ulusal olanın çakışması ilkesini reddetmek olarak anlaşılmalı, yani milliyetçilerin nasyonalizm tanımını anlamında anti ya da a-nasyonalizm değil) **ona karşı bir program geliştirilemez.**

İşçi hareketinin bayrağına yazdığı, “**bütün ülkelerin işçileri birleşiniz**” sözleri, bu birleşen işçilerin hedeflerinin belirsizliğinin ve zayıflığının görülmesini engellemiştir.

Bu, “*dünyanın bütün işçileri*” niçin birleşecek?

Ulusal olanla politik olanın çakışması ilkesine son vermek için.

Yani nasıl tanımlanırsa tanımlansın, ister demokratik ve cumhuriyetçi, her hangi bir dil, din, etniye gönderme yapmayan uluslar olsun, ister bunlara gönderme yapan, ulusal olanı bunlara göre tanımlayan gerici ulusçuluğa göre olsun, politik olanı ulusal olana göre tanımlamaya son vermek için.

Ulusal olanı, apolitik yapmak, onu kişinin bir vicdan sorunu yapmak için. Anti-nasyonalizm ya da a-nasyonalizm budur.

Yani kapitalizm öncesinde bütün toplum dinlere göre örgütleniyorduysa ve kapitalizm nasıl tüm toplumsal yaşamı örgütleyen dini “*özele ilişkindir, inançtır*” diyerek ekonomi ve

politika alanından dışladıysa; sosyalizm de, işçi hareketi de kapitalizmin dinine “göze göz, dişe diş” “cezan suçunun cinsindendir” deyip onun dinini de politik ve ekonomik alandan dışlayıp inanç alanına, özel alana atmalıdır.

*

Ama burada iş biter mi?

Hayır?

Bu bir sosyalist devrimin şiarı olur, ama işçi sınıfının gerçek hedefi, ulusal olanı özel, bir inanç ve vicdan sorunu olarak tanımlamak değildir. Bu sadece burjuvazinin siyasi biçimine son vermek olur. Halbuki işçi sınıfı için hedef burjuvaziyi alaşağı etmek, onun siyasi ve ekonomik ilişki ve biçimlerine son vermekle yetinmek değildir; o **devleti ve sınıfları yok etmekle** de yükümlüdür.

Burjuva uygarlığı, politik olanı, ulusal olana göre tanımlamak için, ekonomik, politik ve özel diye, toplumsal hayatı farklı ilişkilerin geçerli olduğu bölmelere ayırmış ve toplumu öyle örgütlemiştir.

Sosyalist bir uygarlık, sadece meta üretiminin ve sınıfların ortadan kalkması değil; bu burjuva uygarlığının yarattığı özel, politik, ekonomik ayrımını da toplumsal örgütlenmeden yok etmektir. Ancak o zaman burjuva uygarlığının ufkunun ötesine geçebilir.

Bunun için, sınıfların dolayısıyla devletin yok olması gerekir, yani politiğin yok olması gerekir. Bunların yok olması için de meta üretiminin yok olması gerekir; bunlar yok olduğunda, politik gibi özel de yok olur; dolayısıyla özel ve politik ayrımı yok olur.

*

Bundan sonra 1 Mayıs’larda dünya işçilerinin sloganı şu olmalıdır:

“Tüm dünyanın işçileri birleşin ve burjuvazinin dinini, onun diğer dinleri attığı yere atın! Onun özel, kişisel, deyip politik olandan dışladığı yere atın.”

“Nasıl tanımlanırsa tanımlansın ulus ve ulusçuluk kişinin bir inanç sorunu olmalıdır.”

Bu fiilen, Bugün dünyadaki bütün devletlerin ve sınırların reddi demektir.

Bu geleceğin bir sorun değildir.

Üretici güçler, dünya ticareti yani globalleşme öylesine gelişmiştir ki, bu temele uygun biricik üstyapı da bu olabilir.

İmparatorluk bu globalleşmeye burjuvazinin cevabı ve çözümüdür.

İşçi sınıfının cevabı ulusal olanın tıpkı dinler gibi özel bir sorun olmasıdır.

Yani sosyalizm uluslara karşı olmalıdır.

1 Mayıs işçilerin uluslararası dayanışmasının değil, uluslara karşı yepyeni bir hareketin günü olmalıdır.

İnsanları ulusları yıkmaya, uluslara karşı bir mücadeleye çağırmalıdır.

Türkleri, Kürtleri, Almanları, Fransızları Türklüğü, Kürtlüğü, Almanlığı Fransızlığı bırakıp insan olmaya, öncelikle kendilerine karşı, tıpkı bir zamanlar Muhammet’in puta tapan (totemlere tapan) insanları, Allah’ın birliğini kabule ve kendi nefislerine karşı mücadeleye çağırması gibi.

Bu, hem kendini puta tapar toplumlara (komünlere) göre tanımlamış **İslam’ın** (ve Hristiyanlığın) ve hem de tek tanrılı dinlerin (uygarlıkların) egemen olduğu bir dünyada, onları özel

diyerek politik alandan uzaklaştırarak aynı şeyi yapmaya
çalışmış **Aydınlanma'nın** mirasına sahip çıkmak ve onların
vasiyetini yerine getirmek olacaktır.

30 Nisan 2004 Cuma

(2006 Nisan) İşçilere 1 Mayıs Çağrısı

Eğer yuvarlak hesap Duvar'ın yıkılışını veya Sovyetler'in çöküşünü sembol olarak alırsak ve ilk 1 Mayıs'ın uluslararası kutlanışının da 1890 olduğu göz önüne getirilirse, **1 Mayıs, klasik anlam ve biçimiyle 100 yıl sürmüştür.**

Klasik biçimiyle 1 Mayıs'ın **bittiği** söylenebilir. Elbette birçok ülkede 1 Mayıs militan mücadelelere sahne olmakta ama bunlar artık işçi hareketinin uluslararası program veya birliğini ifade etmekten ziyade, o ülkelerdeki özgül mücadelelerin, çoğu kez de demokratik ve ulusal karakterdeki mücadelelerinin bir vesilesi olarak bir işlev görmektedir.

Bugün işçi sınıfının ne uluslararası örgütleri kaldı, ne uluslararası bütün işçileri birleştirebilecek programı var. Ne Enternasyonaller var 1 Mayısları uluslararası parolalar altında kutlamayı önerecek; ne de o örgütsel birleşmeyi sağlayacak program ve sloganlar.

Bugün örneğin her hangi bir Avrupa ülkesindeki bir 1 Mayıs gösterisi, 1 Mayıs'ın, dolayısıyla da dünya işçi hareketinin içinde bulunduğu hazin durumu çok açık olarak göz önüne serer.

Bir mayıs gösterilerinde artık işçiler yoktur. Sadece, zaten nüfusun çok küçük bir bölümünü kaplayan ve giderek sayıları azalan sanayi işçileri değildir olmayanlar; genel anlamıyla ücretlilerden oluşan işçiler işçi kimlikleriyle yoktur. Onların yerine, işçi örgütlerinin görevlileri, sendika bürokratları vardır. Bir miktar, küçük militan ve sekte grupların militanları vardır. Bunların da sloganları toplumun önüne bir ufuk açmaktan ziyade protestoya yönelik ve esas olarak "hayır"larla sınırlıdır en iyi halde.

Geri kalanlar da, çeşitli ulusal bayraklar altında yer alan göçmenlerdir. 1 Mayıslar tam bir **diyaspora milliyetçiliği** karnavalıdır. Aslında çoğu **toplumsal konumlarıyla işçi olmalarına rağmen, oraya işçi olarak değil; uluslararası bir gücün bir parçası olarak ve uluslararası bir hedef için değil; ulusal kimlikle ve çoğu kez bulunulan ülkenin içindeki sorunlara bile yabancı, uzaktaki memleketin sloganlarıyla oradadır.** İşçi sınıfının anarşizm ve sosyalizm gibi uluslararası eğilimlerinin kırmızı ve siyah renkleri değil, ulusal bayrakların renkleri ve sembolleri doldurur manzarayı.

1 Mayısların ne işçi ne de enternasyonalist karakteri kalmamıştır gösteriler yapıldığı yerlerde. Bu anlamda, işçilerin uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olarak 1 Mayıs artık yaşamamaktadır. Ne işçi vardır ne de uluslararası dayanışma.

Türkiye’deki durum da Avrupa’dan pek farklı değildir. Eğer Kürt hareketi ve Kürtlerin katılımı olmasa, 1 Mayıslar küçük grupların veya sendika bürokratlarının rutin, Pazar ayinine dönmüş bir gösterisi olmaktan öteye gidemez. Gerek katılımı gerek politik anlamını Kürtlerin mücadelesi ve Kürtler vermektedir 1 Mayıs’a.

On dokuzuncu Yüzyıl, genel bir eğilim olarak İşçi sınıfının ve hareketinin yükseliş yüzyılı oldu. 1920’lerden 1990’lara kadar, yirminci yüzyıl ise, bu işçi hareketinin paradigmaları, partileri, sendikaları ile yine genel bir eğilim olarak yenilgi ve çöküş dönemi oldu. İçinde bulunduğumuz dönemde, artık eski biçimiyle işçi hareketi yok, ama yeni biçimiyle bir işçi hareketi de henüz ortaya çıkmış değil. Günümüzde sosyalist ve işçi hareketinin durumunu belirleyen esas karakteristik budur.

Elbette, toplumun tarihinde geçmişteki geleneklerin yeni mayalanmalara vesile olduğu çok görülür; geleceğin eşitlikçi mücadeleleri de tekrar 1 Mayıs’a sahiplenip onu canlandırabilir ama bu artık bunlar içeriğıyle başka bir anlam taşırlar.

1 Mayıs elbette yeniden canlanmalıdır ama bambaşka bir içerikle, programla ve özneyle. Klasik bir Mayıs, geçen yüzyıldaki, işçi hareketinin ürünüydü. O zamanlar tek bir özne vardı **toplumun karşısına bağımsız bir programla** çıkabilen: işçiler.

Ne var ki, “**sermayenin gerçek tarihsel hareketi**”, yepyeni özneleri ortaya çıkarmış bulunuyor: ezilen uluslar, ırklar, cinsler; sırf insan olduğu için bir atom savaşına veya ekolojik felakete kurban gitmek istemeyen insanlar.

O halde ilk olarak, 1 Mayıs işçilerin birlik mücadele ve dayanışma günü olmaktan çıkıp, tüm ezilenlerin birlik mücadele ve dayanışma günü olmalıdır. Böylece bir baskı biçimine uğrayanların diğerk baskı biçimlerine uğrayanlar karşısındaki körlüğüne karşı bir fonksiyon üstlenmelidir ve farklı öznelerin ortak bir program etrafında birleşmesini hedeflemelidir.

Ama bu şöyle de ifade edilebilir. Klasik 1 Mayıs’ta İşçilere ilişkin hedefler vardı doğuşundaki 8 saatlik iş günü gibi örneğin. Ve buna bağılı olarak ve 1 Mayıs sadece İşçilerle ilgiliydi.

Hâlbuki bütün işçi hareketi tarihi kanıtlamıştır ki, sırf işçilerle ilgilenmek, onun sorunlarını başa koymak, İşçi Sınıfının değil, işçi sınıfı içindeki zümrelerin eğilimi, özellikle de sendika bürokrasisinin ideolojisi ve hareket tarzıdır.

Gerçek İşçi sınıfı veya onun örgütleri, sadece işçilerin çıkarlarıyla değil, tüm toplumun sorunlarıyla ilgili olur ve

olmak zorundadır. Bu ise tüm ezilenlerin sorunlarını İşçi sınıfının kendi sorunu yapması, tüm toplumun önüne bir genel projeyle çıkması, tüm gayrı memnunları birleştirmesi demektir.

Gerçek işçi sınıfı örgütleri, işçileri değil, tüm toplumdaki gayrı memnunları birleştirir. Sırf işçileri birleştiren ve sırf işçilerin sorunlarıyla ilgilenen örgütler ve hareketler sendikalist ve reformist hareketler ve örgütlerdir.

Tarihin ve toplumun diyalektiği öyledir ki, **bir işçi örgütü ya da hareketi, işçi örgütü ya da hareketi olmaktan çıktığı ölçüde, işçi sınıfının örgütü ve hareketi haline gelir.**

Lenin'in meşhur “*Ne Yapmalı?*” adlı kitabında bütün anlatmaya çalıştığı buydu.

Örneğin Hikmet Kıvılcımlı, “*Proletarya Partisi Nedir?*” başlıklı yazısında, Lenin'in “*Ne Yapmalı*”da söylediklerini kendi anlatımıyla şöyle tekrarlıyordu:

“Bu bakımdan **proletarya partisi** herşeyden önce kendi üyelerini politika alanında yetiştirmek, onlara **siyasi eğitim** ve bilinç sağlamakla görevlidir. **Siyasi eğitim**, lâfla olmaz: Sınıflı toplumda var olan bütün sosyal sınıf ve zümreleri kollamakla olur. Sınıf bilgisi ve bilinci bir tek sınıf içine tek yanlıca kapanıp kalmakla edinilemez. **Bütün** sosyal sınıf ve zümrelerin içyüzlerini **çok yanlıca** kavrayıp işlemek gerekir.

Bunun ise tek **pratik** ve kaçınılmaz şartı: Bütün sosyal sınıf ve zümreler içinde her zaman var olan tüm **hoşnutsuzları** ve tüm **devrimcileri** kendi içine almaktır. Onun için proletarya partisi yalnız işçilerin değil, her sınıf ve zümre içinden **bütün devrimcilerin partisi olur**. Yeterki başka sınıf ve zümrelerden proletarya partisi içine gelen hoşnutsuzlar:

1- Gerçekten **devrimci** olsunlar;

2- Gerilerindeki **bütün kayıkları batırarak** gelmiş olsunlar..

(...)

Buraya dek söylediklerimizden anlaşılacağı gibi, proletarya partisi problemi, **olağanüstü diyalektik** işleyen bir mekanizmadır.

O mekanizmayı alışlagelmiş **skolâstik** antika metot ve mantıkla, yahut **metafizik** modern burjuva metot ve mantığı ile kavrayabilmek olanaksızdır. O nedenle **proletarya partisi** içinde ve dışında boyuna skolâstik ve metafizik kafalar kırılıp dökülür durur.

Proletarya partisi hem bütün **işçi sınıfının** içinde olacak, hem de öteki **bütün sosyal sınıfların** içinde olacaktır. Proletarya partisi: Hem bütünüyle **işçi sınıfının** devrimcilerini içine alacak, hem de bütünüyle **öteki sınıf, tabaka ve zümrelerin** devrimcilerini içine alacak... Bu apaçık bir çelişki değil midir? Bir çelişkidir. Ama **akıldan** uydurma, **sübjektif** ve soyut bir ölü çelişki, yâni **saçma** değildir: Tanı tersine, **yaşantıdan** gelme, en **objektif** ve en **somut** bir **canlı** çelişkidir, yâni **gerçekliğin** tâ kendisidir.

Proletarya partisinin bütün gücü ve bütün **dinamizmi** bu gerçeklerin canlı **diyalektiğinden** gelir. Proletarya partisi iliklerine dek bir sınıf partisi, **işçi sınıfının partisidir**. Ama egoist, kendi sınıf tekkesinin aşılmaz duvarları içinde bunamış sınıf tekelcisi bir parti değildir. Örneğin İngiliz Trade-union'larının **işçi partisi** öyle dar sınıfcıl kaldığı için, herşeyden önce, **sendika** ağalarının, Finans-Kapital uşaklığına yatkın, işçi sınıfı düşmanı, emperyalizm dostu örgütüdür.

Proletarya partisi, yalnız işçi sınıfının çıkarlarını ve dar çerçevesini düşünmekle kalmaz. Sosyal sınıflar tabusunu, işçi sınıfı ile birlikte toplum alın yazısından siler. Ortada yalnız **insan** varlığını yüceltecek bir toplum ülküsünü taşır. En az

*sınıfçıl olduğu kertede **insancıldır**. Ham ervahı çileden çıkaran başdöndürücü diyalektik buradadır.”*

(<http://www.comlink.de/demir/kivilcim/eserler/sosya42.htm>)

Tüm toplumu ve dünyayı dönüştürecek bir proje aynı zamanda bütün ezilenleri, yani “*Yeni Sosyal Hareketleri*” de kapsar otomatik olarak. Diğer bir ifadeyle, “*İşçi sınıfının birlik ve Mücadele Günü*”nün, sırf işçilerin birlik ve mücadele günü olmaktan çıkması; tüm ezilenleri ve onların sosyal hareketlerini içermesi, gerçekte ve aynı zamanda, gerçek bir İşçi Sınıfı hareketinin günü olması demektir.

*

Bir Mayıs veya İşçi hareketinin, nasıl işçilerin günü ve hareketi olmaktan çıkması gerekiyorsa, aynı şekilde, “*uluslar arası*” (enternasyonal) bir gün olmaktan çıkıp; **uluslara karşı** (sadece ulusçuluğa değil, Uluslara da karşı) bir gün olması gerekmektedir.

Ulusçuluk, “*Ulusal olanla politik olanın çakışması gerektiği*” inancıdır ya da ön kabulüdür. Bu inanç bir devlet biçimini aldığı anda ulusal bir devlet ortaya çıkar. Ulus, sübjektif veya öznel değil, bütünüyle politik bir var oluş ve kategoridir. Ulus’un bir ırkla (İsrail, Türkiye), dille (Türkiye), dinle (Pakistan, İsrail), toprak parçasıyla (ABD) vs. tanımlanmış olması sonucu değiştirmez. Ulusun tanımından her türlü dil, din, etni, soy, tarih, yer belirlemesini çıkarmak da bir ulusçuluktur.

Ama bu ulusçuluk devrimci bir ulusçuluktur ve tüm yeryüzü ölçüsünde bir tek ulus; bu günkü ulusu tanımlayan kriterlerin ise, tıpkı laik bir ülkedeki din gibi, kişilerin özel sorunu olması anlamına gelir.

Bugün yeryüzündeki gerçekte var olan ekonomik ilişkiler

(globalleşme) ve toplumsal ilişkiler (işgücü göçleri), tekniğin ve üretimin düzeyi (Çernobil veya Küresel Isınma) **ulusların ve ulusal sınırların kaldırılmasını insanlığın önüne en acil görev** olarak koymaktadır.

Bugün öyledir ki, kendini, her türlü dil, din, etniden azade kılıp, nispeten daha “Demokratik”, sırf bir toprak parçasıyla tanımlayan ulusçuluk bile, bir ırkçılık haline gelmiş bulunmaktadır.

Zengin ülkelerin çoğu üç aşağı beş yukarı böyle uluslardır, ama bu en “demokratik” ulusçuluk bile, dünyanın yoksullarını, tıpkı Güney Afrika’da olduğu gibi veya İsrail’in Filistinlilere yaptığı gibi, bir “*Bantustan*”a hapsetme, onları sınırların dışında tutma, yeryüzü ölçüsünde ırkçı bir apartheid rejimi işlevi görmektedir.

Bu durumda, geleceğin 1 Mayıs’ının çağrısı, yani İşçi Sınıfının tüm ezilenlerin önüne bir proje olarak koyacağı ve birleştireceği çağrı, **enternasyonalist değil, anasyonalist; sadece ulusçuluğa değil, uluslara; yani var olan ulusal devlet ve sınırlara karşı bir çağrı olmak zorundadır.**

Yani sadece 1 Mayıs’ın bileşimi ve anlamı anlamında değil; çağrısı anlamında da 1 Mayıs **şimdiye kadar olanın tam tersi** bir anlayışa dayanmalıdır, bundan sonra ortaya çıkacak İşçi hareketi gibi.

Eski yaygın anlayış, tek tek ülkelerde, ulusal devletlerde işçilerin kurtuluşu; İşçilerin egemen olduğu ulusal devletleri ve sonra bu ulusal devletlerin de uzun bir süreç sonunda Sosyalist bir Dünya Devleti içinde birleşmesi kavrayışına dayanıyordu.

Bu mümkün değildi ve özünde işçi hareketinin çocukluğunu, işçi sınıfının henüz olgunlaşmamışlığı; henüz burjuva ideoloji ve kültüründen bağımsızlaşmamışlığını; henüz Burjuva

Uygarlığının kategorileriyle düşündüğünü gösteriyordu.

Bu anlayış ve program bir bakıma Burjuvazinin başlangıçta kendi program ve uygarlık tasarısını, doğduğu ülkelerdeki dinin içindeki muhalif tarikatlar (örneğin Protestanlık) biçiminde ifade etmesine benzer.

Ama Marks'ın da dediği gibi, İşçi hareketi, kendi hataları önünde geriler ve o gerileyişinden aldığı hızla tekrar ileri fırlar. İçinde bulunduğunuz dönem, böyle bir gerileme, özeleştir ve gelecek ileri atılışlar için bir hazırlık olarak da kavranabilir.

Yaşanan tarih göstermiştir ki, İşçi hareketine şimdiye kadar bir şekilde damgasını vurmuş bu **enternasyonalist, yani uluslara karşı olmayan anlayış eksik dolayısıyla da yanlıştır** ve onun ayakları üzerine oturtulması gerekmektedir.

Bir Dünya Cumhuriyeti, tek tek sosyalist devrim yapmış ve her biri gerici ulus ilkesiyle tanımlanmış ulusların birleşmesiyle mümkün değildir. **Ulusal bir devleti işçilerin ele geçirmesi, aslında işçilerin ulus ve ulusal devlet tarafından ele geçirilmesi anlamına; burjuva uygarlığının bu gerici var oluş biçiminin işçiler tarafından savunulması anlamına gelmektedir.**

Tarih, bu yolun çıkmazlığını göstermiştir. Aslında peygamberlerin tarihsel devrimler deneylerinin de gösterdiği gibi, tam tersine, ulusa ve uluslara karşı bir mücadele, dünya çapında bir cumhuriyetin yolunu açabilir.

Muhammet, soy ve kan kardeşliğine inanan kabileleri birleştirmeye kalkmamıştı; kan ve soy kardeşliğine; kabilelere ve kabileciliğe karşı bir savaş açmıştı; kan ve soy kardeşliği yerine, tanrının tekliğini kabul eden tüm insanları kardeş kabul eden, din kardeşliğini geçirmişti.

Bu günün dünyasının ulusal devletleri ve onların bayrakları;

Muhammet döneminin kabilelerinden ve totemlerinden (putlarından) farklı değildir. Nasıl Muhammet döneminde, kabile kardeşliği ve o kardeşliğin sembolü totemlere tapmak kâfirlik idiyse bu günün dünyasında da uluslara ve ulusları ve o ulusların totemleri (putları) olan ulusal bayrakları savunmak aynı şeydir.

İslam nasıl bunlar karşı bir “*Kutsal Savaş*” içinde üstün geldiyse, Bugün de, uluslara, ulusal devletlere ve ulusçuluğa karşı İşçi hareketi bir “*Cihat*” açmak zorundadır. Ancak o zaman tekrar tüm ezilenleri kendi bayrağı altında toplayabilir ve entelektüel gücünü kazanıp en karşı cepheden bile insanları kazanabilir.

Sosyalist devrim ancak bu mücadelenin sonucunda ve onun yan ürünü olarak ortaya çıkabilir. Kapitalizm ile sosyalizm arasındaki **geçiş dönemi**, ancak dünya çapındaki bir cumhuriyet olarak var olabileceğinden dolayı da bu böyledir. O halde, 1 mayıs, “*işçilerin uluslararası bir dayanışma günü*” değil, **İşçilerin tüm insanlığı ulusa ve uluslara karşı mücadeleye çağırdığı ve bunun için bayrak açtığı bir gün olmalıdır**. Dolayısıyla işçi hareketinin burjuva uygarlığı karşısında, tüm insanlığın önüne bir projeyle çıkışı olmalıdır. Ancak böyle evrensel bir parola, bütün ezilenleri tekrar ortak bir bayrak ardında toplayabilir.

Bugün yeryüzündeki insanların büyük çoğunluğu işçidir; sermaye her zamankinden daha uluslar arası, üstü ve globalleşmiştir; buna karşı global bir program gerekir. Savunmaya yönelik hiç bir somut alternatif önermeyen slogan ve programlarla veya gerçek somut politikalardan uzaklaşmanın aracı olan globalleşmeye karşı retoriklerle; ulusal devletlerin ufkunu aşmayan program, proje ve taleplerle

bu sağlanamaz.

*

Bu günün Türkiye'sinde somut olarak işçiler ne yapmal d rlar? Bu stratejik hedefin bu günkü somut koşullardaki karşılığı ne olabilir?

Birincisi, her işçi, her insan düşüncesi inancı, fikri ne olursa olsun, İstanbul'da Kadıköy'deki 1 Mayıs'a ve onun başka yerlerdeki benzerlerine katılmalıdır. Orada ne söylendiğinin, nerede nasıl y r nd ğ n n bile bir anlamı yoktur bu gün. Katılmanın kendisi bir tavrıdır çünkü.

Türkiye gibi, Ordunun gerçek iktidarı elinde bulundurduğ ; Ordu içinde de Ordudan gizli bir ordunun (Ergenekon,  zel Savaş Dairesi, Seferberlik Tetkik Kurulu, Kontr Gerilla) her türlü yasal kontrolün dışında bulunduğ  ve her türlü provakasyonu ve katliamı istediği yerde ve istediği zamanda yaptığı bir ülkede, İşçi Partisi ve TKP gibi örgütlerin 1 Mayıs'ı herkesin yanında Kadıköy'de değil, başka yerlerde yapmaları ve hatta Doğu Perincek'in Türk-İş başkanına yazdığı mektupta olduğu gibi, başkalarını da bu 1 Mayıs'a katılmamaya çağırmaları, açık olarak, Ordunun aslında fiilen bir darbe yapıp topyek n savaş başlattığı ve tüm demokratik özgürlük kırıntılarının da yok etme saldırısı içinde bulunduğu bu günlerde, bu yasa dışı oluşumlara ve Ordu'ya yapılmış, 1 Mayıs gösterisine bir saldırı çağrısıdır.

Görüşü ne olursa olsun, her insan, her işçi, yurttaşların özgürce toplanıp gösteri yapmaları hakkını savunması gerektiğine inanan ve bunu savunması gereken her insan, bu fiili durumda, 1 Mayıs alanına gelerek, muhtemel saldırıya karşı fiili bir tavır almalıdır.

Kadıköy'de 1 Mayıs'a gelmek, Bugün fiili Darbeye ve

Topyekûn Savaşı karşı somut bir duruş sergilemek demektir. Ancak güçlü bir kalabalık, Ordunun ve devletin provokasyonlarını caydırıcı bir işlev görebilir. Ancak güçlü bir katılım, fiili bir darbe yapmış ve topyekûn savaş kararı almış bu güçleri durdurup geriletebilir.

O halde, günün acil görevi her şeyden önce 1 Mayıs'a katılmaktır. Bu katılımın kendisi bizzat bir politik tavır ve eylemdir. Demokratik bir ülkede ve farklı koşullarda böyle bir anlamı olmayacak böyle bir davranış, bu günün Türkiye'sinde bu anlama sahiptir.

Sanki demokratik bir ülkede yaşanıyor gibi; sanki bu ülkede 1 Mayıs'ta hala failleri devlet tarafından gizlenen ve devlet içinde olan katliamlar yaşanmamış gibi; 1 Mayıs'ı başka yerlerde "kutlamak" isteyenler, kendi öznel niyetleri ne olursa olsun, devlet içinde gizli bir devlet de olan, yasalar üstü ve dışı, faşist ve ırkçı, mafia ile iç içe geçmiş özel savaş aygıtının bilinçli ya da bilinçsiz bir iş birlikçisidirler.

*

Peki, 1 Mayıs'ta hangi somut slogan ve parolalar dünya çapında, yukarıda kısaca değinilen 1 Mayıs'ın uluslara karşı program ve çağrısıyla uyum içinde ve aynı zamanda Türkiye'de günün görevlerine uygun olabilir?

Türk devleti, ulusu Sünni Müslümanlık ve Türklükle tanımlamaktadır. Sünni Müslümanlığın ne olduğunu, yani devletin dinini ise "*Diyanet İşleri*"; Türklüğün ne olduğunu ise "*Türk Dil ve Tarih Kuruları*" belirlemiştir ve belirlemektedir.

Devletin Türklükle tanımlanması, başta Kürtler olmak üzere başka dil ve etni, soy, kültür ve tarihten gelenlerin ezilmesini ve inkârını; Sünni Müslümanlıkla tanımlanması, başta Aleviler olmak üzere, Ezidiler, Hristiyanlar, Ateistler gibi, dinlerin ve

dinsizlerin ezilmesini ve inkârını getirmektedir.

O halde İşçiler her şeyden önce, Kürtler, Aleviler, Ezidiler, Hristiyanlar ve benzeri bütün ezilenlerin hakkı için mücadeleyi başa koymak zorundadır. İşçiler bu ezilenlerin sorunlarına ilgisiz kaldıkları takdirde hiçbir zaman gerçek bir birlik oluşturamazlar. İşçilerin gerçek birliğinin koşulu, insanların etnisi, dili, soyu, sopu, dili, dini ne olursa olsun, eşit haklara sahip olmasıdır. Fiili veya hukuki ayrımlar her zaman işçileri bölen işçi hareketini kakırdatan bir işlev görürler. Yani, işçiler aynı zamanda kendi birliklerini korumak ve sağlamak için de devletin kendini Türklük ve Sünni Müslümanlıkla tanımlamasına karşı çıkmak zorundadırlar.

Bu durumda İşçilerin bayraklarına yazması gereken iki temel parola ortaya çıkmaktadır. Devletin ve ulusun temelini oluşturan bu iki tanımlamaya karşı çıkmak.

Birincisi tüm dil ve kültürlerin eşitliği; herkese istediği dili ana dili seçme ve ana dilinde eğitim hakkı ile tarihin ve benzeri derslerin Türklük gibi gerçek veya hayali bir etni, ırk, soy veya kültüre değil, tüm insanlık tarihine dayanması olmalıdır. Diğer bir deyişle ulusun bir dil, etni, ırk veya soy ile tanımlanmaması. Böyle olduktan sonra ancak, Türklük, eğer hala kalmasına bir itiraz yoksa, ırkçı ve baskıcı bir anlama sahip olmaktan çıkar, tıpkı, İsviçrelilik veya Amerikalılık gibi, belli bir toprak parçasında yaşayan, her hangi bir dil, etni, soy, ırk, kültür vurgusu ve anlamı taşımayan, gerici ulusçuluğa karşı olmak anlamında bir anlam kazanabilir.

Ama sadece bu kadar değil. Bu günün Türkiye'sinde, bu günkü globalleşme çağında ulusal sorun, Kürt sorununun gölgesinde kaldığından, sadece dile, dine etniye dayanan bir ulus ve ulusçulukla çatışma içinde değildir, aynı zamanda, territoryal

(Bölgeye, toprak parçasına dayanan) bir ulus ve ulusçulukla da çatışma içindedir.

Türkiye’de muhtemelen sayısı milyonu aşan Doğu Avrupalı, Asyalı, Bakanlı, Afrikalı işçi bulunmaktadır. Bunlar devletin yurttaşı sayılmadıkları için, hiçbir politik ve sosyal hakları da yoktur. Onlar aslında Kürtlerden bile kötü durumda, hiçbir politik ve sosyal hakkı bulunmayan kölelerdir. Ulusal devletin ve ulusun en “demokratik” biçiminin bile ırkçılığın bir aracı olduğunun en somut göstergesidir bu dışlanmışlar.

Bu insanlar hiçbir hakları bulunmadığı için en ağır koşullarda çalışmaktadırlar. İşçiler her şeyden önce bu insanların ve işçilerin kendileriyle aynı politik ve sosyal haklara sahip olmasını savunmalı ve bunu bayraklarına yazmalıdırlar. Yani Her hangi bir şekilde Türkiye toprakları içinde çalışmış veya çalışan bir insan, otomatik olarak, tüm sosyal ve politik haklara sahip olmalıdır.

Bu ulusal sorunun derinliği ve çapı, o göçmen işçilerin dağınıklığı, bölünmüşlüğü, bir sosyal veya politik hareket oluşturmamışlığı -ki bütün bunlar bizzat yine hiçbir hakkı olmamanın da sonucudur aynı zamanda- nedeniyle görünmüyor olabilir. Bu parolayı öne çıkarmak kimileri için hiç de cazip ve şu anın politik ilişkileri bakımından bir “kar” getirici görünmeyebilir. Ama bizler için bu bir hayat memat sorunudur. Bu tür bir mücadeleyle, devrimci işçi hareketinin sloganları bu göçmenleri de kazanır ve onlar kanalıyla dünyanın dört bir yanına yayılır. Onlar için bir örnek oluşturur. Hemen görüleceği gibi, bu slogan ve talepler, sadece işçileri birleştirmez, sadece tüm ezilenleri birleştirmez, sadece Türkiye’deki en acil sorunlara bir çözüm içermez, aynı zamanda uluslara karşı, sadece onun dile, dine etniye dayanan

biçimine değil; en demokratik bilinen territoryal biçimine de karşıdırlar. Yani dünya çapındaki program ve projenin bu günün Türkiye’indeki somut mücadeleye uygulanmasıdırlar. Devletin ve ulusun Sünni İslamlıkla tanımlanması karşısında ise savunulması gereken gerçek bir laikliktir. Yani dinin bütünüyle kişisel ve özel bir sorun olmasıdır. Bu somut olarak, diyanet işlerinin lağvı, bütün imam ve benzeri din görevlilerinin devletten maaş almasına son verilmesi; onların tıpkı Alevi dedeleri gibi cemaatin gönüllü bağışlarıyla yaşaması; devletin imam hatip okulu, papaz okulu veya başka bir din okulu açmaması ve var olanların kapatılması, dini eğitimin bütünüyle cemaatler ve kişilere bırakılması; okullardan din dersinin kaldırılması; kişilerin dini ve inancına ilişkin her türlü ifadenin tüm resmi evraklardan kaldırılması; devletin görevinin sadece insanların din özgürlüğünü garanti altına almakla sınırlı olması; yani sokakta ramazanda sigara içme özgürlüğü ile çıplak veya başörtüsüyle işe veya okula gitme hakkının bekçisi olması demektir.

Ancak bu tür talepler bürokratik oligarşi ile Politik İslam’ı bayrak yapmış burjuvazinin kayıkçı dövüşüne son verip, onların aslında birbirlerinin iş birlikçisi olduklarını gösterebilir. İşçiler ancak bu demokratik karakterdeki talepler ile hem kendilerini, hem tüm ezilenleri birleştirebilirler. Bu talepler, ulusun din, dil, etni ile tanımlanmasına karşı oldukları gibi, şimdiye bürokratik Oligarşi tarafından kadar birbirine karşı kullanılan Alevi ve Kürtleri kazanıp bir bayrak altında birleştirebilir. İşçiler, Aleviler, Kürtler ve diğer ezilen azınlıkların bir araya gelmesi durumunda, bu gücü hiçbir gizli ya da açık anti demokratik güç yenemez.

O diyalektik, yani işçi hareketinin tüm ezilenlerin sorunlarını

kendi sorunu bildiği ve onlar için mücadele ettiği; işçi hareketi olmaktan çıktığı ölçüde işçi hareketi olacağı diyalektiği burada somut olarak da görülebilir.

O halde, 1 Mayıs veya başka vesilelerle, İşçi sınıfından söz eden, işçilerin ekonomik haklarını öne çıkaranların aslında, İşçi sınıfının değil, onun içindeki sendikacılar ve bürokratlar zümresinin çıkarlarını savunduğu; fiilen Genelkurmay ve Bürokratik oligarşinin iş birlikçiliğini yaptığı, işçileri böldüğü ve toplumun diğer ezilenlerinden tecrit ettiği de açıktır.

O halde bir 1 Mayıs'ın programatik sloganları her şeyden önce devletin, yani ulusun bu günkü tanımına, bu günkü yaygın biçimiyle ulusa, ulusal devlete ve ulusçuluğa karşı olmalıdır.

Bu hem bu günkü Türkiye'nin somut ve acil sorunlarına bir cevaptır, hem de dünya işçilerinin 1 Mayıs'taki yeni projesinin bir karşılığıdır.

*

Ama Bugün içinde bulunulan politik konjonktürde, aynı zamanda daha somut hedefler de belirlemek gerekmektedir. Öncelikle, hazırlanan yeni TMY yasası, savaş ve darbeye karşı. TMY yasa tasarısının ve Ordunun Güney Doğu'dan derhal geri çekilmesi; Genel bir siyasi af; Kürt hareketinin fiili önderi olan Öcalan'ın serbest bırakılması; PKK'ya legal politikaya katılma olanağı; seçim barajının indirilmesi; Hükümetin bizzat kendilerinin de söylediği gibi, gerçek iktidarı ellerinde bulunduramadığı için, Ordunun fiili iktidarını protesto için derhal istifası ya da yapabiliyorsa Büyükanıt ve diğer komutanları derhal ordudan uzaklaştırıp mahkemeye çıkarması gibi sloganlar olmalıdır.

Bir diğer önemli slogan **öz savunma** olmalıdır. Özel savaş dairesi, Kürtlere ve demokratlara karşı terör estirmek için geniş

kitleleri örgütlemeye, bir etnik teröre hazırlanıyor. Bunun bütün işaretleri Trobzon'daki cinayetlerden, Kürtlere yönelik linç girişimlerine kadar her yerde görülüyor.

İşçiler, Kürtler, demokratlar, Aleviler, bu suikasta karşı kendi öz savunmalarını örgütlemelidirler. Türkler içinde, Kürtlerin can ve mal güvenliğini korumak üzere Kürtlerle dayanışma ve öz savunma grupları kurulmalıdır.

Bu gibi somut parola ve sloganlar belki hemen bir yankı bulmayabilir. Ama bazı şeyleri söylemenin kendisi başlı başına bir politik eylemdir. Bunlar “*deliye taşı andırır*”lar. Yani ezilenlere ve işçilere, aslında çözümün ne kadar basit olduğunu gösterirler; var olan egemen paradigmaları parçalarlar.

Bu nedenle burjuvazi de, Ordu da, sendikalistler ve ekonomistler de; küçük burjuvazi de bu yaklaşım ve sloganlar karşısında onu yok sayan duyulmasını ve anılmasını engelleyen bir suç ortaklığı ve susuş kumkuması içinde bulunurlar

*

Sadece işçileri, işçilerin sorunlarına yönelten, işçiler ve onların çıkarlarıyla sınırlı slogan ve parolalar yanlış değildir; aynı zamanda hiçbir politik somut hedef içermeyen, **sadece belli bir siyasi, ideolojik veya örgütsel bağlılığı belirten rozet sloganlar da yanlıştır.**

Birincisi İşçiler içindeki bürokrasinin eğilimlerinin ifadesiyken ikincisi işçilerin dışındaki şehirli veya köylü küçük burjuvazinin karakterini yansıtır. Çünkü Küçük burjuvazi, modern bir sınıf olmadığından, toplumun karşısına bir proje ile çıkamaz, ancak sektler kurar bu da; somut ve siyasi parolaların olmaması ve rozet sloganlar biçiminde ortaya çıkar.

Elbet 1 Mayıs'a sendikacılar v sendikalistler de, şehirli veya

köylü küçük burjuvalar da geleceğinden gerek ekonomist (yani ekonomik çerçevede işçileri ilgilendiren); gerek rozet (Bir politik somut hedef içermeyen bir aidiyeti belirten) sloganlar olacaktır. Hatta bunların bir egemenliği olacaktır. Bu günkü dünyada başka türlü olması da beklenemez.

Ama sınıf bilinçli, işçiler de; devrimciler de, küçük de olsa, burada ortaya atılan anlayışı yansıtan, kendi yaratıcılıklarıyla somutlayacakları slogan, pankart, flama ve afişlerle orada yerlerini almalıdırlar.

Demir Küçükaydın

29 Nisan 2006 Cumartesi

(2010 Mayıs) Yol Nasıl Açılmıştı?

6 Mayıs vesilesiyle ilk 1 Mayıs kutlamasına ilişkin bir anı

Bu yıl, tam 41 yıl sonra ilk kez, Türkiye’de 1 Mayıs’a katıldım.

10 yıl hapis, 25 yıl sürgün, bir de 12 Mart dönemi. İşte 41 yıl geçmiş.

Bu 1 Mayıs’tan izlenimlerimi yazmak isterdim zamanım olsaydı. Belki birgün zamanım olunca yazarım. Ama şimdi en azından birini yazmak istiyorum ve yazabilirim.

Bu 1 Mayıs’ta *Devrimci Öğrenci Birliği* adıyla bir grup gördüm. Hangi politik eğilimdir bilmiyorum. Belli ki Deniz’in lideri olduğu *Devrimci Öğrenci Birliği*’nden ilham almışlar isimlerini alırken. Bu grubun pankartında “*Buzu Kırana Yolu Açana Selam Olsun*” diye yazıyordu Deniz Gezmiş’in resminin yanında.

Bununla, genel anlamda, Deniz’in buzu kırdığını, yolu açtığını söylediklerini sanıyorum. Evet, gerçekten de öyledir. Deniz’in tam da yapmak istediği ve yaptığı buydu.

Taşkışla’daki kafede son olduğumu bildiğimiz son buluşmamızda “*Bu memlekette isyan geleneği yok, birilerinin bu geleneği başlatması gerekiyor. Ben bunu yapacağım*” demişti.

Ve dediğini yaptı. Genel anlamda doğru bu, Deniz’in “*buzu kırıp yolu açan*”lardan biri ve belki de en önemlisi ve bunu bilerek yapanı olduğu.

Ama muhtemelen o pankartı taşıyan *Devrimci Öğrenci Birliği*’nin bilmediği, şu ana kadar bir yerde rastlamadığıma

göre, belki şimdi kimsenin de hatırlamadığı ve belki de bilmediği daha somut bir anlamda o pankart 1 Mayıs’a ilişkin bir gerçeği dile getiriyordu.

Bu 6 Mayıs vesilesiyle 1 Mayıs kutlamalarında Deniz Gezmiş ve *Devrimci Öğrenci Birliği* tarafından buzun nasıl kırılıp yolun nasıl açıldığını kısaca hatırlatalım.

Aradan uzun zaman geçti, insan ayrıntılarda ve isimlerde yanılabilir. Bu anlatacağım ilk 1 Mayıs kutlamasını yaşayanlardan, yanlış hatırladıklarımı düzeltmelerini dilerim.

*

Biz ilk 1 Mayıs’ı sanırım 1969 yılında kutladık. 1968 olamazdı. Çünkü o zaman Üniversite işgallerinin arifesiydi ve böyle bir gelenek yoktu. O zamanlar birinci şube her 1 Mayıs’ta “*Eski Tüfekler*”i birkaç günlüğüne tutuklardı. 60 Sonrası kuşakların çoğu bunu bile bilmezdi. 1970 1 Mayıs’ında cezaevindeydim. Sonrası 12 Mart dönemi. Demek ki 1969 1 Mayıs’ı olmalı.

Deniz Gezmiş’in önderi olduğu *Devrimci Öğrenci Birliği*’nin karargâh olarak kullandığı iki mekân vardı.

Biri Beyoğlu’nda Tünel’de 27 Mayıs’tan sonra CHP ve 27 Mayısçıların bir takım ilgisiz dernek ve sendikaları bir araya getirerek kurduğu TMGT (*Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı*) binası.

Bir de Cağaloğlu’nda *Türk Solu* dergisinin üstünde, aynı zamanda Hikmet Kıvılcımlı’nın kitaplarının deposu ve *Halk Ozanları Derneği*’nin merkezi olarak da kullanılan ve *Devrimci Öğrenci Birliği*’nin resmi adresi de olan, efsanevi işçi önderi İsmet Demir’in *Yapı İşçileri Sendikası* (YİS).

Öğrenci lideri Deniz Gezmiş de işçi lideri İsmet Demir de Hikmet Kıvılcımlı’nın “Rahle-ie Tedris”inden geçmiş kişilerdi.

Ve Deniz'in önderi olduğu DÖB'e (*Devrimci Öğrenci Birliği*) İsmet Demir'in önderi olduğu YİS'in (*Yapı İşçileri Sendikası*) yer vermesi hem bir rastlantı değildi hem de büyük sembolik bir önemi vardı.

Devrimci ve sosyalist genç aydınlar ve işçilerin buluşma ve kontak noktasıydı bu bina bir bakıma. İkisi de Türkiye'nin en esaslı Marksisti Kıvılcımlı'dan el almışlardı. İlk 1 Mayıs'ın burada başlaması da bu bakımdan yine sembolik bir anlama sahiptir.

Bina tam Cağaloğlu yokuşu ile Nurosmaniye caddesinin kesiştiği köşede bulunuyordu ve aslında son derece stratejik bir yeri vardı. Az aşağısında sağcıların MTTB'si (*Milli Türk Talebe Birliği*) ile az yukarısında yine sağcıların ve faşistlerin TMTF'si (*Türkiye Milli Talebe Federasyonu*) vardı. Yine yakın sayılabilecek Sultanahmet Cezaevi'ne yakın bir yerde de FKF'nin (*Fikir Kulüpleri Federasyonu*) İstanbul sekreterliği bulunuyordu.

*

O 1 Mayıs günü, sanırım yine hafta sonu idi, her zaman olduğu gibi, DÖB'ten bazı arkadaşlar buluşmuştuk. Oturuyor sohbet ediyorduk. Deniz muhtemelen Kıvılcımlı'dan duyduğu eski tüfeklerin 1 Mayıs ve işkence hikayelerini anlatıyordu. Sonra nasıl oldu hatırlamıyorum ama konu “Yüksek Öğretmenlilere” geldi.

Faşistler Yüksek Öğretmen okulunu işgal etmişlerdi ve Devrimci Arkadaşlar okula giremiyorlardı. Faşistleri okuldan atmak için bir teşebbüste bulunmuş ama yüksek ateş gücü karşısında başarısız kalmıştık. Bu nedenle Yüksek Öğretmenli devrimci arkadaşlar okuldaki yurtlarda kalamıyorlar ve Sultanahmet'teki FKF bürosunda yatıyorlardı.

Yüksek Öğretmen Okulu’nda okuyan sosyalist ve devrimci arkadaşları -ki bunlar daha sonra başta İbrahim Kaypakkaya olmak üzere TİKKO’nun çekirdeğini oluşturmuşlardır- kimin örgütleyeceği ya da kazanacağı o zaman büyük önem taşıyordu.

Veysi Sarısözen’in başında bulunduğu FKF, TİP paralelindeydi ve “*Sosyalist Devrim*” stratejisini savunuyordu. Deniz’in başında bulunduğu Mihri Belli’nin çıkardığı *Türk Solu* paralelindeki *Devrimci Öğrenci Birliği* ise “*Demokratik Devrim*” stratejisini savunuyordu.

Bizler, yani Demokratik Devrim stratejisini savunanlar, her yerde yükseliş ve saldırı halindeydik. FKF hızla geriliyordu.

Yüksek Öğretmenliler her ne kadar bize yakınlık ve eğilim gösteriyorlarsa da FKF’de yatıp kalkmaları, onların “Opportunistlerle” (o zamanlar FKF’lilere kısaca böyle derdik.) yakın ve sıkı ilişki içinde olmaları, dolayısıyla onların etkisine daha açık bulunmaları anlamına geliyordu. Yüksek Öğretmenlilerin “Sosyalist Devrimci” olmaları bizim için ciddi bir kayıp anlamına gelirdi.

Yüksek Öğretmenlileri nasıl kafaya alacağımızı, onları “oportünistleşmekten” nasıl koruyacağımızı konuşurken, 1 Mayıs kutlaması yaparak onlarla olan yakınlığı ve arkadaşlığı güçlendirebileceğimizi düşündük.

Sonunda yurtlara, tanıdık öğrenci evlerine falan haber salıp, toplayabildiğimiz kadar arkadaşı toplayıp, Belgrad Ormanları’na gitmeye karar verdik. Böylece Yüksek Öğretmenlileri dört bir yandan kuşatmış olacaktık.

Ama Belgrad Ormanları’nı seçmemize bakıp bunu Bahar bayramı gibi anlamamalı. Biz 1 Mayıs kutlamak istiyorduk. Ama esas amacımız 1 Mayıs da kutlamak değildi. Daha

doğrusu 1 Mayıs kutlaması bizim politik çalışmamızın basit bir aracı idi.

En başta Deniz olmak üzere bizler, hem gelenek henüz ortada olmadığından, hem de ritüellere, seremonilere ve “Pazar vaazlarına” hiçbir değer vermediğimizden, bir şeyi sırf kutlamış olmak için kutlamazdık.

Bunlar bizim politik faaliyetlerimiz birer aracı iseler gerçek hayatın ve mücadelenin içinde bir işlevleri varsa bizler tarafından değerlendirilirlerdi. Yaptığımız buydu.

*

Toplandık. Yanlış hatırlamıyorsam bir otobüse yakın insandık. Celal Doğan, Metin Eşrefoğlu gibilerini hatırlıyorum. Belgrad Ormanları’na gittik.

Şimdi birçok insanı hayal kırıklığına uğratabilir ama öyle törensel ve “devrimci” bir 1 Mayıs değildi bu. Sevdiğimiz türküler şarkıları söyledik, ama bu zaten bir araya geldiğimizde hep yaptığımız bir şeydi. Topla oynadık. İçimizde ayıcılık yapanlar, güreşenler oldu. Yüksek öğretmenlilerle konuşmalar yapmaya, tartışmaya, yakınlıklar oluşturmaya çalıştık.

Deniz Gezmiş, İbrahim Kaypakkaya’nın kafasını koltuğunun altına alıp sıkarak, “dur lan seni kafaya alayım, Demokratik devrim stratejisini benimse” diyor ve Kaypakkaya da utangaçça ve sessizce gülüyordu.

Bu ilk kutlamadan bunlar kalmış.

Bu kutlamanın ilk kutlama olduğunu, bir gün bunun hakkında yazı yazmak gerekeceğini hayal bile edemezdik.

Bu 1 Mayıs eylemimiz amaçlarına ulaşmış olmalı ki, daha sonra Yüksek Öğretmeli arkadaşlar Demokratik Devrim

stratejisini benimsediler ve yine o zamanki bizlerin jargonuyla “Opportunist” olmayıp “Devrimci” oldular.

*

İşte 41 yıl önceki benim ilk 1 Mayıs’ım böyleydi. Deniz ve DÖB kelimenin gerçek anlamında ilk kez “buzu kırıp yolu açmaya” böyle başlamışlardı.

Hiç de kahramanca veya destansı değil.

Hayat öyledir zaten.

Her şey öylesine oluverir. Sonra gelenler onlara başka anlamlar yükler kutsal bir haleyi başının üzerine konduruverirler.

Deniz’in en az bilinen özelliklerinden biri de, en kutsal bilinen şeylerin üzerindeki kutsallık şalını kaldırmaktı. Bunu bilinçli olarak yaptığını düşünüyorum.

Deniz yaşasaydı bu günkü göğe çıkmış Deniz ile en çok kendisi alay ederdi.

Biz de bu kısa yazıyla, onun yaşasaydı yapacağını yapmış olalım.

*

Yollar böyle açılır buzlar böyle kırılır.

Troçki, hem Marksist metodun harika bir uygulaması olan, hem da bizzat devrime katılmış ve onun önderlerinden biri tarafından yazılmış, benzeri olmayan, her sosyalist ve devrimcinin Tarihsel Maddeciliği uygulamasından öğrenmek için okuması gereken *Rus Devrim Tarihi* adlı nefis kitabında, devrimin gelişimini anlatırken metaforlardan yararlanır.

Tam hatırlamıyorum şimdi, kitap da elimin altında yok. Bir atın terkisi ardına çekine çekine ortaya çıkan devrimin, bir zırlı araç olup tüm gücü ve haşmetiyle ortaya dolaşmasından söz eder devrimin kat ettiği gelişmeyi anlatırken.

41 Yıl önce bir otobüsü anca dolduran devrimci ve sosyalist öğrencinin Belgrad Ormanları'nda türkü ve devrimci şarkılar söyleyerek; top oynayıp, güreşerek Yüksek Öğretmenlileri kafaya almak için başladıkları 1 Mayıs kutlaması, şimdi yüz binler olmuş Taksim'i ve yolları doldurmuş.

Bu günkü muhteşem kutlamanın bütün politik görünüşüne rağmen o günün apolitik görünüşlü, cılız 1 Mayıs kutlamasından daha politik olduğunu söyleyemem.

05 Mayıs 2010 Çarşamba

Demir Küçükaydın

(2011 Nisan) 1 Mayıs'a Katılacak Sosyalistlere İki Somut Öneri

On yıl hapis, çeyrek yüzyıl da sürgün yaşayınca Türkiye'de kitlesel olarak kutlanabilen bir 1 Mayıs'a ilk kez geçen sene katılabiliştim.

İlginç bir rastlantı sonucu uzun yıllar sonra ilk kez Taksim'de kutlanıyordu. Katılan kitlenin genel karakterini anlayabilmek için bir tek yerde durmayıp Mecidiyeköy'den Taksim'e hızlı yürümüş, sonra da diğer yönlerden gelenleri ve alanda bekleyenleri gözlemeye çalışmıştım. Sonuç olarak izlenimim, 1 Mayıs kutlamasının aslında, sosyalizm ve enternasyonalizm ardına gizlenerek demokratik görevlerden kaçmanın, kaba veya rafine bir ulusalcılığın bir biçimi olduğu sonucuna ulaşmıştım. Güneş'in altında henüz yeni bir şey yoktu. Türkiye'nin solcuları ve sosyalistlerinin gerici milliyetçiliğe teslim olmuşluğu, tüm 1 Mayıs'a katılan kitleye damgasını vuruyordu. Hem sloganlarıyla, hem de katılanların sınıfsal konumlarıyla böyleydi bu.

Bir süre önce Newroz'a da katılmıştım. İstanbul'un en yoksul proleterleri ise Newroz alanında Zeytinburnu'nda bulunuyordu. Gerçekten demokrasi ve enternasyonalizm o ulusal bayramda çok daha fazla bulunuyordu. Tabii gören gözler için.

O günden bugüne değişen bir şey yok.

Üç örnek verelim, yeter.

- 1) DTP'nin desteklediği bağımsız adayların veto görmesi üzerine Taksim'de yapılan ve Aksaray'a kadar giden sonunda gaz bombalarıyla dağıtılan protesto gösterisine katılan sosyalist bir arkadaş on bin kişi kadar katıldığını

söyleyince, içimden, DTP Türkiyeli sosyalistleri aday gösterdi belki ondan dolayı biraz sosyalistler de katıldığı için böyle kalabalık olmuş olabilir diye düşünüp, “Türk sosyalistleri ne kadardı” diye sorduğumda, “en fazla üç yüz, beş yüz kişiydi” cevabını aldım. Görülüyordu ki Ertuğrul, Sırrı Süreyya ve Levent’in adaylıkları, en liberalleri bile ayağa kaldıran bu haksızlık karşısında Türkiyeli sosyalistlerin Kürtlerin yanında kitlesel bir katılımını sağlamaya yetmemişti.

- 2) Birkaç gün sonra yanılmıyorsam Grup Yorum’un konseri olmuş ve ona yüz bin kişinin katıldığından söz ediliyordu. Bu Konser’den birkaç gün sonra da, Facebook’ta yıllar sonra Türkiye’ye dönmüş birisi, Aksaray’da Polis’in Kürtlerin direniş çadırların yaptığı saldırıları anlatırken, birkaç gün önce Grup Yorum’un konserinde yüz binler vardı, burada Polisin saldırısı karşısında Kürtlerin yanında onların binde biri yoktu diye yazıyordu.
- 3) Bunlardan birkaç gün sonra da 24 Nisan’dı, Ermenilerin kitlesel katlinin ve bu katliam ile Anadolu’nun Müslüman ahalisinden Türk ulusunun ortaya çıkışının ve yaratılışının yıl dönümüydü. Aslında gerçek demokratik özlemleri yansıtan, sosyalistlere yakışan 1 Mayıs, 24 Nisan’a katılmaktır. Bu devletin, bu ulusun şeref verici nefretini ve şiddetini üzerine çekmektir. Ama sosyalistler, 24 Nisan anması yerine AKP’nin Nükleer santral yapmasına karşı Kadıköy’de eyleme gitmişler. İşin kötüsü, DTP’nin desteklediği sosyalist bağımsız adaylar da 24 Nisan anmalarında olacak yerde, Kadıköy’e gitmeyi tercih etmişler.
- 4) Ve 24 Nisan’a gitmeyen sosyalistler şimdi 1 Mayıs’ta

Taksim'e akacaklar. Bunun adı da enternasyonalizm ve “emekten yana” olmak olacak!

Şimdi bu “emekten yana” ve de “enternasyonalist” Türk sosyalistlerine iki önerimiz olacak.

Elbette, 24 Nisan gibi, şu son derece netameli, “iyi saatte olsunlar”ın hışmını insanın üzerine çekme sonucu doğurabilecek; sonra çoğunluğu oluşturan Müslüman kitleler ve milliyetçi orta sınıflarla ters düşme, onlardan tecrit olma gibi bir sonuca yol açabilecek, dolayısıyla onlara sosyalizmi anlatma imkanını ortadan kaldıracabilecek konulardan uzak durmayı anlıyoruz. Ne de olsa “kitle çizgisi”, ya da “Suda balık” olmak gibi bir şeyler var. Sudan çıkmış balığa dönmek gerekir. Her şeyin zamanı ve yeri vardır. Hele şu “üçüncü kutup” oluşturulup kitlelere sosyalizm anlatılsın, o zaman bu Ermeni ve Kürt sorunları zaten yan bir ürün olarak kendiliğinden hallolacaktır.

Kürtlere gelince, onlar da zaten Terörist ve de Stalinist, ayrıca Kürt sorunundan söz etmek de, sosyalistleri Türk milliyetçisi Türk işçilerinden ve orta sınıflarından tecrit edip onlara sosyalizmi anlatma imkanını ortadan kaldırır.

Bu gibi kaygıları anlıyoruz. Hatta Kürtlerden ve Ermenilerden uzak durup, Kürtlerin ve Ermenilerin adını anmamayı çok zekice düşünülmüş bir taktik olarak görüyoruz.

Bu nedenle işin içine Ermenileri ve Kürtleri katmadan, hem enternasyonalizmin sembolü ve kanıtı hem de milliyetçiliğe karşı başka bir pratik ve somut bir öneride bulunacağız.

Biliniyor, Türkiye’de yüz binlerce, belki de birkaç milyon, Doğu Avrupa’dan, Afrika’dan ve Asya’dan gelmiş, hiçbir hakkı olmadan, köle gibi boğaz tokluğuna çalıştırılan bir Göçmen İşçiler kitlesi var. Bunlar Türkiye Proletaryasının en

alt, kölelik şartlarında çalışan ve yaşayan kesimini oluşturuyorlar. Tabi bunların ne hukuki, ne siyasi, ne sosyal hiçbir hakları olmadığından en kötü koşullarda çalışıyorlar. İşçi hareketinin ve Enternasyonalizmin klasik temel sloganlarından biri, işgücünün serbest dolaşımı ve bulunduğu ülkedeki tüm siyasal, sosyal ve hukuki haklardan yararlanmasıdır. Bu hem işçilerin arasındaki bölünmeyi kaldırır, hem de iş gücünü, hiçbir hakkı olmayan bir işgücünün “haksız rekabet”inden korur ve işçilerin gelir ve hayat seviyelerinin yükselmesini sağlar.

Bu durumda hem enternasyonalist hem de işçici ve emekten yana şu sloganı bütün 1 Mayıs’ta Taksim’e gelecek sosyalistler yüz binler halinde haykırabilirler:

Türkiye’de bulunan tüm göçmenlere Türk vatandaşlarına has tüm hukuki, siyasi ve sosyal hakların derhal tanınması. Göçmen İşçilerin Köleliğine son!

Hem Enternasyonalist, hem emekten yana, hem işçici, hem Kürtleri ve Ermenileri işe karıştırmıyor, sonra öyle bölünme tehlikesi falan da yaratmıyor. Yani tam da sınıfçı ve de enternasyonalist Türk sosyalistlerinin yüreğine ve ağzına ve 1 Mayıs’a layık bir slogan.

Bu sloganı yüzlerce pankarta, flamaya, bayrağa yazıp yüz binler olarak Taksim’e aktığınızı bir düşünün. Çılgın bir hayal kurun! Çılgınlık sadece burjuvaziye has olmamalı, işçiler ve sosyalistler de çılgın olmalı ve bu çılgın olma hakkını kullanabilmeli.

Afrikalı, Doğu Avrupalı ve Asyalı göçmenlerin kalbinde ve o ülkelerdeki emekçilerin aklında, Fethullahçıların devlet destekli okullarından bin kat daha derin izler bırakırsınız. O çok şikayet ettiğiniz Fethullahçılığa karşı böylece geçekten

dünya çapında bir mücadele de yürütmüş olursunuz.

Fehullahçılar o ülkelerin burjuvalarını ve yüksek bürokratlarını ve Türk devletinin iş birlikçilerini yetiştiriyor. Türk sosyalistleri de onların karşısında o ülkelerin işçilerinin içinde enternasyonalist bir örnek aracılığıyla sosyalist ve enternasyonalist bir eğitim başlatmış olur.

Ve emin olun, eğer bunu yapabilirseniz, gelecek 1 Mayıs’larda yüz binlerce Göçmen İşçi Taksim’e akacaktır. Taksim’deki 1 Mayıs, gerçekten, burjuvazinin dünya şehri yapmak istediği İstanbul, buna layık, dünya işçilerinin şehri olur ve enternasyonal bir İşçi Bayramı kutlar hale gelir.

İkinci öneri de bu taleple bağlantılı.

Biliniyor Festus Okey diye bir Afrikalı göçmen İşçi Türk Polisince Keyfi bir biçimde öldürüldü ve Türk mahkemeleri bu cinayetin üstünü örtmek ve cezasız bırakmak için elinden geleni ardına koymuyor.

Bu sefer lütfen, Denizlerin, Mahirlerin ve diğer şehitlerin resimleri isimleri ile yürümeyin. Herkes bir sembol olarak Festus Okey’in resmiyle yürüsün. On binlerce Festus Okey resmi olmalı.

Bu da enternasyonalist bir şehit anlayışını yerleştirecektir. Festus Okey de ne Kürt ne de Ermeni. Yani korkacak bir şey de yok, “kitlelerden tecrit olmaya” yol açmaz.

Ayrıca hem Mahir’i hem Deniz’i hem İbo’yu tanımış bir insan olarak, sizi temin ederim ki, onlar bunu kendi anılarına en uygun davranış olarak görecektir, eğer bir öte dünya varsa ve oradan Taksim meydanına bakıyorlarsa. “Ektiğimiz tohumlar nihayet yeşerdi” diyeceklerdir.

Özetle, çok basit, hem enternasyonalist hem de emekten yana, hem işçi hareketinin geleneğine uygun, hem bugünkü

globalleşmeye, hem AKP'ye hem Fethullahçılara, hem de Türk Milliyetçiliğine karşı, hem de Kürtleri ve Ermenileri işe karıştırmayıp, sosyalist yapacağınız kitlelerdeki ön yargılara takılıp sizi tecrit de etmez.

Yani bir taşta on sosyalizm ve enternasyonalizm kuşu vurabilirsiniz.

Çok basit Festus Okey'in resimleri ile ve Türkiye'deki tüm göçmen işçilere derhal Türk vatandaşlarının sahip olduğu tüm sosyal, ekonomik, hukuki ve siyasal hakların verilmesi pankartları denizi.

Bu kadar basit.

Haydi, bakalım "Emekten yana", "Sosyal Cumhuriyet"çi, "Enternasyonalist" Türk Sosyalistleri!

Gösterin kendinizi!

Mahcup edin size şu milliyetçi, ulusalcı diyenleri.

Ve en başta beni.

Demir Küçükaydın

28 Nisan 2011 Perşembe

(2012 Nisan) Sosyalistlere Bir Öneri

“23 Nisan çocuk bayramının, kendisinin unutturulması için koyulduğu ve çocukların masumiyetinin de kendisine kurban edildiği 24 Nisan Ermeni Katliamının yıl dönümü yine geliyor. Sol veya Sosyalist örgütler, artık kendilerinin bile “görücüye çıkmak” diye tanımladıkları, 1 Mayıs gösterileri için kimin nerede nasıl yürüyeceğine, nasıl güçlü ve etkili görüneceklerine ilişkin ince hesaplar ve pazarlıklar yaptıkları toplantıları sürdürüyorlar. Ama 24 Nisan bunların içinde hiçbir yer tutmuyor. Belki bir iki küçük sol örgütün ve birkaç bireyin bir uğraşı olarak kalıyor.

Aslında Türkiyeli sosyalistlerin ve İşçilerin, 1 Mayıs’ın da tıpkı 23 Nisan gibi, 24 Nisan’ı unutturmanın, gizlemenin, gündemden düşürmenin ve bizzat 1 Mayıs’ın kendisini anlamsızlaştırmanın bir aracı haline dönüştüğünü görüp, 1 Mayıs’ı 24 Nisan’da yapmaları ve 1 Mayıs’ı gerçek 1 Mayıs’ın özünde bulunan mesaja tekrar kavuşturmaları beklenirdi. Ama onlar böyle “milliyetçi” dalaşmalarla uğraşmayacak kadar derin “Enternasyonalist”lerdir.

Marksizm’e göre gerçeklik somuttur. Bu her şeyin her an kendi zıddına döneceği, bugün doğru olanın bir anda en büyük yanlış olacağı veya olabileceği anlamına gelir.

Artık 1 Mayıs’ı 1 Mayıs’ta kutlamak, kendi zıddına dönmüş, Türkiye’deki demokrasi, hak ve eşitlik mücadelesine hizmet etmekten çıkmış bulunuyor. 1 Mayıs artık açıkça 24 Nisan’ı örtmenin, gündemden düşürmenin, bilinçlerden uzak tutmanın bir aracına dönüşmüşken; 24 Nisan egemenler ve anti demokratik güçler için 1 Mayıs’tan bin kere daha patlayıcı bir özelliğe sahipken; 1 Mayıs’ı 1 Mayıs’ta kutlamakta ısrar

etmek, bu politikanın basit bir aracı olmaktan başka bir sonuç vermez.

1 Mayıs'ı 24 Nisan'da yapmalı. En azından demokratlar, sosyalistler, “*24 Nisan Ermeni Katliamı en azından vicdanlarda mahkum edilmedikçe, bu topraklarda bir matem ve utanç günü olarak anılmadıkça, 1 Mayıs'ı 1 Mayıs'ta kutlamak bizlere haram olsun*” diyerek 1 Mayıs'a gerçek politik anlamını, işlevini; enternasyonalist, demokratik ve eşitlikçi anlamını tekrar kazandırabilirler.

Bu vesileyle tüm Türkiye'nin sosyalistlerini bu konuyu tartışmaya, gündeme almaya ve böyle davranmaya davet ediyorum.

Şu an belki çok geç. Ama hala yapılabilecek bir şeyler olabilir. Örneğin bu 1 Mayıs'ta 1 Mayıs'ın bütün sloganları, 24 Nisan katliamı üzerine yapılabilir. Örneğin, “***Bugün 1 Mayıs değil 24 Nisan!***” diye bir slogan bu 1 Mayıs'a damgasını vurabilir. Ve gelecek yıllardan itibaren 1 Mayıs gösterileri 24 Nisan'larda yapılabilir.

*

Ermeni katliamı, kimin ne ölçüde demokrat olduğunu anlamak ve ölçmek için en sağlam ve şaşmaz mihenk taşıdır. Bu nedenle, Türkiye'deki demokrasi mücadelesi, ancak bu katliamın damarı üzerinden yürüyebilir.

Tarih tarihle ilgili değildir. İnsanlar Tarih aracılığıyla bugünün mücadelelerini yürütürler ve geleceğin toplumunu kurarlar. Ermeni katliamını gündeme taşımadan, onun nedenlerini açıklamadan ve bunları mahkûm etmeden, böyle bir tarih okullarda okunur bir tarih olmadan Türkiye'de demokrasiden söz etmek, bir kandırmacaya katılmaktan veya alet olmaktan başka bir anlama gelmez.

O demokratik ÷lkede ve tarihte, örneğin Türkiye’de Sosyalist ve Komünist hareketin tarihi 1920’de TKP’nin Bakü Kongresi’nde başlamayacaktır, Taşnak, Hıncak, Selanik İşçiler Birliği vs. nin kuruluşu ile başlayacaktır. Mustafa Suphi’lerin yerini Balkanlı sosyalistler, Varteks Efendi’ler, Tigran Zevan’lar alacaktır. Modernleşme ile gelen Demokratikleşme mücadelesi Şinası, Namık Kemal, Ziya Paşa vs. ile değil; Velensinli Rigas ile başlayacaktır örneğin. İlk roman, ilk tiyatro, ilk sinema, Müslümanlık ve Türklük üzerinden değil; Osmanlı’da en azından Tanzimat’tan beri, tüm yurttaşlar kanun önünde eşit olduğuna göre, İlk Rum veya Ermeni veya Balkanlı yazarların eserleri ile başlayacaktır.

Böyle bir Tarih olmadan, bir demokrasi hareketi ve demokratik bir ÷lke düşünülemez ve de Kürt ve Türklerin birbirini boğazlamasının önüne geçilemez. Türkler ancak birer Türk olmaktan çıkıp birer Demokrat haline dönüştüklerinde Türkiye denen yerlerde Demokrasi olabilir.

Bunun ilk koşulu da, Türklerin kendi Türklüklerine karşı mücadelesidir. Hz. Muhammet’in dediği gibi, kendi nefesine karşı savaş, savaşların en kutsalıdır ve en zordur. Türklerin kendi Türklüklerine karşı savaş ta böyle kutsal ve zor bir savaştır. Ve bu savaş, her şeyden önce Tarih ve Kavramlarda verilir. Türkler Türklüğe karşı bir savaş içinde demokrat olabilirler.

Ve bu savaş sadece Tarih’te olmaz. Kavramlarda da yürütölmek zorundadır. Evet kavramlarda.

O tarih ile birlikte dilin ve kavramların da değişmesi gerekir. Ermeni Katliamı, Ermeni Katliamı değil, İttihat Terakki’nin Babıali Darbesi ile (hatta Askeri Bürokratik oligarşinin 1908 ile) başlayan Demokrasinin yok edilmesi savaşının, karşı

devriminin en zirve noktasıdır, demokrasinin son kalıntılarının ve toplumsal dayanağının katledilmesidir. Yani sadece bir katliam değil, bir karşı devrimin; halk hareket ve örgütlenmelerinin ezilişinin zirvesidir. O zaman Tarih: 1908, Babıali Darbesi, Ermeni Katliamı şeklindeki bir karşı devrimler zinciri olarak görülür. Buna bağlı olarak, bir karşı devrim olarak tanımlanmaya başlar örneğin.

“Ermeni Diasporası” “Ermeni Diasporası” değil; Anadolu’nun Diasporası’dır, bizlerin, bugünkü Türkiye’nin diasporasıdır örneğin. Her sözün, her kavramın yeniden tanımlanması gerekecektir.

Sosyalistler tekrar eski itibarlarına ve toplumun gündemini belirleme güçlerine ancak böyle radikal bir demokrasinin teorik ve kavramsal öncüleri olarak; politik öncüleri olarak yeniden kavuşabilirler. Ama bütün bunları yapabilmeleri için de önce Türklüklerine karşı mücadeleye girip, demokrat olmaya başlamaları gerekiyor. Sanılanın aksine, Türkiye’nin anarşistleri de, komünistleri de, kendi öznel yargıları ve özelemleri tersi olsa bile, nesnel olarak demokrat bile değillerdir. Hepsi Türk milliyetçisidir.

Onlar öylesine gerici bir milliyetçilik anlayışına sahiplerdir ki, örneğin Ermeni katliamının tanınmasını veya Kürtlerin ayrı devlet kurmalarının veya bireysel haklarının tanınmasının veya bir Türk tarafından savunulmasının milliyetçilik olmadığını düşünürler.

Onların anlamadıkları şu basit gerçektir, uzun vadeli Türk ulusunun genel çıkarlarını düşünen bir Türk milliyetçisi de pek ala Kürtlerin haklarını savunabilir ve bunun için mücadeleye girebilir. Bunun milliyetçilikle çelişen hiçbir yanı yoktur. Bir ulusun çıkarlarının daha akıllıca savunusundan başka bir şey

değildir bu. Bu henüz demokrat olmak bile değildir. Ermenilerden özür dilemek Türk milliyetçiliği ile çelişmez aksine ancak Türk milliyetçileri sorunu böyle koyarlar. Ve zaten bunu isteyenler Ermeni ve Türk milliyetçileridir. Bunun demokratlıkla ilgisi yoktur. Demokrat sorunun böyle koyulmasının milliyetçilikle çelişmediğini gören ve gösterendir.

Demokrat olmak için önce ulusun veya ulusların bir dille, bir dinle, bir soyla tanımlanmasına karşı mücadele etmek gerekir. Yani Demokrat olmak için örneğin Kürtlerin haklarını veya Kürtlerin ayrı bir devlet kurmasını savunmak yetmez; Türklüğün politik bir anlamı olmaktan çıkmasını; yani ulusun Türklükle tanımlanmasına karşı bir mücadele içinde olmak ve bunu reddetmek gerekir.

Böylesi yok. Bu nedenle Türkiye’de demokrasi ve demokrat da yok. Bu nedenle sosyalistler de Anarşistler de aslında birer milliyetçidirler.

21. Nisan. 2012,

(Demir Küçükaydın

(2012 Kasım) Politik Bir Profil İçin Öneri: “24 Nisan’ı 1 Mayıs Yapalım”

“Değerli Arkadaşlar,

Geçen Çarşamba (21.11.2012) Kadıköy’de yaptığımız toplantıda bazı arkadaşlar, bizlerin diğer sol örgüt ve akımlardan ayrılığımızı ve politik profilimizi gösterecek bir şeyler yapmamız gerektiğini; örneğin kampanyalar yapmamız gerektiğini belirttiler. Ancak konu üzerinde özel bir gündem olmadığından elbette görüşülmedi ve bu eksiklik ve istek belirtilmekle birlikte somut bir öneri de gelmedi.

Bunun üzerine benim bu konuda bir önerim var, düşünelim ve tartışalım, Olgunlaştıralım dedim ve kısaca önerimi “24 Nisan’ı 1 Mayıs Yapalım” parolasıyla ifade edip, bunun hem bu amaca hizmet edeceğini hem de Türkiye’deki demokrasi mücadelesine büyük katkısı olacağını ifade ettim.

Bunun üzerine Erdal Kara arkadaş, bu konuyu daha ayrıntılı yazmamın iyi olacağını söyledi.

Ben de şimdi aşağıda bu önerimi, şimdi kısaca özetleyip, tartışılmak ve olgunlaştırılmak üzere, bütün SYK kamuoyuna iletiyorum. Tartışılması dileğiyle. Gelen itirazlar ve tartışmalara göre görüşümü daha ayrıntılı açıklarım ve hep birlikte olgunlaştırabiliriz.

Niçin “24 Nisan’ı 1 Mayıs Yapalım” ya da “1 Mayıs’ı 24 Nisan’da yapalım” kampanyası?

Şu nedenle, bizler bu parolayı ortaya atıp solun ve Türkiye’nin gündemine soktuğumuz ve tartıştırabildiğimiz noktada herkes bize karış çıksa ve küfretse bile biz kazanmışız; gündemi biz belirlemiştir demektir. Ve bu gündem, Türkiye’deki

m¼cadelenin boğayı boynuzlarından yakalaması; g¼¼lerin en irisini d¼řmanın en can alıcı yerine yığması anlamına gelir. Ve stratejik olarak da ¼ok doğru bir hamle anlamına gelir.

Bug¼nk¼ g¼¼m¼zle, (sadece fiziki g¼¼ten, ¼rg¼tsel g¼¼ten s¼z etmiyorum; enetelekt¼el ve teorik g¼¼ten de s¼z ediyorum) T¼rkiye’de b¼y¼k etki sağlama; solun gettosunun dışına ¼ıkma şansımız yoktur. Hatta o gettoda bile ciddiye alınma şansımız azalmaktadır. Onların g¼nl¼k gazeteleri var; bu yayınlar atılım ¼st¼ne atılım yapıyorlar (*Birg¼n* yeni atılımda; *Sol* g¼nl¼k ¼ıkmaya başladı; *Evrensel* ve *Hayat TV* bir şekilde oturmuş gidiyor). Ayrıca şehir k¼¼¼k burjuvazisi giderek K¼rtlere yaklaşıyor ve muhalefetini sertleştiriyor. Zaten bu hareketlerin de K¼rtlere yaklaşması ve atılımları bunun bir ifadesi olarak da okunabilir. B¼t¼n bunlar da onlara yeni ve taze g¼¼le getiriyor. Yani ne enetelekt¼el ve teorik g¼¼m¼z var; ne politik, ne de ¼rg¼tsel? Ert¼ęrul K¼rk¼¼ de olmasa aslında sıradan bir sol ¼rg¼t¼z arada bir yerlerde.

Ama bug¼nk¼ g¼¼m¼zle, bu sorunu T¼rkiye’nin sosyalistlerinin ve sol kamuoyunun g¼ndemine ve tartışmasına sokabiliriz. Onları bu ¼neri karşısında tavrı almaya zorlayabiliriz. Bunu yaptığımız an zafer kazanmışız demektir. Zafer sizin ¼nerinizin kabul edilmesi değildir; sizin ¼nerinizin veya sizin tartışılmanızdır. Herkes size karşı ¼ıkrsa hatta k¼fretse bile size karşı ¼ıkıyor ve k¼frediyorsa ve siz esas olarak doğru bir pozisyondaysanız, siz kazandınız demektir. Gerisi zadece basit bir zaman sorunudur.

Bu m¼mk¼nd¼r. Bunu yaptığımız an. Hem sosyalistler olarak T¼rkiye’deki Demokrasi m¼cadelesinin ¼n¼ne ge¼miř; bu m¼cadeleyi liberallerin tekelinden kurtarmış oluruz; hem de ulusalcı sosyalistlerle ve sosyalizmle ciddi bir m¼cadeleye

başlamış oluruz. Onları köşeye sıkıştırırız.

Ulusalıcı sosyalistler (EP'den TKP'ye, Halk Evleri'ne ve ÖDP'ye kadar) bu öneri karşısında sustukları veya karşı çıktıkları takdirde anti demokratik, ulusalcı nitelikleri; kendileri hakkındaki iddialarıyla gerçek tutumları arasındaki çelişki ortaya çıkar. Buda onların çoğunda patlamalara yol açar.

Ama bu aynı zamanda, liberallerin elindeki silahı alır. Çünkü liberaller gerçekten demokratik özlemliler üzerindeki hegemonyalarını sosyalistlerin demokratik mücadeleye karşı ilgisizliklerinde hatta karşı duruşları sayesinde sürdürmektedirler. Bu ikisi arasında aslında zımni bir çıkar ve kader ortaklığı vardır. Bizlerin sosyalistler olarak demokratik bir mücadelenin önüne geçmemiz, liberallerin silahlarını elinden alır; onları açmazda bırakır.

Liberaller ve Ulusalıcılar, eğer pratik olarak önerimizi destekler ve yanımıza gelirlerse; yani 1 Mayıs'ta alanları dolduranlar 24 Nisan'da alanlara akarlarsa; Türkiye'de gerçekten zihinlerde devrim gibi bir şey olur. Demokratik mücadele müthiş bir yol kat etmiş olur. Ulusalıcılar ve Liberaller aslında ellerinde olmadan demokratik mücadelenin aracı işlevi yüklenmiş olurlar nesnel olarak.

Ama gelmezlerse ve karşı çıkarlarsa, bu sefer kendi gerici ve anti demokratik yüzleri ortaya çıkar ve şimdiye kadar sürdürdükleri oyunları bozulur.

Böylece hem sosyalist hem de demokratik mücadelenin öncüsü bir profil elde dilmiş olur.

Ancak bu aslında bir yan üründür. Esas olarak tahmin edilemeyecek kadar büyük başka kazanç ve ilerlemeler olur. Bir kere, böyle bir öneri, ister istemez Ermeni katliamını

gündeme getirecektir. Bu konunun sadece gündeme gelmesi bile müthiş bir devrimci ve demokratik bir potansiyele sahiptir. Çünkü bu konu tüm kavramları ve tarihi yeni baştan tanımlamayı gerektirir. Bu ise entelektüel hayatın gündemini belirlemek demektir. Yani ideolojik egemenlik demektir. Herkes bize küfretse, önerimize karşı çıksa bile, bizim dediğimizi tartıştığı için, ideolojik egemenliğiniz altına girmiş olur. Böylece sol ve demokratik güçler tekrar etki entelektüel ve yaratıcı gücünü kazanmaya; entelektüel ve teorik hayat üzerindeki ölü toprağını atmaya başlar.

Böyle bir kampanya, bir demokratik hareketin şekillenmesine ve radikal bir demokratik hareketin programının gerçekten ne olması gerektiği tartışmasına yol açar. Bu dinamizm bir süre sonra Kürt hareketi üzerinde etkisini gösterip, orada da Türkiye’de bir demokratik hareketin yokluğu nedeniyle tek ayakla yürümek zorunda kalmış; gerici milliyetçilerin elinde bir rehin durumunda bulunan demokratik kanadın tekrar güçlenmesine ve canlanmasına yol açar. Bu da karşı olarak buradaki demokratik harekete güç verir.

Ama asıl önemlisi, böyle bir öneri ve tartışma karşısında; CHP ve AKP; Burjuvazi ve Askeri Bürokratik Oligarşi; Ulusu İslam’la tanımlayan Gerici Milliyetçilik ile Ulusu Türklükle Tanımlayan gerici milliyetçilik tek bir cephe olacaklardır. Bu öneri karşısında bütün gerici yüzleri ortaya çıkacaktır. Bu durumda biz biricik demokratik muhalefet odağı olarak kalırız. Yani bu öneri, sadece sosyalistlere karşı bizim profilimizi pekiştirmez; Bütün diğer büyük partiler karşısında da bir alternatif kutup olarak öne çıkmayı sağlar.

Bu fiilen Türklerin Türklükle mücadeleye başlayıp birer demokrata dönüşmesi anlamına gelecektir.

Türkler demokrat olmadan; yani ulusun Türklükle tanımlanmasına karşı mücadeleye; kendi imtiyazlarına karşı mücadeleye girmeden; yani Türklüğün hiçbir politik anlamı olmayan özel bir sorun olmasını savunmadan birer demokrat olamazlar ve demokrata dönüşemezler. Böyle bir kampanya aynı zamanda bu dönüşümün; Türklerin kendi nefislerine karşı mücadelesini başlatıp Türklerin demokratlara dönüşmesinin yolunu açar.

Türkler demokrat olmadan ise ne Türkiye demokrat olabilir ne de Kürtlerin demokrat olması için yol açılabilir. Türkler demokrata dönüşmeden ise bir Kürt Türk boğazlaşması kaçınılmaz olmaktadır giderek ya da bu boğazlaşmayı askeri bürokratik oligarşi kurtarıcı gibi gelerek engeller ve ömrünü bir elli yıl daha uzatır.

Ama sadece bu kadar da değil. Böyle bir kampanya aynı zamanda bir strateji ve program tartışması; tarih tartışması başlatır. Türkiye'nin entelektüel hayatı tekrar canlanır.

Ama esas önemlisi, bizleri eğitir; bizleri dönüştürür. Bizim bütün programatik, stratejik, örgütsel sorunlarımızı aşmamızın yolunu açar.

*

Bu vesileyle aşağıya aklıma gelen birkaç başka argümanı koyayım. Zamanım olmadığından şimdilik bir başlangıç olarak. Tartışma zemini olsun diye.

1 Mayıs'an anlamını yitirmesine karşı da bir argümandır.

1 Mayıs artık, gerçek politik anlamını yitirmiş; solun “görücüye çıktığı” bir gün olmuş; bir karnaval veya festivale; Türkiye'deki sistemin anti demokratik özünü gizleyen; o sistemi korumanın ve sürdürmenin bir aracına dönüşmüş bulunmaktadır.

Nasıl İstiklal Caddesi bir vitrinse, orada her gün yürüyüş yapanlar bu vitrindeki “demokrasi mankenleri” olmaktan öteye gidemiyorlarsa öyle. 1 Mayıs, “İstiklal Caddesi Demokrasisi” oyununun tüm sosyalistlerin oyuncu olarak katıldığı bir tek günde yoğunlaşmış biçimidir. Bu oyuna katılmamak ve onu bozmak boynumuzun borcudur.

Bu oyunu bozmanın, teşhir etmenin bir tek yolu var. Türk devletini ve Türklüğü var oluşundaki katliamla yüz yüze getirmek. Suskunluğu kırmak. **Ermeniler ve Rumlar ve diğer Hristiyan halklar katledildiği için Türkler ve Türklük var. Öte yandan ulusun Türklükle tanımlanmış olmasına karşı savaşımadan bir demokratik hareket oluşamaz ve bir Kürt-Türk savaşı ve katliamlar engellenemez; hatta Orta Doğu’nun giderek tümüyle Lübnanlaşması engellenemez.**

*

1 Mayıs’a gerçek mücadeleciler anlamını vermek; Demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin bir aracı yapmak.

1 Mayıs’ı 24 Nisan’da yapmaktan daha fazla, 1 Mayıs’ın ruhuna ve anlamına uygun ne olabilir?

Enternasyonalist dayanışma ise eğer 1 Mayıs’ı anlamı, bundan daha enternasyonalist ne olabilir?

*

Bir tarih tartışması başlatmak ve demokratik bir tarih yazmak! Her hareket, her din, **yani bir gelecek** ya da toplum tasavvuru, her program önce bir **geçmiş, yani Tarih kurar**. Yani öncelikle yeni bir tarih yazar ve o tarih üzerinden bir program ve toplum tasavvuru ve gelecek kurar. **Gelecek geçmişte kurulur. Geçmiş kurmadan geleceği kurmak mümkün değildir.**

Kaos, Kronos, Zeus üzerinden bir tarih ile diyelim ki Hristiyanlık egemen olamazdı. Önce kendi tarihini yazmıştır: Adem, Havva, Habil, Kabil, Nuh, İbrahim, Musa, İsa diye. Bu tarihin zihinlerdeki adım adım egemenliği Hristiyanlığın egemenliğini getirmiştir. Bütün din kitapları aslında bir tarih kitabıdır ve tam da bu nedenle yeni bir düzen ve gelecek kurabilmişlerdir. Kuran da öyledir.

Aydınlanma egemen olabilmek için, Peygamberler ve Kutsal kitaplar tarihi yerine, Antik Roma ve Greklerin aydınlığı; Ortaçağın karanlığı türünden başka bir Tarih yazmış; bu tarihin zihinlerdeki egemenliği ile modern toplum düzenini ve egemenliğini oturtabilmiştir.

Ulusçuluk egemen olmadan önce ulusların tarihini yazar; ulusları yaratır ve öyle egemen olur. Türklerden önce Türk Tarihi kurulmuş, bunun üzerinde Türk Ulusu ve Devleti oluşmuştur. Aynı şey şimdi Kürtlerde görülmektedir. Medlerden, Karduklardan, Selahhatin Eyyübilerden gelen bir Kürt tarihi yazılmakta ve Kürt devleti ve ulusu oluşturulmaktadır.

Abdullah Öcalan'ın neredeyse yazdığı bütün kitaplarının Tarih kitabı olması bir rastlantı değildir. Abdullah Öcalan'ın yazdığı Kürt tarihinin diğer Kürt tarihlerinden veya Türk ulusunun tarihinden farkı; Kürt tarihinin içini demokratik unsurlarla doldurmasındadır. Savaşlarla, devletler kurmakla vs. övünen Türk ve diğer Kürt tarihçiliğinin aksine; Öcalan'ın tarihi Kadınların komündeki konumuna; neolitiğe; peygamberlerin eşitlikçi ve reform anlamına gelen düzenlerine, rönesansa, aydınlanmaya, sosyalizme sahip çıkarak bir tarih yazar ve demokratik özünü böyle ifade etmeye çalışır. Bütün sahiplenip öne çıkarmak istediği bu demokratik özüne rağmen; bir Kürt

tarihi olarak kalır ve Kürt Hareketinin bütün çelişkisini dışa vurur bu tarihçilik. Demokratik bir özü gerici bir biçim altında verme çabası.

Ne var ki, Türkiye’deki demokratik ve Sosyalist hareketin de bir demokratik tarihi yoktur. Türkiye’deki demokratik muhalefetin de yaptığı özünde aynı türden bir tarihçilik olmaktan öteye gidememiştir. Türk tarihini, Baba İshak, İlyas, Bedredettin gibilerle halkçı ve eşitlikçi bir özle doldurma çabasıdır ama bu tarihçilik de bir Türk tarihçiliği olmaktan çıkmaz. Hatta bu tarihçilik çok cılız ve çapsız olduğu için bütün cılızlığını ve çapsızlığını Türkiye’deki Demokratik ve sosyalist harekete de vurur.

Kıvılcımlı’nın Tarih Tezi bile, bir tarih yazımının aracı olduğunda o metodolojik değerini yitirip, Türklüğe ilkel komünizm aşısı yapmaktan öteye gitmez. Hatta Öcalan’ın yazdığı tarihin esin kaynağı bile budur.

Yani Türkiye’de demokratik bir Tarih yoktur, yazılmamıştır ve bu nedenle de demokratik bir hareket yoktur veya yok kertesindedir. Sosyalistlerin tarihçiliği ise; Türk tarihine eşitlikçi veya sosyalist bir renk vermekten ve Türk tarihçiliği olmaktan öteye gitmez.

Sosyalist ve Marksist hareket de, bir program ve gelecek tasavvuru olarak çıkarken, önce bir tarih olarak ortaya çıkmıştır. Tarihsel Maddeciliğin; yani başka bir tarih anlatısının Marksizmin diğer adı olması bir rastlantı değildir. Marksizm de bir Tarih olarak doğmuştur. Alman İdeolojisi, bir tarih anlatımıdır. Daha doğrusu bunun yöntemidir. Komünist Manifesto, söze, “Şimdiye kadar bütün toplumların Tarihi” diye başlar, bir tarih anlatır. Ve bir tarih anlattığı için; bir tarih anlatabildiği ölçüde geleceği kurmaya başlar.

Marksizmin itibarını ve entelektüel gücünü yitirışı bu tarihin artık yetersiz olmasıyla da ilgilidir. Sık sık, bir ütopyamızı olmadığından söz edilir oldu, programsızlığın ifadesi olarak; ama bu söz “Ütopya”nın tarihte yazıldığını bilemeyecek kadar tarih bilincinden yoksun olduğundan, aslında “Bir tarihimiz yok” demesi gerekirdi.

Sosyalist hareket ancak, Marks ve Engels’lerin yazdığını da kapsayan ama onu aşan bir tarih yazmaya başladığında; yani başka bir tarih anlattığında ancak tekrar eski gücünü ve geleceği kurma kapasitesini kazanabilir. Marksizim geleceği kurma yeteneğini geçmişte yitirmiş; geçmişi kuramadığı için geleceği de kuramaz hale gelmiştir. Bu nedenle tarihe ve metodolojisine ilişkin sorunlar aslında geleceğin nasıl kurulacağına ilişkin sorunlardır.

Türkiye’de Demokratik bir tarih yok; Dünyada sosyalist bir tarih yok. Bu nedenle Türkiye’de demokratik bir hareket bile yok; Dünyada sosyalist bir hareket yok. Ve tam da bu nedenle demokratik bir program ve sosyalist bir program ve hareket yok.

*

Marksizm Aydınlanma’nın tarihine karşı başka bir tarih yazmamıştır. Aydınlanma’nın anlattığı tarihi kabullenip onun içine sınıf mücadelesini katmakla yetinmiştir. Yani Öcalan’ın ya da Türk sosyalistlerinin Kürt ve Türk tarihi içinde yaptıklarını veya yapmaya çalıştıklarını; Aydınlanma’nın yazdığı tarih içinde yapmaya çalışmıştır. Aydınlanmanın yücelttiği Antik Yunan ve Roma’ya Kölecilik; karanlık Ortaçağa Feodalizm; Aydınlanma’ya da Kapitalizm demiş ve İşçi Sınıfın koymuştur ama bu tarih anlatısının kendisini sorgulamamıştır. Zeusun yerini Allah ve Ademin alması

türünden; veya peygamberler tarihinin (Ahdi Atik veya Kuran) yerini Klasik uygarlıklar Ortaçağ karanlığı ve tekrar Aydınlanma tarihinin alması türünden bir kökten değişiklik değildir bu. Anlatılan tarih ve paradigmaları sorgulanmaz; sadece içeriğe başka anlamlar yüklenir.

Bunun yetersizliğini sezen Kıvılcımlı'nınki gibi çabalar da bu tarih anlatısını aşamadığı gibi; işin kötüsü; Türklüğü ve Türk tarihini sorgulamadığı; demokratik bir tarihçilik olmadığı için; Türk Tarihine eşitlikçi ve halkçı bir aşı vurmaya kalkmaktan ötesine gidememiştir. Ve bu nedenle bir rastlantı değildir, bu tür tarihlerden faşizme yakın kimi hareketlerin çıkması. Örneğin Türklerin Müslüman olmasından; Orta Asya'dan gelen Türk boylarının fetihlerinden söz ederek başlar Kıvılcımlı. Aslında anlattığı bir Emin Oktay tarihidir. Bütün sosyalistler de aynı tarih kavrayışındadır. Ama Türkler Müslüman olmamıştır; zaten olamaz da, böyle bir şey mümkün değildir, çünkü masa ahlak olamaz. Böylesine bir kategorik yanlıştır. İnsanlar bir dinden diğerine geçebilir ama bir dili konuşmayla veya belli bir yaşam tarzını sürdürmekle ilgili bir kategoriden başka bir kategoriye; dine geçemez.

1071'de Türkler Anadolu'yu feth etmemiştir, çünkü o zaman Türkler yoktur. Binlerce yıldır süregelen Akdeniz ve İran Uygarlık anlarındaki imparatorlukların gel gitleri vardır. Selçukluların barbar aşısıyla ve İslam'la gençleşmiş Pers uygarlığının tekrar Roma'yı Ege kıyılarına kadar geriletmesi vardır. Daha sonra aynı taze aşığı alan Roma'nın; Pers uygarlığını Şimdiki İran Türkiye sınırına kadar sürmesi gerçekleşecektir.

Osmanlı Bir Türk devleti değildir; Üçüncü Roma'dır. Meşrutiyet bir devrim değil bir karşı devrimin başlangıcıdır.

Bütün bunlar uzatılabilir.

Ama bizlerin tarih anlayışı, Türk ulusçularının yazdığı tarihin ötesine gitmemiştir.

Neden böyledir, Marksizmin bir ulus teorisi olmadığından ulusal tarihleri aşamamış; bir de Din teorisi olmadığından; Aydınlanma'nın tarihçiliğini aşamamıştır. Yani bugün ne demokratik bir tarih vardır Türkiye çapında mücadeleyi ve programı yerleştirecek; ne de sosyalist bir tarih, tarihi dinler tarihi olarak anlatan bir tarih vardır dünyada sosyalizme yeniden güç verecek ve bir program oluşturmayı sağlayacak.

İşte “24 Nisan'ı 1 Mayıs yapalım” kampanyası; bir demokratik tarih yazımının; bunu toplumun gündemine getirmenin; ve bunu yaparken bizlerin de bir demokratik tarihin ne olduğunu öğrenip onu yazmaya başlamamızın; yani Demokratik bir hareketi ve programı oluşturmaya başlamamızın aracı olabilir. Ulusçuluğun tarihini reddeden ve sorgulayan Demokratik bir tarihi yazmaya başladığımızda da ister istemez

Aydınlanma'nın tarihini reddeden ve sorgulayan bir sosyalist tarih yazmaya başlamak zorunda olduğumuzu göreceğiz ve onu da yazmaya başlayacağız.

Şimdi bütünüyle Politik profil oluşturma sorununa ilişkin bir öneriye böyle Tarih ve Zeuslarla başlamak garip gelebilir ama işte tam da anlaşılmayan ve teori ve politika ilişkisinin koptuğu yer burasıdır.

Bugün Türkiye'deki bütün sosyalist hareketler demokratik bir karakterden yoksundur. Çünkü demokratik bir tarih kavrayışları yoktur. Bu nedenle demokratik değillerdir.

Ulusunu bir dil, din, etni, soy, sop ile tanımlamış bir demokrasi olamaz. Bir ulusunu, bir dille, dinle, soyla, tarihle tanımadığınız andan itibaren; o topraklar içinde o tanıma uymayanları fiilen

baskı altına almış olursunuz.

O halde demokratik bir program her şeyden önce; insanların dili, dini, etnisi, soyu, sopu, tarihi vs. ne olursa olsun en azından biçimsel olarak eşit olmasını savunmayı gerektirir. Türkiye ve Orta Doğu’da demokratik bir hareketin olmazsa olması budur. Demokratik bir hareket ve eşitlik olmadan da sosyalist bir hareketin olması; işçilerin birliğinin sağlanması olanaksızdır. Bir takım insanların dilinden, bir kısmının dininden; bir kısmının cinsinden vs. ezildiği bir ülkede işçiler birleşemez.

Ama bunu savunabilmek için de önce demokratik bir tarih yazmak gerekir. Yani Türklerin tarihi olmadığına dair bir tarih gerekir. Türklerin tarihinin Türk devletinin Yirminci yüzyılın başında kurulmasıyla ve Ermeni ve Rum katliamlarıyla başladığına dair bir tarih gerektirir.

İşte “1 Mayıs’ı 24 Nisan’da yapalım”, başka bir tarih yazımını başlatacaktır. Ulusçuluğun tarihine karşı demokratik bir tarih; Ermenilerin; Kürtlerin; Türklerin tarihi olmayan; başka kategorilerle yazılan bir tarih.

Ama bu “Başka kategoriler” aynı zamanda sosyolojik temel kategoriler olacaktır. Bu kategorilerin ne olduğu üzerin bir tartışma Marksizmin anlaşılmasını ve geliştirilmesini getirecektir.

Böylece teorik eğitimbakımından da müthiş önemi olduğu ortaya çıkar bu önerinin.

Keza sosyalist hareketin tarihi de Mustafa Suphilerla başlayan; Bakü Kongresi ile Başlayan bir tarih olmaktan çıkıp; yani Türk sosyalistlerinin tarihi olmaktan çıkıp; Demokratik bir tarih; Velensinli Rigas, Selanik İşçileri; Blagoev, Varteks Efendi, Tevfik Fikret vs. ile başlayan bir demokratların tarihi olmaya

başlayacaktır. Sosyalistler Türk olmaktan çıkıp demokrat
oldukça daha sosyalist olmaya başlayacaklardır.

25 Kasım 2012 Pazar”

(2012 Kasım) SYK'nın Politik Profili İçin Bir Kampanya Önerisi Hakkında Ek Açıklamalar

“24 Nisan’ı 1 Mayıs Yapalım” şeklinde bir kampanya ve tartışma başlatma önerisi yapmıştım. Buna şimdiye kadar hiç kimseden bir itiraz gelmediğine göre; sükut ikrardan gelir diyerek kabul görüyor diyelim.

Ancak bu öneriye ilişkin bazı konuşmalardan önerimin yeterince anlaşılmadığını daha doğrusu benim iyice açıklayamadığımı fark ettim. Bunda yaygın ve üzerine düşünülmemiş kabullerin de bir etkisi var tabii. Söylediklerim ve önerilerim var olan ve yaygın paradigmlar içinde değerlendirildiğinden anlaşılamayabiliyor.

Bu nedenle bazı açıklamalar yapmam gerekiyor.

Mesela bir toplantıda işçiler içinde çalışan bir arkadaş; “*biz orada soykırımdan falan söz edemeyiz*” demiş.

Bu yaklaşımın doğruluğu yanlışlığı ayrı bir sorun olmakla birlikte, ben böyle bir öneride bulunmadım.

Benim önerimi özü, sosyalistleri, demokratları, entelektüelleri, **1 Mayıs’ı 24 Nisan’da yapma üzerine bir tartışmaya çekmektir.** Bunun yapılıp yapılmaması bile değildir. Hatta yeterince güç yoksa yapılmayabilir. Bu devletin bu konuda nasıl ezici bir tavır takındığı bilinmeyen bir şey değildir. Savaşı elbette düşmanın istediği koşullarda değil; kendi istediğimiz koşullarda yapmalıyız.

Benim önerimin özü, böyle bir tartışma aracılığıyla konuyu gündeme getirmektir. Tartışmaya sokmaktır.

Bu **hayati bir halkadır.**

Bir taşta birçok kuş vurmayı sağlar.

Birincisi, daha önce belirtmediğim bir yan. Bütün sol ve aydınlar aynı konuyu tartışır olacaktır. Bu Türkiye’de 60’lardan beri olmayan bir durumdur. Son yıllarda, günlük aktüel politika konusunda ortak tartışmalar yapılıyor ama bunlar diyelim ki şimdi milletvekillerinin dokunulmazlığı; geçen haftalarda açlık grevleri vs. idi. Ama **solun kendisi ortak bir strateji ve program tartışması yapmıyor**.

1960’larda ise, sol hem ortak tartışma konularına sahipti, hem bu ülke gündemini belirliyordu. Tam da bu nedenle siyasi ve teorik seviye hızla gelişim kaydediyor; herkes sosyalistlere saldırısa bile genel bir hegemonya oluşturuyordu sol.

şimdi ise bizlere saldırılmıyor bile. Bizler polisin saldırısıyla uğraşıyoruz genellikle. Esas aydınların, gazetelerin vs. bizlere saldırmasını sağlamak gerekiyor.

Böyle bir tartışma gündeme sokulabilirse, bu ortak tartışma örgütlere göre bölünme çizgilerini kesen başka bölünmelere yol açar. şşte o zaman tekrar sol farkına varmadan ortak sorunlar karşısında bölünerek; örgüt çizgilerine denk düşmeyen çizgilerle bölünerek birleşmiş olur. Bundan sonra fiili bir birleşmenin koşulları yaratılmış olur. Gerçek birleşme ve kaynaşmalar böyle olur, yoksa örgütlerin bir araya gelmeleriyle değil. Onlarla belki bir başlama vuruşu yapılabilir.

İkincisi, sosyalist hareketin tarihini ve bunun ulusculukla ilişkisini sorgulama olanağı yaratır. Bu da sosyalistlerin teorik olarak gerçekten Türk milliyetçiliğinin izlerinden kurtulmasını sağlar.

şunu unutmayalım ki, 24 Nisan’da İstanbul’da alınan aydınların önemli bir bölümü sosyalist idi. Bunlar sadece

Ermeniler değil; sosyalistlerin kurbanları olarak da görülmelidir. Mustafa Suphilerin  l m  her yıl anılıyor. Onlar Türk't  hatta bir kısmı Türk milliyet isiydi. Kom n st hareketin tarihini Suphilerle, Bak  ile başlatan sosyalist tarihçilik, Türklüğü ve Türk milliyetçiliğini yeniden üretir. Katledilen Ermenileri, sadece Ermeni olarak değil aynı zamanda sosyalist olarak anmaya başladığımızda; tarihimizi oradan başlatmaya başladığımızda yavaş yavaş Türk olmaktan çıkıp birer demokrat olmaya başlayabiliriz. O zaman milletin ve milliyetçiliğin ne olduğunu anlamaya ve anlatmaya başlayabiliriz.

Böylece 1 Mayıs, bu topraklardaki gerçek anti ulusçu özelliğine kavuşmaya başlar.

        , benim  nerimde hedef, Ermeni soykırımının tanınması; Ermeni katliamına soykırım denmesi gibi liberallerin  ne çıkardığı ve aslında aynı zamanda son derece gerici; liberallerin ve gerici milliyetçiliğin amacına hizmet eden tartışmalar değildir. Aksine  nerimin bir hedefi, tartışmaları bu çıkmazdan kurtarmak ve bu tartışmaların da gerici; düzeni yeniden oluşturucu özelliğini teşhir etmek ve bunun için fırsat yaratmaktır.

Yani Türklerin  z r dilemesi gerici bir taleptir,      Türklüğü yeniden üretir. Ulusların dışında başka bir varoluş ve paradigma olabileceğini kabullenmez.

Soykırım tanınsın veya densin gerici bir taleptir.      **sosyolojik bir sorunu hukuki bir tanım çerçevesinde tartışmaya hapsedir. Soykırım Hukuki bir kavramdır.**

Hukuki kavramlar ise var olan düzenin savunusunun ve yeniden üretilmesinin araçlarıdır.

Bu gibi itirazlar uzatılabilir. Ama bizzat bu itirazlar, konuyu,

var olan gerici ulusçuluğu sorgulamayan liberal ufku da sorgulayıp; bizzat ulusların ve gerici ulusçuluğun eleştirisini; onunla bir hesaplaşmayı ve onların oluşturduğu ideolojik hegemonyayı kırmayı amaçlar.

Şunu unutmayalım. Ermeni katliamı ile bu toplum hesaplaşmadan; bunu bir karşı devrim; bütün çıkmazın; geriliğin ve gericiliğin en temel nedeni olarak görmeden, demokrasi yolunda bir adım bile atılamaz; bırakalım sosyalizmi bir parçacık demokratik bile olunamaz. Bu da katliamların önüne geçilemez demektir.

İnsanların canını kurtarmak; katliamları engelleyebilmek için bile bu konuyu ne yapıp yapıp toplumun gündemine getirmeliyiz. Önerim bu yolda sadece küçük bir başlangıçtır.

Bunun nasıl planlanacağı; nasıl adımlar atılabileceği; bunun her aşamasının özgül örgüt ve mücadele biçimleri vs. gibi konuları ilerde ele alırız ama önce bir ses verelim lütfen.

Karşı ve başka öneriler var mı? Neler? Belki daha akıllıca öneriler vardır bu amaçlara hizmet eden?

30.11.2012”

(2013 Nisan) Devrimci 24 Nisan – Karşı

Devrimci 1 Mayıs

24 Nisan’ı 1 Mayıs Yapalım

Gerçeklik somuttur. Yani değişen koşullara göre, doğru her an değişebilir. Buradaki doğru kavramı, elbette **ezilenlerin kurtuluşuna azami katkı**; ezilenlerin **genel ve tarihsel çıkarına** uygunluk anlamındadır. Yoksa ezenler açısından doğru farklıdır, ezenler açısından farklı.

Evet, bugünün Türkiye'sinde 1 Mayıs karşı devrimci, 24 Nisan devrimcidir.

Neden böyledir?

Çünkü 1 Mayıs, bugünün Türkiye'sinde sınıf ve enternasyonalizm diyerek gerçekte demokratik görevlerden kaçmanın; böylece Türk Devletinin ve ulusunun, varoluşunu, Türklüğünü ve doğuşunu gündemden düşürmenin, dolayısıyla onun devamına hizmet etmenin bir aracı haline gelmiştir.

Bugünün Türkiye'sinde **en temel sorun demokratikleşme**, demokratikleşmenin en temel sorunu da **devletin ve ulusun Türklükle tanımlanmış** olmasıdır.

Savaşın altın kuralı **güçlerin en irisini düşmanın en yaralanabilir yerine yığmaktır**.

Türkiye'deki sosyalistlerin güçlerini en iri biçimde bir noktaya yığabildikleri yer ve zaman 1 Mayıs'ta İstanbul gösterileridir.

Bu gösteriler yıllardır, en radikal olduğu zamanlarda bile, yani Taksim için mücadele ettiği zamanlarda bile, savaşın bu altın kuralını ihlal ediyorlardı.

Çünkü Türkiye'de bu rejimin en yaralanabilir yeri, varlığıdır, varlığını ise Ermeniler ve Rumlar ve diğer Hristiyanların yokluğuyla mümkündür. O yok olanlar yok oldukları için artık bunu gündeme taşıyamayacaklarına göre, Türkiye'nin Demokratikleşmesinin tek yolu, Türklerin kendi varlıklarını bu yokluğa borçlu olduklarını görüp, bu borçlarını ödeyerek, onları yeniden var ederek, Türklüğü yok etmeye yönelmeleri gerekmektedir. Türklüğü yok etmek, Türklüğü kişilerin özel sorunu yapmak, ulusun ve devletin Türklükle tanımlanmasını ortadan kaldırmak demektir.

Türk ulusu, Hristiyanların katli ve sürülmesiyle kalan ve bu eyleme katılan Müslüman ahaliden yaratılmıştır. Müslümanlar,

Hıristiyanları katlederek, sürerek, mallarına konarak Türk olmuşlardır. Bu nedenle Türkiye'nin demokratikleşmesi, Türklerin Türklüğü karşı mücadeleye girmeleri olmadan mümkün değildir. Yani ulus hiçbir şekilde Türk dili ve tarihiyle tanımlanmamalıdır. Tabii kategorik olarak herhangi bir dille, dinle, etniyle, soyla, sople, tarihle tanımlanmamalıdır. Türkler bunun için mücadeleye girmedikçe, yani Türk devletini ortaya çıkaran tarihe karşı mücadeleye girmedikçe bir demokrata dönüşemezler; Türkler birer demokrata dönüşmedikçe de bu ülkede en küçük bir demokratikleşme olamaz.

O halde, bu sorun en temel, rejimi ve devleti en can alıcı yerinden yaralayabilecek, güçlerin en irisinin yığılabileceği ve yığılması gerektiği sorundur.

Bütün sosyalist strateji, bunu gündemleştirme üzerine yoğunlaşmalıdır.

İşte 1 Mayıs'lar ise tam da bunu yapmayarak, gözlerden kaçırarak, unutturarak hem kendi **varlığıyla** gün olarak, 24 Nisan'ı ikinci plana iterek; hem **içeriğiyle** (yani enternasyonalizm, işçi sınıfı, sosyalizm türünden söylemiyle); hem de **biçimiyle** (bir tür karnavala dönüşmüşlüğü ve bu gerici devletin demokrasi vitrininin mankeni oluşuyla) bu stratejiye uymamaktadır.

(Bu yıl Taksim'e izin verilmeyeceği söylendi. Şimdi kimileri esas tartışmayı ve vuruş yönünü bu yasağa çekerek aslında İktidarın ve devletin oyununa ortak olmuş olurlar. Çünkü, Taksim 1 Mayıs'ındır diye yürütülecek bir mücadele, ki bütün sosyalistler buna teşne görünüyor, sadece 24 Nisan'ı gündemden düşürmekle kalmaz, aynı zamanda başarıya ulaşsa bile, bu anti demokratik rejime demokrasi mankeni olabilme

mücadelesinden başka bir anlama gelmez. 1 Mayıs'ta taksim yok mu, biz de 1 Mayıs'ı kutlamıyor 24 Nisan'da kutluyoruz diyerek İktidar kendi oyununa getirilebilir. Harika bir fırsattır aslında 24 Nisan'ı Türklüğün doğuşunu; Hristiyanların yok oluşunu gündemleştirmek için. Ama Türkiye'nin sosyalistlerinde o feraset nerede. O halde biz de 1 Mayıs'ı 24 Nisan'da yapıyoruz deyin hemen yan ürün olarak bu devletin size 1 Mayıs'ta Taksim'in kapılarını açtığını görürsünüz.)

Kimileri, canım, bunları alternatif olarak koymak anlamsız, 1 Mayıs'ta 24 Nisan'ı sloganlaştırırız diyebilir. Hayır, bu mümkün değildir ve şu an eldeki sınırlı güçlerle yapılabilecek olan tek şey, bunları alternatif olarak, birbirine karşı koymak olabilir. Çünkü fiilen öyledirler.

1 Mayıs'ın esas olarak zaten büyük bölümü ulusalcı olan Türk sosyalistlerinin egemen olduğu damgasını vurduğu ortamı içinde, birkaç akımın 24 Nisan'dan da söz etmesi, hiçbir etki bırakmaz ve arada kaybolur gider.

Yanlış bir strateji içinde doğru işler yapılamaz.

Yapılması gereken stratejik bir dönüş olmalıdır. Demokratik görevlerden kaçmayan sosyalistler, radikal demokratlar 1 Mayıs'ın artık somut olarak karşı devrimci bir işlev gördüğünü; 24 Nisan'ı ikinci plana atmak; demokratik görevleri mücadele hedefinden uzaklaştırma işlevi gördüğünü söyleyip, "*Türkiye'de 1 Mayıs 24 Nisan'dır*" sloganıyla harekete geçmelidir. Ancak bu takdirde 24 Nisan ve demokratikleşme gündeme taşınabilir. Ancak bu takdirde, sınırlı güçler efektif olarak kullanılıp düşmanın en yaralanabilir yerine yığılabilir.

Evet, karşı devrimci 1 Mayıs'a karşı, devrimci 24 Nisan.

24 Nisan'ı 1 Mayıs yapalım.

Bu öneriyi son yıllarda defalarca yaptık ve gereken neredeyse bütün argümanları sıraladık.

Aşağıya bu yazılarımızı koyuyoruz. Yazının sonunda da tam bu konu bağlamında tükenişin bir resmi olarak *Sosyalist Yeniden Kuruluş*'un örneği gösterilecektir.

24 Nisan'ı 1 Mayıs yapma ya da 1 Mayıs'ı 24 Nisan'da yapma önerimizi ilk kez 1 Mayıs'ın izinli kutlamasından sonra dolaylı biçimde şöyle yapmıştık:

(Burada “Bir Mayıs’a Katılacak Sosyalistlere İki Somut Öneri” başlıklı yazı aktarılmaktadır. Tekrar olmaması için buraya almıyoruz.)

Bu öneri tam bir görmezden gelme ve susuş ile karşılaştı. Ertesi yıl önerimizi bu sefer direk olarak başka bir yazının içinde şöyle yaptık:

(Burada bu derlemede daha önde yer alan “Sosyalistlere Bir Öneri” Başlıklı yazı aktarılmıştı. Tekrara yol açmamak için buraya aktarmıyoruz.)

Daha sonra (Sarkis Hatspanian'ın “Hocalı Katliamı” ile İlgili Yazısı, Gazi Katliamı, Ergenekon, Gün Zileli ve Milliyetçilik Üzerine) başlıklı yazıyı aktardık.

(Bu yazı da bu derlemede yer aldığı için buraya aktarmıyoruz.)

Bu öneri de görmezden gelindi. Bırakın tartışmayı, kimse adını bile anmadı.

Geçen senenin sonuna doğru *Sosyalist Yeniden Kuruluş* denen örgüte girdik ve orada bu öneriyi tekrar şöyle yaptık:

(Burada yine bu derlemede önde yer alan “Politik Bir Profil İçin Öneri: “24 Nisan’ı 1 Mayıs Yapalım” başlıklı yazı kastedilmektedir. Bu da önde yer aldığından buraya

aktarmıyoruz)

Bu öneriyi *Sosyalist Yeniden Kuruluş* ne gündemine aldı ne de gündeme getirmeye çalıştı. Aksine bürokratik bir keyfilikle engelledi, görmezden geldi.

Bir parça demokrat, bir parça devrimci, bir parça henüz ruhunu şeytana teslim etmemiş, konformistleşmemiş, bir parça sosyalist bir önderlik, bu önerinin üstüne atlar, burada sayılan olanakları görür, tüm örgütü bunu tartışmaya çağırır, bu konuyu tartışma gündemine sokmak için çaba harcardı böylece kendi üyelerinin sosyalist ve demokratik eğitimini de sağlamış olurdu, kabul edilirse de de aynı şeyi bütün sosyalist ve demokratların gündemine ve tartışmasına getirmek için girişim üstüne girişim yapardı.

Bu takdirde şansı hiç de az olmazdı. Ertuğrul Kürkçü gibi vekiller, HDK aracılığıyla diğer sosyalistlerle ve Kürt Hareketiyle bağlar müthiş bir avantaj oluşturuyordu.

Ama bu küçük örgütlerin başına geçmiş bürokratlar oligarşisi, bu ruhsuzlar sanki böyle bir öneri yokmuş gibi yapıp üzerini örtmeyi kar bildiler.

Yine de yılmadık. Bu sefer ikinci bir yazı yazdık, belki derdimizi anlatamamışızdır diyerek.

Bunu birkaç birey dışında kimse tartışmaya değer görmedi.

(Burada kastedilen “SYK’nın Politik Profili İçin Bir Kampanya Önerisi Hakkında Ek Açıklamalar” başlıklı yazıdır. Bu yazı da bu derlemede yer aldığından buraya tekrar almaması için aktarmıyoruz.)

Hatta böyle önerilerde bulunmamız rahatsızlık yarattı ve sonra kendi koydukları kuralları ayaklar altına alarak aralarında yerimiz olmadığını söylediler.

Haydi, bunlar anlaşılabilir. Çünkü bu örgütlerdeki genç kuşaklar ne marksizmi bilirler ne de bir devrimci yükseliş görmüşlerdir. Politik mücadeleye girip örgütsel hareketlerde yer aldıklarından beri gördükleri hep bir gericilik döneminin beslediği ideolojik ve politik atmosferde yaşayıp öreyebilen küçük grupların bürokratik bir oligarşi oluşturmuş yöneticileridir.

O bürokrat yöneticilerden de bir şey beklenemez, çözümün değil sorunun kendisidirler zaten.

Ama aynı örgütte bulunan, en azından 68'lerin havasını solumuşlardan Ertuğrul Kürkçü'lerin, Mahir Sayın'ların, Kenan Kalyon'ların, bütün bu öneriler ve önerene yapılanlar karşısında susarak, insanların geri yanlarına karşı mücadele etmeyip onları okşayarak yaptıkları, hoş görülebilir ve affedilebilir değildir.

Şimdi bu öneriler karşısında susanlar 1 Mayıs'a nasıl katılacakları, ne gibi armaları, flamaları olacağı, nasıl en güzel temsil edilecekleri ile ilgili öyle bir coşkuyla tartışıyorlar ki, tükenişin ve çürümenin bundan daha açık bir kanıtı olamaz.

Konuşmalarının özü aslında, bir zamanlar çürüyen aristokrasinin, bu mevsim balosunda nasıl giyinip en etkili kıyafet ve mizansenlerle orada görüneceklerini konuşmalarından hiç de farklı değildir.

Aynı çürümüşlükle maluldürler.

Tartışılan politik bir strateji değildir, nasıl görünüleceğidir.

Yani nasıl daha güzel medya maymunu oluruz diye tartışıklarının farkında değiller.

Nasıl daha güzel demokrasi mankeni oluruz diye tartışıklarının farkında değiller.

Buyurun tartışmalar hakkında örneğin SYKP'nin baş bürokrati Tuncay Yılmaz neler yazıyor görün:

*“SYKP olarak bulunduğumuz hemen her yerde **yoğun bir 1 Mayıs çalışması** sürüldürüyoruz. Bir yandan kuruluş çalışmalarını hızlandırıp diğer yandan pratik faaliyetlere hazırlanmak kimi aksamalara neden oluyor elbette. Henüz mekanizmalarımızın istediğimiz hale gelememiş olması bazı işlerin zamanında tamamlanamamasına yol açabiliyor.*

*1 Mayıs **materyalleri de isim ve logo/bayrak tartışmalarının** azizliğine uğradı biraz. Örgütlerimizin **afiş, stikır, bildiri gibi materyallere** ihtiyacı olduğunun farkındayız ancak, bu materyallerde **isim ve logomuzun** da olması isteği gecikmemize yol açtı. Ancak örgütlerimizin bu materyallere bağlı kalmadan da çalışmaları sürdürdüğünün, yoğunlaştırdığının farkındayız.*

***Afiş ve stikerlar ancak hafta başı matbadan** alınabilecek.*

Bildiriler cumartesi günü kargoya verilebilir durumda.

***Bayrakları** ise önümüzdeki hafta sonuna yetiştirebileceğiz.*

*Tüm yoldaşlarımızın bu 1 Mayıs'ın SYKP için **kendini gösterme, sürecin etkin bir öznesi olduğunu ispat etme günü** olduğunun bilincinde olduğunua yürekten inanıyoruz. Hepimiz özellikle birebir, yüz yüze ilişkilere öncelik vererek **en kitlesel şekilde 1 Mayıs'a katılımı** ve siyasetimizin alanlara güçlü bir şekilde yansımaları sağlamak için var gücümüzle çabalamalıyız. **Türkiye çapında alanlara çıkmış 10 bin SYKP'li** dosta umut, düşmana kaygı verecektir.”* (Bazı sözcükleri yukarıda söylediklerimizin doğrulanması olduğu için; çürümenin çapını itiraf anlamına geldiği için biz vurguladık)

Bütün bu satırların son duruşmada, “nasıl daha etkili

demokrasi mankeni oluruz”dan başka bir anlama gelmediğini görmeyip, medya maymunluğu yarışına girmekten başka bir anlama gelmediğini görmeyip bu durumdan rahatsız olmamak ancak o tükenişin bir öznesi olmakla mümkündür.

Politik stratejiye ilişkin bir öneri hakkında susup ondan rahatsız olanların ve öneriyi getirenler gidince rahatlayanların, yukarıdaki satırlarda ifade edildiği gibi “*logo ve bayrak*” (dikkat edin içerikle ilgili bir şey yok hep medyatik araçlar) üzerine büyük bir şehvetle tartışmalarından daha başka ne gerekir tükenişi görmek ve göstermek için?

Aynı şekilde, bir program tartışmasından kaçanların, bundan rahatsız olanların aynı şehvetle günlerce logo ve isim tartışması da bir rastlantı değildir.

1 Mayıs, sosyalist ve sol sosyetenin yıllık balosudur. 24 Nisan ise demokrasi savaşının alanı.

19 Nisan 2013 Cuma

Demir Küçükaydın

(2013 Mayıs) Marksizm “Sınıf Mücadelesi Kuramı” mıdır?

İşçi Hareketinin yükseldiği 1960’lı yıllarda Türkiye’nin aydınları, gençleri, işçileri büyük bir açlıkla Marksizm’i öğrenmeye çalışıyorlardı. Şimdi Marksizm’i öğrenen ve bilen yok. İkinci el kitaplardan bayağı klişeler Marksizm diye öğreniliyor. Eskiden kalanlar ise öğrendiklerini bile unutmuş bulunuyorlar. Bunu somut ve basit bir örnekle gösterelim.

Geçenlerde, “Devrimci 24 Nisan – Karşı Devrimci 1 Mayıs” diye bir yazı yazmıştık. O yazıda, 1 Mayıs’ın kutlanmasının bugünün Türkiye’inde, 24 Nisan’ı gölgeleyen, somut olarak karşı devrimci bir işlev gördüğünü yazmış ve Türkiye’nin bütün işçi ve sosyalistlerini 24 Nisan’ı 1 Mayıs veya 1 Mayıs’ı 24 Nisan yapmaya çağırmıştık. Bu öneri ve önermelerin somutluğu (Bugünün Türkiye’si ve somut olarak 1 Mayısların gördüğü nesnel işlev) göz ardı edilerek, 1 Mayıs’a kategorik olarak karşı devrimci dediğimiz türden, aslında hiç de söylemediklerimizi bize atfeden eleştiriler yapanlar oldu. Bunların üzerinde durmuyoruz. (Kaya Karan’ı bu eleştirisi yazının altında yer alacaktır.)

Bu eleştirinin yapıldığı yazıda , “Demir Küçükaydın’ın (...) yazılarında toplumların tarihlerini belirleyen ana temanın sınıf savaşları olduğu kuramı Marksizm’in dışına düştüğünü (...) görüyoruz” diye bizi eleştirirken aynı zamanda bir Marksizm tanımını da yapılmış oluyor.

Buna göre Marksizm: “Toplumların tarihlerini belirleyen ana temanın sınıf savaşları olduğu kuramı” imiş.

Bir “tema”nın toplumların tarihlerini nasıl belirleyeceği ayrı bir konu ve çok temel kategorik bir yanlış olmakla birlikte,

bunun üzerinde de durmayalım, esas vurgulamak istediğimiz konuya gelelim.

Marksizm’i bir sınıf mücadelesi öğretisi olarak tanımlamak çok yaygın bir görüştür. Yukardaki satırlarda da bu yaygın, ama gücü yüygünlüğünden gelen yanlış görüşün tekrarlandığını görüyoruz.

Yeni kuşaktan kulaktan dolma Marksistlere veya eskiden biraz Marksizm öğrenmiş de artık bildiğini unutmuş olanlara garip gelebilir ama Marksizm'in Sınıf Mücadelesi Öğretisi olduğu görüşü veya tanımı baştan aşağı yanlış bir Marksizm tanımı ve anlayışıdır.

Marksizm bir sınıf mücadelesi öğretisi değildir. Ya da toplumun tarihini sınıf mücadelesiyle açıklamaz veya daha dakik olarak formül edersek, böyle açıklamak onun ayırt edici özelliği değildir.

Ne Marks, ne Engels kurdukları bilimi, yani toplumun ve tarihin hareket yasalarını inceleyen bilimi, bir sınıf mücadelesi öğretisi olarak tanımlamamışlardır.

Aksine onlar öğretilerinin ayırt edici özelliğinin bu olmadığını her zaman vurgulamışlardır.

Örneğin Engels’in, Marks’ın ölümünde, mezarının başında yaptığı ve Marks’ın teorik katkısını özetlediği konuşmasında bir tek sınıf sözcüğü geçmez. Katkıyı şöyle özetler:

“Nasıl ki Darwin organik doğanın gelişme yasasını bulduysa, Marks da insan tarihinin gelişme yasasını, yani insanların, siyaset, bilim, sanat, din, vb. ile uğraşabilmelerinden önce, ilkin yemeleri, içmeleri, barınmaları ve giyinmeleri gerektiği; bunun sonucu, maddi ilksel yaşama araçlarının üretimi ve böylece, bir halk ya da bir dönemin her iktisadi gelişme derecesinin, devlet kurumlarının, hukuksal görüşlerin, sanatın

ve hatta söz konusu insanların dinsel fikirlerinin üzerinde gelişmiş bulundukları temeli oluşturdıkları ve buna göre, bütün bunların şimdiye değin yapıldığı gibi değil, ama tersine, bu temele dayanarak açıklamak gerektiği yolundaki, daha önce ideolojik bir saçmalıklar yığını altında üstü örtülmüş bulunan o temel olguyu buldu.” (Engels bu konuşmada bir de Ekonomi Politik alanındaki Artı Değer’in kaynağına ilişkin teorik katkısından söz eder.)

Engels böyle.

Peki, Marks öğretisini nasıl tanımlamış? O da öğretisini ve onu o yapan özelliği sınıflar ve Sınıf Mücadelesi olarak tanımlamayla reddetmiştir. Örneğin meşhur satırlarında öyle yazar:

"Ve şimdi bana gelirsek, modern toplumda sınıfların varlığı ya da bunlar arasındaki mücadeleyi keşfetme onuru, haliyle bana ait değildir. Benden çok daha önce burjuva tarihçileri, bu sınıf savaşımının tarihsel gelişimini, burjuva iktisatçıları da sınıfların ekonomik yapısını açıkça anlatmışlardır. Benim yeni olarak tanıtladığım şey: 1) sınıfların varlığının ancak üretimin gelişmesindeki belirli tarihi aşamalar ile sıkı ilişki içerisinde bulunduğu 2) sınıf mücadelesinin zorunlu olarak proletarya diktatörlüğüne varacağı, 3) bu diktatörlüğün kendisinin de sadece, bütün sınıfların ortadan kalkması ve sınıfsız topluma geçişten ibaret bulunduğu gerçeğidir." (Karl Marks)

Görüldüğü gibi, Marks’ın öğretisini Sınıf Mücadelesi Öğretisi olarak kavramak, aslında Marksizm’in burjuvazinin ufku çerçevesindeki bir kavranışından öte bir anlama gelmez.

Bunu da biz demiyoruz. Lenin diyor.

“Marks’ın öğretisinin özü, sınıf mücadelesiymiş. Durmadan söylenen ve durmadan yazılan şey, budur. Ama, bu doğru

değildir. Ve Marksizm'in oportünist çarpıtmaları, onu burjuvazi için kabul edilebilir bir duruma getirmeye yönelik çarpıtmalar, kolayca bu yanlışlıktan kaynaklanırlar. Çünkü sınıf mücadelesi öğretisi Marks tarafından değil, ama Marks'tan önce burjuvazi tarafından ortaya konmuştur; ve bu öğreti, genel olarak, burjuvazi için kabul edilebilir bir öğretilerdir. Yalnızca sınıf mücadelesini kabul eden biri, bundan dolayı bir Marksist değildir; henüz burjuva düşüncesinin, burjuva politikasının çerçevesinden çıkmamış biri olabilir. Marksizm'i sınıf mücadelesi öğretisine indirgemek, onun kolunu kanadını kırmak, bozmak, onu burjuvazi için kabul edilebilir bir şeye indirgemek demektir. Ancak, sınıf mücadelesinin kabulünü, proletarya diktatörlüğünün kabulüne dek genişleten kişi bir Marksist'tir. Marksist'i bayağı küçük (ve büyük) burjuvadan temelden ayırt eden şey, işte budur. Marksizm'in gerçekten anlaşılıp kabul edildiğini, işte bu denektaş ile sınamak gerekir“ (Lenin; Devlet ve Devrim; 2 ciltlik Seçilmiş Eserleri, C. II, s. 182, Berlin 1955, Alm.).

Peki, Proletarya Diktatörlüğü nedir?

Sanılır ki Proletarya Diktatörlüğü diktatörce bir yönetimdir. Burada daha sonra Bürokrasinin kendi diktatörlüğünü bir proletarya diktatörlüğü olarak tanımlarken yaptığı ucuz bir hile vardır.

Diktatörlük kavramının bir sosyolojik, bir de politik anlamı vardır.

Sosyolojik olarak her demokrasi bir diktatörlüktür. Örneğin, demokrasinin kendisi bile demokrasiye karşı olanlar, örneğin diktatörlükten yana olanlar ve diktatörce bir yönetim karşısında bir diktatörlüktür. Demokrasinin temeli olarak yurttaşların eşitliğini savunmak, yurttaşların eşit olmadığı bir düzen ve

anlayış üzerinde diktatörlüktür ve diktatörlük olmak zorundadır. Tersine de aynı şekildedir. Yani insanları eşit görmeyen bir düzen de eşit görenler üzerinde bir diktatörlüktür.

 slam bunu Allah'a  irk ko mamaya biçiminde ifade etmiştir. Yani bir toteme tapıyorsanız, bir aşiretin hukukunu kabul ediyorsanız, Allah'a tapmıyorsunuz Allah'ın hukukunu ve ilişkileri düzenleyen kurallarını kabul etmiyorsunuz demektir.  kisi bir arada bulunamaz. Allah'ın kuralları ve hukuku geçerliyse, aşiretlerin, putların, totemlerinki geçerli olamaz. Bütün insanları eşit kabul eden bir düzen, insanları eşit kabul etmeyen bir düzen ve anlayışla bir arada olamaz. Bunun tersi de geçerlidir. Yani bunlar birbiri üzerinde diktatörlük olmak zorundadırlar.

Özetle Proletarya Diktat rl   , sosyolojik anlamıyla  slam'ın Allah'a  irk ko mamak dedi inin, bu sosyolojik ilişkinin ve ba ın modern siyasetin kavramlarıyla ifadesinden başka bir şey değildir.

Bu diktatörlük kavramının, siyasi bir kavram olan, bir rejim biçimini tanımlayan, demokrasinin zıttı anlamındaki diktatörlük kavramıyla ilişkisi yoktur.

Ama aynı sözcüğün kullanılmış olması, Bürokrasinin kendi egemenliğini Marks'ın teorisine uygun davranıyormu  gibi göstermesini de kolayla tırmı tır.

Özetle Sosyolojik olarak Proletarya Diktat rl    ve Proletarya Demokrasisi  zde tir.

Politik olarak Diktatörlük ve Demokrasi zıttır.

Peki, Proleter Demokrasisinin Burjuva Demokrasisinden farkı nedir?

Proletarya Demokrasisi, Burjuva demokrasisinin hala hiçbir ülkede bile tam anlamıyla uygulanmayan tüm özelliklerine sahiptir, bunun üstüne, üretim araçları üzerinde özel mülkiyetin kaldırılmasının sağladığı ek eşitleyiciliği de koyar.

Yani burjuva demokrasisinde zenginlikler belli ellerde toplandığından dolayı örneğin, fiili olarak burjuvazinin bir üstünlüğü olur. Bunu ortadan kaldırır. Yani biçimsel eşitliğe sosyal eşitliği ekler. Ama bu biçimsel eşitliği yok etmez, önemsizleştirmez, aksine onu sonuna kadar da götürür.

Marksizm biçimsel eşitliğin veri olduğu varsayımından hareket eder. Bunun üzerine sosyal veya iktisadi eşitliği de getirmeye çalışır.

Ama ya biçimsel eşitlik yoksa?

Bugünkü dünyada yoktur? Çünkü insanların eşitliğinin yerini ulusların eşitliği almıştır.

Ulusların eşitliğinin egemen olduğu bir dünyada, insanların eşitliği mümkün değildir. Ulusların eşitliği insanların eşitliği üzerinde bir diktatörlüktür.

İnsanların eşitliğini sağlamak, yani ulusları ve ulusal sınırları yok etmek ise, uluslar ve ulusların eşitliğine dayanan sistem üzerinde bir diktatörlüktür.

O halde Proletarya Diktatörlüğü, uluslar ve ulusal devletler ve ulusların eşitliği üzerinde bir diktatörlük olmak zorundadır. Yani politik bir birim olarak ulusu kabul etme üzerinde bir diktatörlüktür Proletarya Diktatörlüğü.

Peki Marksizm her şeyden önceproletarya Diktatörlüğünü kabul etmek ve bunun için mücadele etmek olduğuna göre; var olan devlet cihazı, yani ulusa göre tanımlanmış devletler sınıfsız topluma gidişin araçları olamayacağına ve parçalanması gerektiğine göre, Marksist olmak, uluslara ve

ulusal devletlere karşı savaşı en baş görev olarak öne almak demektir.

Tekrarlarsak, İnsanların eşitliğini sağlamak için ana şart, ulusları yok etmektir. Ancak böylece biçimsel eşitlik sağlanabilir.

Yani Proletarya Diktatörlüğü öncelikle biçimsel eşitliği sağlamak zorunda olduğundan ancak Dünya Cumhuriyeti olabilir. Yani Proletarya Diktatörlüğü için savaş, uluslara ve ulusal devletlere karşı savaş olmak zorundadır. Çünkü ancak uluslar ve ulusal devletler yıkıldığında, bir tek dünya cumhuriyetinin yurttaşları arasında gerçek bir biçimsel eşitlik sağlanıp sosyal bir eşitliğin koşulu yaratılmış olabilir.

Yani 1 Mayıs, her şeyden önce, eğer Marks'ın öğretisine uygun davranılacaksa, uluslara karşı bir gün olmalı ve insanları uluslara karşı mücadeleye ve ulusal devletleri yıkıp bir tek Dünya Cumhuriyeti kurmaya çağırmalıdır. Bunun da ön koşulu, herkesin öncelikle “kendi” devletine ve ulusuna karşı savaşması ve insanları bu savaşa kazanmak için mücadele etmesidir.

Ne Türkiye'deki ne de dünyadaki başka 1 Mayıslarda böyle bir acil hedef ve temel parola görülmemektedir. Bu biçimsel eşitlik yokken sanki varmış ve mümkünmüş gibi insanları ulusal devletler çerçevesinde kapitalizme karşı savaşa çağırmak (Şimdi yapılan bütün 1 Mayıslar böyledir) sadece ham hayaller yaymak değildir ayın zamanda anti Marksist bir anlayışı savunmak ve uygulamak demektir.

Türkiye'ye gelirsek. Durum daha vahimdir.

Ulusların eşitliği insanların eşitsizliğinin temelidir ama bir de ulusların içinde, ulusu bir dille, dinle, etniyle, tarihle, ırkla tanımlayan uluslarda, ulusların içinde de biçimsel eşitlik

yoktur. Yani bir ulus içindekilerin eşitliği de yoktur. Örneğin Türkiye’de Ermeniler, Süryaniler, Kürtler vs. Aleviler, Ezidiler, Hıristiyanlar vs. Türklerle ve Sünnilerle eşit değildir.

Böyle bir ülkede de en azından asgari olarak işçilerin savunması gereken, ulusun bir dille, dinle, soyla, ırkla, kültürle, tarihle tanımlanmasına karşı çıkmak, bütün bunların politik alının dışına atılması için mücadeledir.

Yani Türkiye’de 1 Mayıs’ta işçilerin yapması gereken, işçilerden ve işçi haklarından söz etmek değil; bütün bu ulus içinde bile eşitsiz olanların sorunlarını ve eşitsizliğini bayrağına yazıp bunun için mücadele etmektir.

Ancak o zaman Müslüman ve Türk işçiler birer Demokrat haline gelmeye başlarlar.

Sanılanın aksine, işçiler işçilerin sorunlarıyla ve ekonomik mücadeleyle ilgilenirlerse sosyalist olmazlar. Onlar toplumdaki tüm gayri memnunların sorunlarıyla ilgilendikleri zaman sosyalist olabilirler.

Yani Kürtler, Ermeniler, Süryaniler, Aleviler, Ezidiler, Hıristiyanlar, kadınlar, Eşcinsellerin eşitliği için mücadele edip birer demokrat olduklarında işçiler ancak gerçekten sosyalist olmaya başlarlar.

Lenin’in Ne Yapmalı’da anlattığı hep budur.

Proletarya Partisi işçi partisi olmaz. Devrimcilerin, tüm gayri memnunnardan ve sınıflardan devrimcilerin partisi olur.

O halde, gerçek bir sosyalist, gerçek bir devrimci, gerçek bir işçi için, Türkiye’de ulus Türklükle ve Sünni Müslümanlıkla tanımlanmış olduğundan, buna karşı mücadele ve bunun önemini vurgulamak, programlaştırmak için, sembolik olarak 24 Nisan’da 1 Mayıs yapmak, tamı tamına Marksist öğretiyeye uygun davranmaktır.

Bizi “sınıf mücadelesi öğretisi” olan Marksizm'i reddetmekle
eleştirenlerin kendileri vulgar Marksistler bile değildirler.

13 Mayıs 2013 Pazartesi

Demir Küçükaydın

(2014 Mayıs) 1 Mayıs ve 6 Mayıs Vesilesiyle Ritüeller ve Devrimcilik Üzerine

Bir hareket ritüellerle yaşamaya ve bunlara çok önem vermeye başlamışsa, devrimciliğini ve yaratıcılığını yitirmiş demektir.

Bu aylar, Türkiye'deki devrimcilerin ve sosyalistlerin "üç aylar"ı. Ritüel ayları. 8 Mart Kadınlar Günü, 16 Mart Katliamının Yıldönümü, 21 Mart Newroz, 24 Nisan Ermeni Katliamı, 1 Mayıs, 15-16 Haziran'ın Yıldönümü. "Kış uykusu"ndan uyanma yaları. Bunlara artık Gezi'nin başlangıcı 31 Mayıs ve sonu 17 Haziran'da eklenecek gibi görünüyor.

Bu ritüeller içinde politik anlamı olanlar, Türkiye'deki demokrasi mücadelesi bakımından somut bir mücadelenin konusu olanlar sadece Newroz (ki o da son yıllarda bir ritküele dönüşme özelliği gösteriyor) ve 24 Nisan'dır. En önemli, aktüel ve acil olanı, henüz bir ritüele dönüşmemiş olanı 24 Nisan'dır ama en cılız anılanı da odur. Demokratik hareketin durumunu en iyi 24 Nisan anmaları gösterir. Onun dışındakiler, 1 Mayıs da dahil, kelimenin tam anlamıyla ritüeldirler.

Ritüellerin çokluğu ve yoğunluğu Türkiye'de sosyalist hareketin ve devrimci hareketin aslında tüm yaratıcılığını tüketmişliğinin ve bitmişliğinin de bir göstergesidir. Gerçekten devrimci hareketlerin olduğu yerlerde ritüeller olmaz ve bunlara fazla değer verilmez. Bunlar canlı bir hareketin basit araçları olarak bazan değerlendirilebilirler.

Bütün büyük dinler gibi, İslam'ın ilk doğuşunda da ritüellerin hiçbir önemi yoktu. Bugün islam'la birlikte anılan Ezan,

Namaz, Oruç, Haç, Kandiller, Mevlutlar ve “Kutlu Doğum Haftası” gibi post modern hurafelerin neredeyse hepsi, İslam’da Emevilerin yükselişi ve iktidarı ele alması, yani bir karşı devrimden sonra İslam’ın özünün yerini almışlardır. Başlangıçta bunlardan namaz, haç gibi var olanları bile, canlı bir nareketin kendini diğerlerinden ayırmasının; bir eşitlik gösterisinin, bir birlik gösterisinin araçlarıkan bu anlamlarını da yitirmiş, biçimsel bağlılık gösterilerine dönüşmüşlerdir. Aynı durumu ve eğilimi sosyalist ve devrimci hareketlerde de görüyoruz.

Devrimci Hareketlerin yükseliş dönemlerinde ritüellerin neredeyse hiçbir değeri ve önemi olmaz. 68’de ritüellerimiz yoktu.

Sanılır ki ritüeller devrimci hafızanın taze tutulmasının, ateşin sürdürülmesinin, devrimci ve sosyalist geleneğin aktarılmasının araçlarıdır.

Bu tam anlamıyla bir yanılsamadır. Ritüeller aslında tam da devrimciliğin *eleştirel, hiçbir tabu tanımayan, gerçeklik somuttur* diyen ve *o somutluk içinde dünya devrimine azami katkıyı bu koşullarda nasıl yaparım diye düşünüp ona göre davranın gerçek devrimciliğin* düşmanıdır.

Ritüeller eski toplamlarda; henüz okuma yazmanın kimse tarafından bilinmediği veya küçük bir azınlık dışında bilinmediği zamanlarda belli bir işlev görüyorlardı elbette. Toplumsal varlıklar elle tutulup gözle görülmezler, ritüeller bu toplumsal varlıkların (dinler, topluluklar, ortaklıklar vs.) kavranılmasının araçlarıydılar. Bu nitelikleriyle, ritüeller herşeyden önce bir bilginin ve geleneğin aktarılması işini üstleniyorlardı.

Ama bugünkü toplumda, okuma yazmanın genelleştiği;

olayların artan bir hızla aktığı bir toplumda bu işlevlerini de yitirmiş, tam karşı bir işlev üstlenmiş bulunmaktadır.

Ritüeller artık insanların geri yanlarına hitap etmektedirler.

Ritüelleri ulusların ve ulusçuların en çok ve başarılı bir biçimde kullanması bir rastlantı değildir. Onun gerici ve karşı devrimci özünün görünümlerinden biridir.

Bu nedenle bizim devrimci ve sosyalist olanlara önerimiz, anmaları, ritüelleri bırakmaları, minimuma indirgemeleri, bunları yaptıklarında da aktüel bir mücadelenin veya yaratıcı ve eleştirel çalışmaların bir vesilesi olarak kullanmakla sınırlı kalmalarıdır.

“Yol Nasıl Açılmıştı” 6 Mayıs vesilesiyle yazılmış bir 1 Mayıs yazısıdır.

Yazının kendisi bir ritüelmiş gibi görünmesine rağmen ritüelleri ele alan ritüellere karşı bir yazıdır. Gelenek bu Sunuş’ta da sürdürülmektedir.

“Ritüelimiz” ritüllerde ritüellerle mücadeledir.

05 Mayıs 2014 Pazartesi

Demir Küçükaydın

(2012 Nisan) Sarkis Hatspanian'ın “Hocalı Katliamı” ile İlgili Yazısı, Gazi Katliamı, Ergenekon, Gün Zileli ve Milliyetçilik Üzerine

23 Nisan çocuk bayramının, kendisinin unutturulması için koyulduğu ve çocukların masumiyetinin de kendisine kurban edildiği 24 Nisan Ermeni Katliamının yıl dönümü yine geliyor. Sol veya Sosyalist örgütler, artık kendilerinin bile “görücüye çıkmak” diye tanımladıkları, 1 Mayıs gösterileri için toplantılar, kimin nerede nasıl yürüyeceğine, nasıl güçlü ve etkili görüneceklerine ilişkin ince hesaplar ve pazarlıklar yaptıkları toplantıları sürdürüyorlar. Ama 24 Nisan bunların içinde hiçbir yer tutmuyor. Belki bir iki küçük sol örgütün ve birkaç bireyin bir uğraşı olarak kalıyor.

Aslında Türkiyeli sosyalistlerin ve İşçilerin, 1 Mayıs'ın da tıpkı 23 Nisan gibi, 24 Nisan'ı unutturmanın, gizlemenin, gündemden düşürmenin ve bizzat 1 Mayıs'ın kendisini anlamsızlaştırmanın bir aracı haline dönüştüğünü görüp, 1 Mayıs'ı 24 Nisan'da yapmaları ve 1 Mayıs'ı gerçek 1 Mayıs'ın özünde bulunan mesaja tekrar kavuşturmaları beklenirdi. Ama onlar böyle “milliyetçi” dalaşmalarla uğraşmayacak kadar derin “Enternasyonalist”tirler.

Marksizm'e göre gerçeklik somuttur. Bu her şeyin her an kendi zıddına döneceği, bugün doğru olanın bir anda en büyük yanlış olacağı veya olabileceği anlamına gelir.

Artık 1 Mayıs'ı 1 Mayıs'ta kutlamak, kendi zıddına dönmüş, Türkiye'deki demokrasi, hak ve eşitlik mücadelesine hizmet etmekten çıkmış bulunuyor. 1 Mayıs artık açıkça 24 Nisan'ı

örtmenin, gündemden düşürmenin, bilinçlerden uzak tutmanın bir aracına dönüşmüşken; 24 Nisan egemenler ve anti demokratik güçler için 1 Mayıs'tan bin kere daha patlayıcı bir özelliğe sahipken; 1 Mayıs'ı 1 Mayıs'ta kutlamakta ısrar etmek, bu politikanın basit bir aracı olmaktan başka bir sonuç vermez.

1 Mayıs'ı 24 Nisan'da yapmalı. En azından demokratlar, sosyalistler, ***“24 Nisan Ermeni Katliamı en azından vicdanlarda mahkum edilmedikçe, bu topraklarda bir matem ve utanç günü olarak anılmadıkça, 1 mayıs'ı 1 Mayıs'ta kutlamak bizlere haram olsun”*** diyerek 1 Mayıs'a gerçek politik anlamını, işlevini; enternasyonalist, demokratik ve eşitlikçi anlamını tekrar kazandırabilirler.

Bu vesileyle tüm Türkiye'nin sosyalistlerini bu konuyu tartışmaya, gündeme almaya ve böyle davranmaya davet ediyorum.

Şu an belki çok geç. Ama hala yapılabilecek bir şeyler olabilir. Örneğin bu 1 Mayıs'ta 1 Mayıs'ın bütün sloganları, 24 Nisan katliamı üzerine yapılabilir. Örneğin, ***“Bugün 1 Mayıs değil 24 Nisan!”*** diye bir slogan bu 1 Mayıs'a damgasını vurabilir. Ve gelecek yıllardan itibaren 1 Mayıs gösterileri 24 Nisan'larda yapılabilir.

*

Ermeni katliamı, kimin ne ölçüde demokrat olduğunu anlamak ve ölçmek için en sağlam ve şaşmaz mihenk taşıdır. Bu nedenle, Türkiye'deki demokrasi mücadelesi, ancak bu katliamın damarı üzerinden yürüyebilir.

Tarih tarihle ilgili değildir. İnsanlar Tarih aracılığıyla bugünün mücadelelerini yürütürler ve geleceğin toplumunu kurarlar. Ermeni katliamını gündeme taşımadan, onun nedenlerini

açıklamadan ve bunları mahkum etmeden, böyle bir tarih okullarda okunur bir tarih olmadan Türkiye’de demokrasiden söz etmek, bir kandırmacaya katılmaktan veya alet olmaktan başka bir anlama gelmez.

O demokratik ülkede ve tarihte, örneğin Türkiye’de Sosyalist ve Komünist hareketin tarihi 1920’de TKP’nin Bakü Kongresi’nde başlamayacaktır, Taşnak, Hıncak, Selanik İşçiler Birliği vs. nin kuruluşu ile başlayacaktır. Mustafa Suphi’lerin yerini Balkanlı sosyalistler, Varteks Efendi’ler, Tigran Zevan’lar alacaktır. Modernleşme ile gelen Demokratikleşme mücadelesi Şinasi, Namık Kemal, Ziya Paşa vs. ile değil; Velensinli Rigas ile başlayacaktır örneğin. İlk roman, ilk tiyatro, ilk sinema, Müslümanlık ve Türklük üzerinden değil; Osmanlı’da en azından Tanzimat’tan beri, tüm yurttaşlar kanun önünde eşit olduğuna göre, İlk Rum veya Ermeni veya Balkanlı yazarların eserleri ile başlayacaktır.

Böyle bir Tarih olmadan, bir demokrasi hareketi ve demokratik bir ülke düşünülemez ve de Kürt ve Türklerin birbirini boğazlamasının önüne geçilemez. Türkler ancak birer Türk olmaktan çıkıp birer Demokrat haline dönüştüklerinde Türkiye denen yerlerde Demokrasi olabilir.

Bunun ilk koşulu da, Türklerin kendi Türklüklerine karşı mücadelesidir. Hz. Muhammet’in dediği gibi, kendi nefesine karşı savaş, savaşların en kutsalıdır ve en zordur. Türklerin kendi Türklüklerine karşı savaş ta böyle kutsal ve zor bir savaştır. Ve bu savaş, her şeydin önce Tarih ve Kavramlarda verilir. Türkler Türklüğe karşı bir savaş içinde demokrat olabilirler.

Ve bu savaş sadece Tarih’te olmaz. Kavramlarda da yürütülmek zorundadır. Evet kavramlarda.

O tarih ile birlikte dilin ve kavramların da değişmesi gerekir. Ermeni Katliamı, Ermeni Katliamı değil, İttihat Terakki'nin Babıali Darbesi ile (hatta Askeri Bürokratik oligarşının 1908 ile) başlayan Demokrasinin yok edilmesi savaşının en zirve noktasıdır, demokrasinin son kalıntılarının ve toplumsal dayanağının katledilmesidir. Yani sadece bir katliam değil, bir karşı devrimin; halk hareket ve örgütlenmelerinin ezilişinin zirvesidir. O zaman Tarih: 1908, Babıali Darbesi, Ermeni Katliamı şeklindeki bir karşı devrimler zinciri olarak görölür. Buna bağlı olarak, bir karşı devrim olarak tanımlanmaya başlar örneğin.

“Ermeni Diasporası” “Ermeni Diasporası” değil; Anadolu'nun Diasporası'dır, bizlerin, bugünkü Türkiye'nin diasporasıdır örneğin. Her sözün, her kavramın yeniden tanımlanması gerekecektir.

Sosyalistler tekrar eski itibarlarına ve toplumun gündemini belirleme güçlerine ancak böyle radikal bir demokrasinin teorik ve kavramsal öncüleri olarak; politik öncüleri olarak yeniden kavuşabilirler. Ama bütün bunları yapabilmeleri için de önce Türklüklerine karşı mücadeleye girip, demokrat olmaya başlamaları gerekiyor. Sanılanın aksine, Türkiye'nin anarşistleri de, komünistleri de, kendi öznel yargıları ve özelemleri öyle olsa bile, nesnel olarak demokrat bile değillerdir. Hepsi Türk milliyetçisidir.

Onlar öylesine gerici bir milliyetçilik anlayışına sahiplerdir ki, örneğin Ermeni katliamının tanınmasını veya Kürtlerin ayrı devlet kurmalarının veya bireysel haklarının tanınmasının veya bir Türk tarafından savunulmasının milliyetçilik olmadığını düşünürler.

Onların anlamadıkları şu basit gerçektir, uzun vadeli Türk

ulusunun genel çıkarlarını düşünen bir Türk milliyetçisi de pek ala Kürtlerin haklarını savunabilir ve bunun için mücadeleye girebilir. Bunun milliyetçilikle çelişen hiçbir yanı yoktur. Bir ulusun çokluklarının daha akıllıca savunusundan başka bir şey değildir bu. Bu henüz demokrat olmak bile değildir. Demokrat olmak için önce ulusun veya ulusların bir dille, bir dinle, bir soyla tanımlanmasına karşı mücadele etmek gerekir. Yani Demokrat olmak için Kürtlerin haklarını veya Kürtlerin ayrı bir devlet kurmasını savunmak yetmez; Türklüğün politik bir anlamı olmaktan çıkmasını; yani ulusun Türklükle tanımlanmasına karşı bir mücadele içinde olmak ve bunu reddetmek gerekir.

Böylesi yok. Bu nedenle Türkiye’de demokrasi ve demokrat da yok. Bu nedenle sosyalistler de Anarşistler de aslında birer milliyetçidirler.

Bunu somut bir örnekle görelim. Ama önce olgular ve belgeler.

(...)

21 Nisan 2012 Cumartesi

Demir Küçükaydın

(2014 Nisan) 1 Mayıs İçin Yel Değirmeni Don Kişot'ta Yapılmış Bir Öneri

14 Nisan'daki olağan Yel Değirmeni Don Kişot'ta yapılan Pazartesi Forumu'nda gündem maddelerinden birisi 1 Mayıs idi. Orada söz alarak özetle şunları söylemeye çalıştım.

1 Mayıs, Taksim'de yapmanın kendi başına bir hedef haline geldiği bir mücadele olarak kalıyor. Taksim'in yasaklanması dolayısıyla da çatışmalar ve/veya Hükümet'i istifaya çağıran bir etkinlik olarak kalıyor.

Bu da, hem Türkiye'deki genel demokrasi mücadelesi açısından; hem de genel olarak işçi hareketi ve 1 Mayıs'ın gelenekleri ve anlamı açısından son derece yanlış, etkisiz bir konumlanmaya, bir tuzağa düşmeye yol açıyor.

Çünkü bu biçimler ve konumlanışlar içinde, sosyalistler toplumun önünde yeni ufuklar açmıyor, var olan çatışmaların tuzağı içinde boğuluyor.

Öncelikle bu tarz politika yapma anlayışından uzaklaşmak gerekiyor.

Neden ve Nasıl?

Sosyalistlerin gücü ve etkisi, aldıkları oy oranlarıyla, ağırlarına cevap verenlerin ve onların mitinglerine gelenlerin sayısı ve gücüyle ölçölmez.

Sosyalistlerin gücü toplumun önüne getirdiği yeni sorunlardan kaynaklanır.

Sosyalistler 1960'larda da çok güçlü değildi. O zaman da yüzde üçten fazla oy alamıyorlardı.

Ama toplumun gündemini belirliyorlardı. Tüm susuş ve görmezden gelme çabalarına rağmen, herkes sosyalistlerin ortaya koyduğu sorunları tartışmak, onlara cevap vermek, o sorunlar aracılığıyla onlara küfretmek, saldırmak zorunda kalıyordu. Gerçek zafer buydu.

İnsanlar sizin ortaya attığınız konuları tartışmaya; size küfretmeye başlamışlarsa, siz en önemli zaferi kazandınız demektir.

Çünkü bilimde olduğu gibi toplumda da esas derin ve önemli değişiklikler verilen cevaplardaki değişimler aracılığıyla değil, değişen sorular aracılığıyla yürürler.

Sosyalistlerin tekrar bu entelektüel “saldırı inisiyatifi” ele geçirmesi gerekiyor.

Bu yapılamadan, bırakalım sosyalisti bir yana, en küçük demokratik bir değişim bile sağlanamaz.

1 Mayıs bunun bir aracı olabilir.

Elbette bugünkü Sosyalist örgütlerin taşlaşmış yapılarından böyle bir yaratıcılık ve inisiyatif beklemek ölü gözünden yaş beklemekten farksızdır.

Ama Gezi selinin son kalıntıları olan bu Forumlar, Dayanışmalar böyle bir yenilenmeye öncülük edebilir. Gezi’nin yaratıcılığı mücadele biçimlerindeki yaratıcılıktan içerikteki yaratıcılığa kaydırılarak sürdürülebilir.

Bu bakımdan bizler bu yapacağım öneriyi diğer forum ve dayanışmalara da götürerek (elbette bütün sol örgütlerin de gündemine sokmaya çalışarak.) bu yönde bir girişimde bulunabiliriz. En azından bunu tartışabiliriz.

Öneri şöyle:

Sosyalistlerin toplumun çok küçük ve etkisiz bir bölümünü oluşturduğu bir sır değil. Böyle az güç olduğunda, güçleri bir tek noktaya yığmak, daha etkili sonuçlar almayı sağlayabilir.

1 Mayıs gibi neredeyse bütün sosyalistlerin mobilize olduğu bir etkinlik, en azından toplumun gündemine can alıcı bazı sorunları getirmek, bu yapılamıyorsa geniş kitlelerin “kulağına su kaçırmak”; “eşeğin aklına karpuz kabuğu düşündürmek”; “deliye taşı andırmak” için değerlendirilebilir ve değerlendirilmesi gerekir.

Bu bağlamda Türkiye’deki ilticacılar, göçmenler, “yabancılar” konusu tüm güçlerin yığılacağı esas vuruş noktası olarak belirlenerek, bu son derece can alıcı konu gündeme taşınmaya; insanların kulağına su kaçırılmaya; olumlu anlamıyla, yani insanları alışılmış kalıpların dışına çıkararak düşünmeye zorlama anlamında, bir provokasyon yapmaya çalışılmalıdır.

Konu kabaca şudur:

Türkiye’de birkaç milyon göçmen, mülteci, “yabancı” var. Bunların herhangi bir hukuki statüsü bile bulunmuyor.

Bunlar İşçi Sınıfı’nın en alt kesimini oluşturuyorlar; bunların emeği tam anlamıyla bir köle emeğidir. Kısaca göçmenler diyebileceğimiz bu insanlar, Kürtlerden bile daha alt konumda; hiçbir sosyal ve hukuki hakkı olmayan köleler durumundadır. Kürtlerin en azından vatandaşlık hakları; oturma, çalışma hakları var. Kürtlerin üzerindeki baskı, dilleri yüzünden bir baskı. Alevilerin, dinsizlerin, Hristiyanların üzerindeki baskı inançları yüzünden bir baskı. Ama bunlar en azından hukuki olarak yurttaşlık haklarına, yani ülke içinde bir yerden bir yere

gitme, yerleşme, bir işte yasal olarak çalışma gibi haklara sahipler.

Ama bu göçmenler en basit insan haklarından bile yoksunlar. Yani örneğin Kürtlerin ve Alevilerin en azından yasal biçimde sömürülme hakları var. Bu modern kölelerin ise hiçbir hakkı; yasal biçime sömürülme hakları bile yok.

İşin kötüsü bizler kafamıza işlemiş ulusçuluk nedeniyle, bir ulustan olmamanın, bir ülkenin vatandaşı olmamanın, o insanı en sıradan insan haklarından yoksun bırakmasını son derece normal karşılıyoruz. Yani insan olmayı bir ulustan olmaya, bir ulusal devletin yurttaşı olmaya bağlayan ulusçular olduğumuz için bu durumu normal karşılama eğilimindeyiz.

Ama sadece bu nedenle değil, aynı zamanda bu köleleri bizzat bizlerin de sömürmesi nedeniyle, yani çıkarlarımız nedeniyle de bu köleliği görmezden gelme eğilimindeyiz. (Örneğin evlerimizde yaşlı, hasta ve özürlülerimize bakanlar genellikle bu köleler. Bu modern kölelerin bu durumundan çıkarlıyız. Onlar böyle köle emeği satma durumunda olmaza, evimizdeki yaşlıları bu kadar ucuza baktıramayız. Veya bu işçiler örneğin bir lokantanın arkasında bulaşıkçı olarak daha ucuza çalıştırılabilirdikleri için, daha ucuza yemek yiyebiliyoruz.)

Ve elbet bizlerin bu çıkarları ile ulusları normal kabul etmemiz arasında da bir ilişki yok değil.

Konu birçok bakımdan ele alınabilir.

Dünya işçi sınıfının birliği açısından.

1 Mayıs işçi sınıfının birlik mücadele ve dayanışma günü ise, işçi sınıfının bu en alt ve köle durumundaki kesiminin konumunu gündemleştirmek ve bunların en azından oturma ve

Çalışma haklarının garanti edilmesini sağlamak işçilerin en acil görevi olmalıdır. Bu aynı zamanda 1 Mayıs'ın geleneğine de uygundur.

Türkiye'deki demokrasi mücadelesi açısından.

Örneğin bu insanların hakları için mücadele, Türkiye'deki geri ve ırkçı ulus anlayışının da sarsılmasına yol açar. Bir ulustan ve ulusun vatandaşlarına tanıdığı haklardan yararlanma, dil, din gibi bağlardan kurtarılıp; hak ve görevler bağlamına oturtulabilir. Yani bir insan Türkiye Toprakları içinde yaşıyorsa, Türk vatandaşlarının tüm sosyal haklarından yararlanmalıdır. Bu insanlar diyelim ki bir yıldır bir vergi veriyorsa, görevler hakları da doğuracağından, aynı zamanda vergilerinin ne olduğuna da karar verebilmeli ve siyasi haklara da sahip olmalıdırlar.

Tabii böyle bir yaklaşım bir noktadan sonra mantık sonuçlarına ulaştığında sadece bir dille, dinle vs. tanımlanmış ulusal devletleri değil, aynı zamanda genel olarak ulusal devletleri ve ulusları da sorgulamanın kapısını açar.

Yine hem Türkiye'deki demokrasi mücadelesi; hem de Suriye'deki acil gelişmeler açısından.

Türkiye'de yaşayan insanların oturma ve yaşama haklarının sağlanması, hatta bunun gndemleştirilmesi, onları gizli istihbaratın, hem Türk devletinin hem de başka devletlerin caniyane planlarının aracı olmaktan çıkmalarını kolaylaştırır. Çünkü Türkiye zellikle Suriye'den gelen bu insanları, mülteci statüsü vermeden, sözde "misafirlik" adı altında gizli servislerin ücretli askerleri olarak kullanmaktadır.

Ekonomi politik ve İşçi Sınıfının durumu açısından.

Bu kölelerin sosyal haklara sahip olması aynı zamanda onların ve Türkiye'nin vatandaşı olan işçilerin rekabet gücünü yükseltir; işgücünü daha iyi koşullarda satmasına yol açan, bu da sömürü oranlarının düşmesi, Türkiye'nin önceden yurttışı olan işçilerin de koşullarının iyileşmesini sağlar.

(Burjuvazi açısından bile uzun vadede avantajlıdır. İşgücü fiyatının yükselmesi kapitalistleri mutlak artı değer oranı (daha ucuz işgücü, yani düşük ücret; daha uzun iş saatleri ve daha yoğun iş) yerine daha üretken emek (yani daha modern makineler) kullanmaya ve dünya pazarında rekabet gücünün artmasına yol açar.

Bu neden ve sonuçlar daha farklı alanlara da yayılıp daha ayrıntılı gerekçelendirilebilir.

O halde, örneğin 1 Mayıs'ta tüm sosyalistlere 1 Mayıs'ın ana vurgusu ve sloganı olarak, Türkiye'deki göçmenleri ana ve temel slogan olarak yükseltmeyi önerebiliriz. Bu hem 1 Mayıs'ın ve İşçi Hareketinin geleneğine, Hem Türkiye'deki Demokrasi Mücadelesinin İhtiyaçlarına, hem de Gezi'nin mirasına uygun bir davranış olur.

Örneğin şu slogan ve talepler acil bir çözüm olarak yükseltilebilir.

Türkiye'de yaşayan bütün mülteci, göçmenlere, derhal oturma ve çalışma hakkı (izini değil hakkı. Hak onların kaderini, izin veren memurların iki dudağı arasında kurtarır.)

Bu slogan şöyle bir sloganla tamamlanabilir. Örneğin bir yıldır çalışan, vergi veren ve bir ikameti olan, her göçmen ve mültecinin derhal siyasi hakları da verilmelidir ve isterse

vatandaş olma hakkı olmalıdır.

Vuruş yönü bu noktalarda yoğunlaşan bunları öne çıkaran binlerce, yüz binlerce pankart, sloganlar, şehrin tüm duvarlarını kaplayan afişler düşünün. Taksim’e girip girmemek önemli değildir. Taksim’e gitmek için mücadele edenler, Türkiye’deki kölelerin haklarını duyurmak için oraya gitmeye çalışıyor olurlar. Burada Taksim’e ulaşıp ulaşmamanın hiçbir önemi olmaz. Yenilgi bile bir zafer olur.

Böylece hem içinde bulunulan tuzaktan çıkılmış, toplumun gündemine çok acil ve yaralayıcı bir konu (Özellikle bir milyona yakın “Suriyeli Mülteci” göz önüne getirilsin) tüm toplumun gündemine getirilmiş olur. Çok acil durumdaki Suriyeli göçmenler de muhtemelen kimi küçük kazanımlar sağlar böyle bir mücadeleden.

Böylece Türkiye’deki demokrasi mücadelesi için sağlam bir taş koyulmuş olur.

Böylece İşçi Hareketinin geleneklerine uygun davranılmış, bu devrimci gelenekler canlandırılmış olur.

Böylece milliyetçilik ve milletler sorgulanmaya başlamış olur. Avantajlar saymakla bitmez.

Şöyle düşünelim.

Örneğin şimdiki durumda 1 Mayıs için Taksim’e gitmek ve orada 1 Mayıs yapmak kendi başına bir hedef olarak alınmış bulunuyor. Temel yanlış bu. Bu yanlışlığı göstermeyi deneyelim.

Bir an için varsayalım ki Hükümet birkaç yıl önce yaptığı gibi, 1 Mayıs alanını açtı, bu hedef bir anda boşa kalır.

Kaldı ki, Taksim’de 1 Mayıs yapmak, Türkiye’nim

antidemokratik yapısında en küçük bir değişme anlamına gelmez. Hatta Hükümet için kendi hareket alanını genişleten bir manevra bile olur. Sosyalistler her zaman olduğu gibi, neredeyse bir festival ya da ayin havasında birbirinden güzel ve renkli olarak o alanı doldururlar bu anti demokratik yapıyı yokmuş gibi göstermenin konu mankenleri olurlar.

Yine bir an için varsayalım ki Hükümet 1 Mayıs alanını açmadı, en büyük polis şiddetiyle tüm gösterileri engellemeye çalıştı. Bunun üzerine her yerde sokak çatışmaları oldu. Akşama doğru yorgunluktan hepsi de söndü.

Bu durumda yine toplumun demokrasi mücadelesinde hiçbir değişim olmayacaktır. Saflar aynı yerinde kalacak, kemikleşme sürecek ve çıkmaz derinleşecektir. Bundan CHP gibi AKP gibi partiler var olan bölünme saflarını derinleştirerek karlı çıkacaklardır.

Ya da haydi şöyle düşünelim ve olmayacak duaya amin diyelim. Gezi öncesinde olduğu gibi, yüz binler sokaklara çıktı ve polisi, askeri falan püskürterek 1 Mayıs alanına girdi.

Bu da sadece bir moral vermekten öte hiçbir değişim sorucunu vermez. Bunu bizzat Gezi’de yaşadık. Aynı şekilde hükümet bir süre sonra tekrar o alanı tekrar ele geçirir ve Türkiye’de hiçbir demokratikleşmenin izi tozu olmaz. Gezi’nin kazancı Taksim’i ele geçirip orada iki hafta kalması değildi; insanların kafasında yarattığı değişikliklerdi. Ancak yukarıda önerilen gibi bir hedef ve yüklenme ile benzeri bir değişiklik sağlanabilir.

Ama bu alternatiflerin her birinin, Türkiye’de yaşayan her göçmen ve mültecinin oturma ve çalışma hakkı alması sloganıyla yapıldığını düşünelim. Esas vuruş yönünün bu

olduğunu var sayalım. O zaman Taksime, girip girmemenin, polisle savaşı kazanıp kazanmamanın önemi ikincil olacaktır. Savaşın kendisi bir amaç olmaktan çıkacaktır

Varsayalım ki, bütün basın, Türk vatandaşları ve hatta işçiler bizlere karşı çıktı. Bunlar olmayacak şeyleri savunuyorlar. Dünyanın neresinde görülmüş böyle şeyler diye eleştiriyorlar. Polisin bizleri ezmesi için bizleri tutup polise veriyorlar. Bunlar vatan haini diyorlar.

Bu durumda bile sonuç ne olursa olsun biz kazanmış oluruz.

Çünkü bize küfredenler bile bizim dediklerimizi tartışıyor olacaklardır.

Ama en büyük kazanç başka bir noktada olacaktır.

Türkiye’de yaşayan milyonlarca göçmene devrimci ve demokrat bir işçi sınıfı davranışının örneği sunulmuş olacaktır. Onlar işçi hareketinin bir geleneğinden haberdar olacaklar, bu konular üzerine düşünmeye başlayacaklar ve ileride belki başka ülkelere gittiklerinde kendileri ulusal sınırları yıkmak için bir mücadeleye gireceklerdir.

Aşağı yukarı söylemek istediklerim bunlardı. Bir kısmını da söyledim. Bu konuda daha tartışılacak.

Arkadaşlar hazırlık olarak bu konuda benden literatür istediler. Bu bağlamda yazılar yollayacağım. Birkaç yıl önce yazdığım yine bu konuyla ilgili bir yazıyı bir başlangıç olarak alta yolluyorum.

(Ama 24 Nisan’a kadar da Ermeni Katliamı ve bugün konusunu gündemleştirebilmek için de uğraşmak gerekiyor. Bu nedenle 24 Nisan’a kadar 1 Mayıs’ı 24 Nisan’da yapma, 24 Nisan’ı unutturmaya karşı direnme noktasına ağırlık

vereceğim. Yani 1 Mayıs için önerdiğim stratejiyi 24 Nisan için uygulamaya çalışacağım. 24 Nisan'dan sonra ise, özellikle göçmen ve ilticacılar konusu öne çıkarılabilir.)

16 Nisan 2014 Çarşamba

(2014 Nisan) Bazı Forumların 1 Mayıs Çağrısı'nın Eleştirisi

Bazı forumlar 1 Mayıs için aşağıdaki bildiriği yayınlamış bulunuyorlar. Öncelikle bu metni eleştirimizin bir nesnesi ve hem de bir ibret belgesi olarak aşağıya aktarıyoruz:

“GEZİ'DEN 1 MAYIS'A HER YER TAKSİM HER YER DİRENİŞ

Bizler Gezi direnişinin devamı olan forumlar olarak, forumlara katılan işçiler, emekçiler, üniversiteliler, liseliler, kadınlar, LGBT'ler olarak, tüm ezilenler olarak 1 Mayıs'ta Taksim Meydan'ında olacağız!

Haziran ayaklanmasında Taksim'e giren ve Gezi Parkı'na inşaat yaptırtmayanlar,

AKP'nin sıfırlanamayan paraları ortalığa saçıldığında, yolsuzlukların, adaletsizliklerin, hırsızlıkların karşısında sokaklarda, meydanlarda omuz omuza verip hükümeti istifaya çağırانlar, forumlarında gerçek demokrasiyle mücadeleyi, direnişi sürdürenler olarak herkesi 1 Mayıs'ta Taksim'e çıkmaya çağırıyoruz...

1 Mayıs'ta hepimiz birer Ali İsmail, Mehmet, Medeni, Ahmet, Ethem, Abdullah, Hasan Ferit ve Berkin olup tüm meydanları birleştiren o sloganı hep birlikte daha güçlü haykıracağız:

“Her Yer Taksim Her Yer Direniş!”.

1 Mayıs 1977'de öldürülenlerin, gezi sürecinde aramızdan aldıkları 8 arkadaşımız, kardeşimiz, yoldaşımızın hesabını sormak için 1 Mayıs'ta Taksim'deyiz.

31 Mayıs'ta caddeleri doldurup Taksim'i nasıl kazandıysak, şimdi de 1 Mayıs işçi sınıfının uluslar arası birlik, mücadele ve

dayanışma gününde tüm yasaklamaların karşısında, AKP'nin karşısında yine, yeniden Taksime çıkacağız!

Bu daha Başlangıç Mücadeleye Devam!

Halklarımıza bir kez daha sesleniyoruz:

Sömürünün olmadığı, zorbalığın, yolsuzluğun, faşizmin olmadığı bir dünyayı kurmak için;

Öfkeni, Yüreğini, Umudunu al da gel!

1 Mayıs'ta Taksim'e

Gel Gel Gel...

ABBASAĞA FORUMU, ÜSKÜDAR DOĞANCILAR FORUM, ŞİŞLİ GÜLBAĞ FORUMU, BAKIRKÖY HALK MECLİSİ, TATAVLA DAYANIŞMASI, ŞİŞLİ MERKEZ MAHALLESİ FORUMU, YOĞURTÇU FORUMU, LEVENT SPORCULAR, PARKI FORUMU, YENİKÖY FORUMU, KOCAMUSTAFAPAŞA DAYANIŞMASI, MAÇKA FORUMU, ETİLER FORUM, BÜYÜKDERE FORUMU, DİREN BAKIRKÖY ÇAMLIK FORUMU, GÖZTEPE GEZİ DAYANIŞMASI, SELAMİÇEŞME, ÖZGÜRLÜK PARKI HALK FORUMU, CİHANGİR PARK FORUMU”

Bu metin, hem dayandığı politika anlayışıyla; hem Gezi'den anladığıyla, hem içeriğiyle, hem oluşumuyla, hem önerdiği mücadele biçimiyle ve hatta üslubuyla, özetle bedeni ve ruhuyla, Gezi'nin inkârı ve “Gezi Ruhu”nun öldürülmesidir.

Şimdi adım adım bunu her yönüyle gösterelim. Bu bildiriyle, “Gezi'nin Bakiyesi” olan forumlardaki “Gezi Ruhu”nun nasıl yok edildiğini görelim.

Gezi'nin Ne Olduğu Üzerine

Gezi Hareketi, var olan toplum ve devlet karşısında başka bir

toplum ve devlet özleminin ifadesiydi; bunun mümkün olduğuna ve olabileceğine dair el yordamıyla bir denemeydi. Daha sonra Forumlar da hemen hep bu noktaya yoğunlaştılar. “Başka bir dünya mümkün” derken ifade etmek istedikleri buydu.

Yani var olan Cumhuriyet ve Ulus karşısında, daha kısa ifadeyle Devlet karşısında, başka bir karşı Cumhuriyet, karşı Ulus ve karşı “Devlet” özleminin ifadesiydiler.

Gezi, Türkiye Cumhuriyeti denen Türklük ve resmi bir Sünni Müslümanlıkla tanımlanmış bu merkezi, bürokratik, militer devlet karşısında; Türklük ve Sünni Müslümanlıkla tanımlanmamış; çoğunluğun karar almasına ve en özgür ortamda delegeler seçmesine (ki Taksim ve Forumlar, devlet gücü ve hukukunun olmadığı en özgür yerd) bile kuşkuyla bakan bir Demokratik Cumhuriyet; merkezi, bürokratik ve militer olmayan bir devlet ve toplum özlemini ifade ediyordu. Bu özlemini programatik bir ifadeye kavuşturamadığı ve bunun araçlarını; organlarını yaratamadığı için yenildi.

Eğer Gezi ve Forumlar, Türkiye Cumhuriyeti’nin devleti ve ulusu Türklük ve Müslümanlıkla tanımlamışlığı karşısında, böyle tanımlamayı açıkça reddedebilen bir noktaya gelip bunu sembolleştirebilseydi; Türk Bayrağının karşısında hiçbir dile, dine, etniye, kültüre dayanmamayı, bütün bunlar karşısında tarafsızlığı ve bunları politik alanın dışında tanımlamayı temsil edebilen bir bayrağı, örneğin hiçbir siyasete, dine, dile ayrıcalık tanımayan bir beyaz bayrağı, Türk Bayrağı’nın alternatifi ve karşı toplumun bir sembolü olarak, Taksim’e, Forumlara, Parklara dikebilseydi özlemlerini bir bayrakla sembolleştirmiş olurdu.

Gezi ve parklar gibi özgürlük adalarının emniyetini ve

savunmasını kendisi örgütlenmeyi deneyebilseydi bugün çok başka yerde olurdu.

Yaptırım gücü olmasa da, kendi yurttaş veya vicdan mahkemelerini kurup; var olan yasalarla bile, alternatif bir adaletin örneklerini kurabilseydi; o zamanlarda Ergenekon, daha sonra Rüşvet davalarına gerçek bir mahkeme gibi bakabilseydi ve sonunda halkın vicdanında mahkûm edebilse veya beraat ettirebilseydi bugün alternatif bir ulus ve toplum tasavvuru olarak çok başka bir yerde olurdu.

Doğrudan veya dolaylı manüplasyon olanaklarını minimuma indiren demokratik organlar ve işleyiş ve karar mekanizmaları yaratabilseydi, elbet bu devletin gücü karşısında tutunamayabilir ve ezilebilirdi ama diğer benzeri hareketler için paha biçilmez bir deney ve hareket noktası bırakabilirdi.

Bunun yapamamasının nedeni, entelektüel ve teorik hazırlıksızlığı; onlarca yıl süren ve gerici bir ideolojik atmosfer içinde doğmuşluğu idi.

Ne kadar tohum olarak kalırsa kalsın; bugün neredeyse yok olmanın eşiğinde bile bulunsa Gezi bir Muhalif Parti Değil; alternatif bir toplum, ulus ve cumhuriyet özlemi ve denemesidir.

Yani Gezi'nin özünü, AKP veya Erdoğan karşıtlığı değil; Türkiye Cumhuriyeti karşıtlığı; Demokratik bir Cumhuriyet özlemi belirler. Erdoğan ve AKP sadece bu tepkinin dışı vurulması için birer vesile; birer araç olmuştur.

Gezi'nin zaafalarını bile teorik ve entelektüel hazırlıksızlığı kadar özündeki bu farklılık yaratmıştır.

Hatta öyle ki, bu devletin merkezi yapısına ve yetkisiz temsilcileri bile kendisini seçenlerden koparan mekanizmalarına duyduğu sağlıklı kuşku ve düşmanlık

nedeniyle, çoğunluğun karar almasına veya delegeler seçmesine bile kuşkuyla bakışını “doğrudan demokrasi” gibi bir kavramla ifade ediyordu.

Gezi’nin merkezileşme ve bürokratlaşma tehlikesine karşı duyduğu bu sağlıklı kuşku ve tepki, yeterli dozda tutamadığı bir çocukluk hastalığı olarak, en değerli günlerinde (Taksim’deki ilk hafta örneğin) en küçük bir özyönetim organı bile oluşturma girişimine girmediği için; kendi özyönetimini sağlayacağı organlar oluşturmamasına bu da kendi temsilini, fiilen kendisiyle ne organik ne de ruhsal hiçbir ortak yönü bulunmayan “Taksim Dayanışması”na teslim itmek gibi bir paradoksa yol açıyordu.

Forumlarda da oylama ve karar almaya; delegeliğe kuşkuyla yaklaştığı için, Forumlar birer iç dökme alanı olarak kalıyordu. Ama bu da bir karar alma ve direnişi örgütlenme; ülke çapında örgütlenme gibi olanakları yok ettiğinden bir süre sonra somut bir iş çıkmadığı; alternatif bir “cumhuriyet”in örneğini kuramadığı; bir ikili iktidar organına dönüşemediği için kan kaybetmeye başladı. Buna paralel olarak Taksim’de yaşanan trajedinin bir benzeri de forumlarda yaşandı.

Forumlar bürokratlaşma korkusuyla, kendilerini nasıl yöneteceklerine bile karar veremeyince, işleyiş fiilen küçük örgütlü gruplarca ele geçirilip yapılmaya ve onlar da bunun avantajlarını kullanarak toplantıları ve işleyişleri kendilerine göre manipüle etmeye başladılar.

Bu da forumların kan kaybetmesini ve uzaklaşmayı hızlandırdı. Ayrıca bunu yapmak isteyen birçok örgüt olduğundan onların aralarındaki rekabet ve ayak oyunları ek bir hızlandırıcı işlev gördü. Bu gidiş şu veya bu ölçüde neredeyse hemen her yerde görüldü.

Yani onun zaaflarının temelinde bile aslında doğru ve haklı bir kuşku ve korku bulunuyordu.

Benzer şekilde Gezi, Ulusun ve Devletin Türklükle ve Sünni İslam’la ve onun da Emevi devletçiliğinin yorumlarıyla şekillenmişliği karşısında, kendi kuracağı ve özlediği cumhuriyetin böyle bir tanımlamayı reddettiğini sembolik hareket ve eylemlerle ifade etmeye çalışıyordu. Lice olduğunda sokaklara dökülüyor Kürtçe sloganlar atıyor veya sokaklarda yeryüzü iftarlarına katılıyor; kadın düşmanı ve homofobik bu devlet karşısında kadınların ve farklı tercihlerin yanında saf tutuyordu.

Bütün bunları göz önüne aldığımızda, Gezi’nin ve Forumların başarısız kalsa ve somutlanmış olmasa da, bir muhalefet partisi ve örgütü değil; alternatif bir “devlet”, “toplum” ve “Cumhuriyet” olduğu için böylesine toparlayıcı olabildiği ve yeterince böyle olamadığı için bir gerileme yaşadığı sonucu çıkar.

Öyleyse, Gezi’nin Ruhunu taşıyan ve yaşatmayla çalışan bir “1 Mayıs Bildirisi” her şeyden önce bu devletin en temel karakterlerine karşı bir çağrı ve en azından Gezi’nin kendi gerçekleştiremediği; somutlaştıramadığı özlemlerinin bir ifadesi olması gerekir.

Forumlar adına yayınlanmış bu bildiri ise, ne bu devletin Türklük ve Sünni Müslümanlığına; Ne onun merkeziyetçi ve bürokratik yapısına karşı en küçük bir karşı çıkış içermiyor. Koskoca bildiri içinde bir parça somutluk taşıyan şu satırlar herhangi bir muhalefet partisinin de altına imza atabileceği; iktidar ve AKP karşıtı şu sözlerden başka bir şey içermiyor: *“AKP’nin sıfırlanamayan paraları ortalığa saçıldığında, yolsuzlukların, adaletsizliklerin, hırsızlıkların karşısında*

sokaklarda, meydanlarda omuz omuza verip hükümeti istifaya çağırınlar”

Gezi buymuş.

Hayır, Gezi bu değildi. Ama sizin Gezi’yi yapmaya çalıştığınız; onda gördüğünüz ve görmek istediğiniz budur.

Bu bildiri, Gezi’yi bir muhalefet partisine düzen için bir partiye indirgenmekte ve ona böyle bir işlev yüklemektedir.

Gezi’yi AKP karşıtlığına ve Hükümet’in istifasını isteme olarak tanımlamak onu var olan partiler gibi tanımlamak demektir.

Gezi ise tam aksine bu hükümetin değil, bu devletin alternatifi olma gayreti ve iddiasındaydı. Gezi’yi Gezi yapan; “Gezi Ruhu” denen tamı tamına budur.

*

Gezi hareketinin içinde yer alan ulusalcılar, CHP’liler ve Sosyalist hareketlerin önemli bir bölümü, onu bir hükümet karşıtlığına; bir partiye ya da partiler koalisyonuna dönüştürmeye çalıştılar. Gezi kitlesini yitirdikçe de bu amaçlarına ulaşma yönünde yeni mevziler kazandılar.

Ancak yine de yüzde yüz bir başarı kazandıkları hala söylenemez. Çünkü “Gezi Ruhu” denen şey, son duruşmada bu temel farkın kendisinden başka bir şey değildir. Gezi bu sistemin, bu devletin, bu cumhuriyetin alternatifidir; onun reddidir; hükümetin ya da bir partinin değil.

Siyasi Partiler, var olan Devleti ve Cumhuriyeti sorgulamazlar ve onun alternatifi organlar değildirler, bunu amaçlamazlar ve yapıları gereği böyle olamazlar. En kendine devrimci diyen partiler bile, yapıları ve amaçları gereği tutucudurlar. Onlar devleti yıkıp başka bir “devlet” kurmayı değil; Devlet’i ele geçirmeyi; hükümeti ele geçirmeyi; iktidar olmayı amaçlarlar.

Bu nedenle Gezi ile küçüklü büyüklü bütün partiler arasında bir doku uyumsuzluğu vardır. Gezi'nin ruhu yaşadığı sürece, partiler bütün çabalarına rağmen bunu başaramazlar. Ancak bir kanser gibi büyüyüp o yapıyı tamamen ele geçirdiklerinde; onun ruhunu tamamıyla yok ettiklerinde; Gezi'yi tam anlamıyla bir partiye ve muhalefet hareketine dönüştürdüklerinde bunu başarabilirler. Ama henüz oraya gelmiş değiliz.

Tersi de doğrudur. Partiler ancak birer alternatif toplum tasavvuru ve değerler sistemine dönüştüklerinde; yani bir parti olmaktan çıktıklarında, gerçekten devrimci değişiklikler yapabilirler.

Bunu tarihte de görebiliriz. Modern toplum, Hristiyanlık içinde bir mezhep ya da tarikat olarak kaldığı; yani Protestanlık olarak kaldığı; tarikatlar kapitalizm öncesi toplumların partileri olduğundan, bir parti olarak kaldığı sürece, eski dünya karşısında gerçek bir alternatif olamadı.

Ancak Aydınlanma ile dinleri kişilerin özel sorunları olarak tanımlayan bir düzen tasavvuru, yani Hristiyanlık içinde bir mezhep olmaktan çıkıp, yeni bir din olduğunda; tüm dinlerden insanlar arasında taraftarlar bulabildi ve ulusçuluk biçiminde yüz yılda bütün dünyaya egemen olan ilk düzen oldu.

Hristiyanlık da bir başka örnek sunar. Başlangıçta Yahudilik içinde, din adamları oligarşisine karşı bir muhalefet hareketiydi, yani Yahudilik içinde bir tarikatı. Ancak Hristiyanlığın gerçek kurucusu sayılabilecek Antakyalı Paulus ile kendini Yahudilikle ve onun içinde tanımlamaktan çıktığında; sadece Yahudiliğin değil; Jüpiterlerin, Zeus'ların da karşısına dikildiğinde tüm dinlerden insanları toparlayabildi. Benzeri İslam'da da vardır. İslam başlangıçta, Mekkeli

Pleplerin bir partisi olarak çıktı; ama ne zaman Kâbe'deki putların hepsini reddetti o zaman başka bir din oldu ve zamanına göre en büyük devrimlerden birini başlattı.

İşte Gezi de ancak AKP karşıtlığına hapsolmadığında; T.C. karşıtlığına, yani kendi özüne döndüğünde; bir alternatif demokratik cumhuriyet olduğunda, AKP'nin etrafında toplanmış geniş yoksul ve emekçi kesimleri de kapsayabilir, gerçekten bir devrim ve devrimci değişiklikler başarabilir.

Bu ise aynı zamanda, Partilere ve kendini partiye dönüştürmek isteyenlere karşı bir mücadele demektir. Paulus en büyük mücadeleyi, onu Yahudilik içinde bir parti olarak tutmak isteyenlere karşı vermişti. İslam'ın nefesine karşı savaş savaşların en kutsalıdır derken dediği buydu. Gezi de en önemli mücadelesini kendisini bir partiye dönüştürmek isteyenlere karşı vermek zorundadır. Bu bildiri ise, tamı tamına Gezi'yi bir Partiye dönüştürmeye çalışanların özlem ve yaklaşımlarını dile getirmektedir.

Gezi iktidarı ve muhalefetiyle tüm bu topluma; bu devlete karşı tavır almadan; tüm toplumun ezilenlerini; ezici bir çoğunluğu kazanıp birleştiremez.

Ama bunu yapabilmek, gezinin dilinin muhalefetin dili olmaktan çıkması; alternatif bir toplumun dili olması gerekir. Gezi ancak böyle birleştirebilir. Mantık sonuçlarına götürüp formüle edersek, Gezi, Türkiye'deki tüm siyasi eğilimleri, yani AKP'lileri de kapsamayı amaçlamalıdır. Onların dilini de kapsayacak bir dili olmalıdır. Bu nedenle Gezi'nin, AKP karşıtı değil; bu ulus ve devletin karşıtı bir dili ve hedefleri olması gerekir.

Vurguyu iktidara ya da AKP'ye değil; iktidarı ve muhalefetiyle bu ulus ve devlete yapmalıdır.

Forumların 1 Mayıs bildirisinde isi bütün bunların zerresi bile bulunmamaktadır.

Bildirinin Bu İçeriği ile Hazırlanış ve Kararlaştırılış Biçimi İlişkisi

Bu bildiride dile gelen eğilim nasıl olmaktadır da böyle birçok forumun imzasıyla yayınlanabilmektedir? Gezi gerçekten öldü mü?

Hayır, Gezi henüz ölmedi, ama tıpkı, Taksim Gezi’sindeki günlerde veya sonra forumlarda olduğu gibi, onun zaaflarından yararlanılarak bu tür bildiriler sanki Gezi’yi yansıtıyormuş gibi, onun adına yayınlanabilmektedir.

Gezi Hareketinin kalıntıları içinde CHP ve onun uzantısı sosyalist olma iddialı gruplar, sürekli olarak tartışma ve karar almada; eğilimleri en doğru şekilde ve en özgürce ifade olanaklarını sınırlayarak ya da bunun araçlarını yaratmayarak ve yaratma çabalarını engelleyerek; büyük ölçüde kararları tesadüfî ve küçük “temsilcilere”; “koordinasyonlara” yönlendirerek, Gezi’nin kalıntılarını, bir hükümet karşıtlığı eksenine sözle ve eylemle çekmeye çalışmakta ve bu güne kadar epeyce de başarılı olmaktadır.

Elbette Gezi’nin kalıntıları içindeki örgütsüz ve tecrübesiz geniş kesimler karşısında bu küçük örgütlü gruplar kararları vs. kolayca manipüle edebilmektedir.

Ancak bu durum kimseyi yanıltmamalıdır. Aslında gönlü ve özlemleri forumlardan, Gezi günlerinden yana çok geniş bir kitle, sadece dağınık, örgütsüz olduğu; manipulasyonlar karşısında savunmasız olduğu için eğilimlerini dile getirememekte ve bu nedenle yokmuş gibi görünmektedir. Gerçek ağırlığı bildirilere ve davranışlara yansımamaktadır.

Onlar sadece ayaklarıyla oy vererek, gelmeyerek, susarak eğilimlerini ifade etmektedirler.

Gezi'nin kalıntıları arasında bile, gerçekten yatay bir tartışma olanağı olsa; böyle bir yapı oluşturulmuş olsa, bir tek kişinin bile tüm Gezi kalıntılarına ve forumlara ulaşma; çoğunluğu kazanabilmek için diğer görüşlerle eşit koşullarda; içeriğinin gücüyle mücadele olanakları ve araçları olsa, Gezi'nin mirasçısı Forumlar adına böyle bir bildirinin çıkması olası değildir.

Örneğin biz bu satırlarda Gezi forumlarının bazısının imzasıyla yazılmış bu bildiriye eleştiriyoruz. Bir an için varsayalım ki, bu eleştirdiğimiz bildiri, tüm forumlara yatay ulaşılabilirlik içinde bir taslak olarak geldi. Biz de bu satırlarda yaptığımız gibi bu bildiriye eleştirdik ve yine yatay ilişki ile bütün forumların katılımcılarına iletebildik. O zaman yukarıdaki gibi bir bildirinin geçirilebilme olanağı hiç olmazdı. Muhtemelen o bildiriye bir taslak olarak sunanlar bile önerilerini geri çekmek zorunda kalırlardı.

Ama bu ilişkinin ve böyle bir yapının olmaması koşullarında öyle bir bildiriye forumların en azından önemli bir bölümünün imzalarını alarak yayınlatabilmektedirler

Yani bildirinin ortaya çıkışı; örgütlenişi, tartışılması ve kararlaştırılmasının yöntemleri ile içeriği arasında bir ilişki bulunmaktadır. Ancak anti demokratik ve manüplatif biçimler aracılığıyla böyle bir bildiri forumların küçümsenemeyecek bir miktarınca imzalanmış bir bildiri olarak çıkarılabilirdi ve çıkarılmıştır.

Bunu somut olarak da gösterebiliriz.

Örneğin bu satırların yazarı, yukarıda ifade ettiği yaklaşıma; yani bir muhalefet partisi olarak değil bir alternatif cumhuriyet;

alternatif toplum olarak Gezi’yi kavrayışına paralel olarak; bu devletin dayandığı en temel kavramları ve anlayışları sorgulayan 1 Mayıs bildirileri öneriyor yıllardır. Bunlar iki noktada yoğunlaşmaktadır.

Bu devlet ve Türklük, Ermenilerin yokluğu sayesinde var olduğundan; bu devletin ve Türklüğün varlığı ve Ermenilerin (ve Rumların vs.) yokluğu arasında, zorunlu bir ilişki bulunduğundan, neredeyse her yıl 24 Nisan’da bütün sol örgütleri 1 Mayıs’ı 24 Nisan’da yapmaya; bu devletin kökenini ve varlığını tartışma konusu yapmaya çağırıyor. Buna hiçbir cevap verilmiyor ve bu öneri yok farz ediliyor. Hakkında “o bir meczuptur” gibi arkadan laflar dolaştırılıyor.

Bu yıl da benzeri oldu ve 1 Mayıs’a yüz binlerce akan sol hareketler Taksim’deki 24 Nisan’a gitmediler ve anmada katılım bin rakamını anca aşabiliyorlardı.

Yazar 24 Nisan geçince de yine bu sefer başka bir öneri yapıyor genellikle. Bu sefer sadece Türk devletini değil; genellikle ulusları ve ulusal devletleri sorgulayan bir öneri yapıyor.

Çünkü 1 Mayıs her şeyden önce dünya işçilerinin ve onların dünya çapındaki mücadelelerinin ürünü olduğu kadar aynı zamanda işçilerin dünya çapındaki tarihsel görevlerinin de bir ifadesidir. Bunun en temel koşullarından biri de bütün mallar gibi işgücünün de yeryüzü ölçüsünde serbest dolaşımı ve gittiği her yerde eşit haklara sahip olmasıdır.

Bu bağlamda, hem Türkiye işçilerine hem de sosyalist gruplara, çok acil bir görevlerini hatırlatmaya çalışırız ve bu bağlamda Türkiye’de yaşayan, sayıları birkaç milyonu bulan (Sadece 1 Milyon Suriyeli mülteci var.) Göçmenlerin, (göçmen işçiler, mülteciler, turist olarak gelip işçi olarak çalışanlar vs.)

yani her türlü haktan yoksun bu modern kölelerin, derhal oturma ve çalışma hakları elde etmesinin; belli bir süre oturup (Örneğin 6 aya veya bir yıl) çalışanın da, (yasal olarak çalıştığı için vergi vereceğinden, vergi verdiği de verdiği vergilerin akıbetini bilmek ve belirlemek hakkı olması gerekeceğinden, yani görev varsa hak da olmalıdır diyerek) vatandaşlık hakları alması gerektiğini; 1 Mayıs'ın böyle bir hedefi bayraklaştırması gerektiğini savunuyor. Bu öneriyi sosyalistlere yapıyor.

Örneğin bu sene peş peşe:

15 Nisan'da "Devrimci 24 Nisan – Karşı Devrimci 1 Mayıs";

16 Nisan'da "1 Mayıs İçin Yel Değirmeni Don Kışot'ta Yapılmış Bir Öneri";

22 Nisan'da "İrkçilik, Milliyetçilik, Apartheid ve 1 Mayıs";

24 Nisan'da "Ermeni Katliamı'nın 99. Yıldönümü Vesilesiyle "Soykırım" ve "Özür Dileme" Kavramlarının Sorunları Üzerine"

Başlıklı yazıları yayınladı. Bu yazıların hemen hepsinde bu iki sorun gündeme getiriliyor ve ele alınıyordu.

Ancak yukarıdaki bildiriye yazan ve hazırlayanlar bu önerileri yok saymışlar, gözlerden gizlemişler ve gündeme bile, bir alternatif öneri olarak olsun almamışlardır.

AKP karşıtlığından ibaret bir çağrıyla geçirmek için; Gezi'yi partiler arasındaki kayıkçı dövüşünün bir aracı haline getirmek için, İşçi Sınıfının tarihsel ve evrensel görevlerinden bir tek kelimeyle olsun söz etmemişler bunun için bir tek somut öneri olsun yapmamışlardır.

Şimdi şöyle bir durum var sayalım.

Türkiye çapında yatay birbirine ulaşma olanakları olan, tüm

forumların üyelerinin katıldığı bir platform olsa (ki bu internet çağında hiçbir sorun değil) veya Türkiye’yi bir yana bırakalım, İstanbul çapında olsa. Ve 1 Mayıs’ta ne yapalım, nasıl bir bildiri yayınlayalım; bildirimizin ağırlık noktası ne olmalı gibi bir tartışma açılmış olsa yayınlanmış olan bildiri gibi bir bildirinin çıkma ihtimali sıfır olurdu. En azından yukarıda sıralanan yazılarda dile gelen görüşler de tartışılırdı. Ama burada bütün hile şuradadır. Onların bir alternatif olarak gündeme gelmesi bile engellenebilmektedir bu günkü biçimler içinde.

Peki, nasıl mümkün olabilmekte öyle bir bildirinin çıkabilmesi?

Sözde “forumların temsilcilerinin” toplandığı “Forumlar Arası Koordinasyon” denen, bildiğimiz kadarıyla örneğin Yel değirmeni gibi en canlı forumlardan temsilci bile gönderilmeyen, kerameti kendinden menkul; yatay ilişkilerin yerine, bir piramit gibi ikame edilmiş bir organın; örgütlü solun etkili olabildiği bir organın kaleminden çıkabilirdi ancak böyle bir bildiri.

Hâlbuki İnternet çağında yaşıyoruz. Gezi bizzat internet aracılığıyla örgütlenmişti. İnternetin bir global köy ve doğrudan demokrasi olanağı sağladığından söz ediliyor. Niye ne *Taksim Dayanışması*; *Forumlar Arası Koordinasyon* veya “*İstanbul Forumlar Buluşması*” veya “*Anadolu Forumları Koordinasyonu*”, kendilerini işlevsizleştirecek; her bireyin tüm bireylere görüş ve eleştirilerini doğrudan iletebileceği doğrudan demokrasi organları ve olanakları yaratmak üzere bir şey yapmamışlardır. Çünkü o zaman böyle manipüle edebilme olanakları sınırlanır.

Özetle, Forumların işleyişinin bugünkü yapısı forumların ruhu

ve gerçek özüyle çelişmektedir. Böyle çelişen bir yapıdan çıkabilirdi böyle bir bildiri.

Politika Yapma Tarzı ve Anlayış

Bildiri, politika yapma tarzıyla ilişkili olarak da çok temel yanışları içeriyor. Bildiri sol partilerin eğilim ve anlayışlarını yansıttığı için; Türkiye’deki solun politika yapma tarzının yanışları aynen bildirinin varlığına da yansımış bulunuyor. Ve bu özellikler tamamen Gezi’nin Politika yapma tarzına karşıdır.

Bilinir, Türkiye’de sol örgütler bir araya gelirler günlerce, saatlerce bir kavram veya virglnn hesabıyla ortak bildiri tartışmaları yaparlar.

Bu politika yapma tarzının kendisi baştan aşağı saçma ve yanıştır. Hem de birkaç bakımdan yanıştır.

Yanıştır, çünkü farklı fikirlerde, ideolojilerde, kavramlarda ittifak veya birlik olmaz; birlik veya ittifak somut işlerde, eylemlerde, programlarda olur. Ortak bildiri yazmak ise, fikirlerde, ideolojilerde, teoride bir ittifak çabasından başka bir şey değildir. Sık sık duyduğumuz bir şeydir: “ilkelerde birlik”.

İlkelerde birlik olmaz. Çünkü her şeyden önce ilkeleri sıralarken yazdığımız kavramlara yüklenen anlamlar farklıdır.

Diyelim ki, “antifaşizm” dediniz. Faşizm kavramı her görüş için farklı bir içerik ve kapsamda olabilir. Örneğin 70’lerde, Faşist kavramı kimileri için Maocu olmayı, kimileri için Sovyetlerin çizgisine yakın olmayı da kapsıyordu.

Ve tam da fikirlerde, ideolojilerde ittifak kurulamayacağı için, saatlerce kavramlar ve virgüller üzerinde tartışma yapılır zaten. Aslında gerçek sosyalistler, Türkiye sosyalistlerinin tam tersine davranırlar. Somut işler ve talepler üzerine ittifak yaparlar. Ve

tam da ittifak yaptıklarıyla farklarını vurgulamak için ittifak yaptıklarıyla en keskin şekilde ideolojik ve teorik mücadeleye girerler. Yani birlikte iş yaptıklarının dayandıkları varsayım ve kavramları eleştirirler.

Türkiye’deki sosyalistlerin politika yapma tarzında ve anlayışında ise bu tam tersine dönmüştür. Fikirlerde ittifak yaparlar veya yapmaya kalkarlar o zaman da kendi ideolojilerinden taviz verirler ama iş pratik işe, somut eyleme, pratik işlerde birlikte hareket etmeye gelince bunu yapma esnekliğini gösteremezler. Devrimcilik ise, pratikte, işte; ittifaklarda esneklik; teoride ve kavramlarda “sektecilik” demektir.

Devrimci ise, şeytanla bile iş birliği yapan ama o anda işbirliği yaptığının şeytan olduğunu daha bir gür söyleyen onu bir melek gibi göstermeye kalkmayandır. Türkiye’nin devrimcileri ise, ittifak yaptıkları sürece şeytanlara melek derler; ama çıkarlar çatışıp da işler karışınca melek dediklerinin aslında birer şeytan olduğunu söylerler.

Tekrar edelim. Teori, fikir ve ideolojide ittifak olmaz; ittifak somut yapılacak işler, eylemler üzerinden yapılır.

Bunun bir mantıki sonucu olur. Ortak bildiri çıkarma gibi bir şey olmaz. Ortak eylem olabilir. Ortak hedefler olabilir. Ama ortak bildiri olmaz. Herkes o ortak eylem ya da hedef için kendi bildirisini kendi kavramlarıyla ve gerekçeleriyle ifade eder.

Tabii böyle bir anlayışın olduğu yerde, kimse de ortak bir bildiri çıkaralım diye bir biliri getirmez, birisi getirirse de ona burada söylenenler söylenir.

Yukarıdaki bildirinin böyle bir yanlışı vardır. Yani bildiri, şu forumlardaki görüşünün taraftarlarının 1 Mayıs bildirisi olsa.

Bu anlamda buna bir şey denemez. Elbette forumlarda öyle görüşleri savunanlar da olabilir. Başka görüşlerle bir araya gelip, saçma işi yapıp virgüller üzerine tartışıp ortak bir bildiri de çıkarabilirler nihayetinde Türk sosyalistlerinin bir saçmalığını ve hastalığını sürdürmüş olurlar. Bir sosyalist olarak birileri de bunları eleştirir vs. Bunlar olabilir ama iyi kötü kendi içinde bir mantığı vardır.

Ama böyle bir bildirinin bir de forumların ortak bildirisi gibi çıkarılması saçmalığın katmerlenmiş halidir.

Forumlar siyasi görüşler, partiler vs. olmadığı gibi; forumlar arası ilişki, siyasi örgütler arası bir ilişki de değildir.

Çünkü Forumlarda her türlü görüş olur ve de olmalıdır. Her türlü görüşün olduğu ve olması gerektiği kabul edilmiş bir karşı toplum, karşı ulus, karşı devlet organından ortak bir bildiri çıkarmaya çalışmak, azınlık görüşlerini fiilen dışlamak, tasfiye etmek; çoğunluğun görüşünü forum görüşü diye dayatmaktır. Tamı tamına bu nedenle de yanlıştır forumlar adına bir böyle bir bildiri.

Yani forumlarda sadece CHP'liler, Aleviler, Sosyalistler, Türkler vs. değil, Kürtler, AKP'liler, partisizler vs. hepsi olabilir ve olmalıdır.

Ve tam da bu nedenle forumların bir Partiyi hedef alan bildiriler yazması yanlıştır. Çünkü Forumlar şu veya bu hükümete değil, bu devlete onun yapısına ve tanımlanışına karşıdırlar. Forumlar açısından bir CHP ile bir AKP arasında fark yoktur. İkisi de son duruşmada aynı devletin, aynı ulusun, aynı sistemin savunucusudur.

Ama bu partilere oy veren birisi, Forum'a katıldığı an aslında o sistemin karşısında yer almaktadır. CHP'li ve AKP'li oluşu ile forumlarda yer alması arasında bir çelişki vardır elbette ama bu

onun kendi çelişkisidir. Zaten bu çelişkiden hareketle insanların deneme ve pratik aracılığıyla bir değişme ve değiştirme çabasını ifade eder forumlar.

Bu durumda, forumlar anti AKP veya Hükümet karşıtı bir dil kullanmaz. Çünkü bu onları zayıflatır; belli görüşleri dışlar. Forumlar karşı duruşunu devlete ve somut yapılar üzerinden yapar. AKP'nin yiyiciliğiyle mücadele forumların işi değildir. Forumlar bunu mümkün kılan merkezi ve bürokratik devletle mücadele ederler; hükümete böyle yetkileri veren; yurttaşı karar almaktan uzaklaştırıp yetkisiz ve etkisiz bırakan yapıyı eleştirirler ve onun karşı organlarını yaratmaya çalışırlar. O zaman AKP'ye oy veren aynı zamanda forumlarda somut işlerle devlete karşı mücadele etmeye baylar. Bu nedenledir ki, forumlar genişlemek için radikalleşmek zorundadır.

Yani sadece fikirde, ideolojide, teoride ittifak olanaksız ve yanlış olduğundan değil; forumlardan politik gelişmelere ilişkin ortak bildiri yayınlama teşebbüsleri de yanlıştır. Forumların içindeki farklı eğilimler ve partiler elbet bildiriler yayınlayabilirler. Örneğin forumlara katılan Halkevi Taraftarları böyle bir bildiri yayınlasa ve altına imza atsa kimse bir şey diyemez. Ama bu bildirisini, kendi örgütlülüğü ile bir de dolaylı temsilciler aracılığıyla

Bir Demokratik Cumhuriyet'in tohumu; alternatif organları; ikili iktidar araçları olmak isteyen forumlar, 1 Mayıs için yasaklama karşısında durmak istiyorlarsa, bunu bile, AKP karşıtlığı üzerinden değil; yurttaşların demokratik hakları; demokratik bir cumhuriyette yurttaşların sahip olması gereken haklar üzerinden; hiçbir iktidara bunları yasaklama gücü ve yetkisi vermeyen temel haklar ve devlet yapısı tanımlamalı; yani var olan devletin ve onun yapısının karşıtlığı zeninden

tanımlamalıdır.

Yani Forumlar, bu devletin alternatifi bir demokratik Cumhuriyet özlemi ve tohumu olduğu için; 1 Mayıs'ı yasaklamayı bile değil; yasaklayabilen yapıyı; yasaklanabiliyor olabilmeyi; yasaklamayı mümkün kılan ve hükümete bu olanağı ve yetkiyi veren yapıyı problematize eder ve çağrısını bu yapıya karşı yapar; politikaya değil.

Gerisini içindeki farklı eğilimlere bıraktı. Yani ayrı bayraklarla yürüyelim (ayrı bildiriler, ayrı gerekçelerle demektir bu) ama birlikte vuralım veya davranalım.

Elbette öyle yaptığında, mücadeleyi ve forumları hükümet karşıtlığına hapsetmeye ve hükümete karşı mücadelenin bir aracına dönüştürmeye çalışan CHP, İP ve onların türevleri ve kuyruğundaki kimi sol ve sosyalist örgütleri kaybeder Forumlar.

Ama onları kaybetmeden ve onlar tarafından kaybedilmeden, ne gerçekten demokratik özlemlere sahip CHP'lileri, ne de gerçekten demokratik özlemlere sahip AKP'lileri ve diğer sosyalistleri ve demokratları birleştiremez.

Politikada her kayıp bir kazanca da karşılık düşer; her kazanç da bir kayba. Sorun kimi kazanmayı hedeflediğiniz ve kimi kaybetmeyi göze aldığınız veya kaybetmek istediğinizdir.

Mücadele Biçimlerinin Eleştirisi

Taksim Dayanışma'dan Forum Koordinasyonlara veya daha mahalli eylem çağrılarına kadar var olan politika anlayışı da aslında Forumları ve Gezi'yi AKP-CHP karşıtlığına çekerek ve içine hapsederek Forumların kan kaybını ve özünün yitirilişini arttırmaktadır.

Sürekli gösteriler, protestolar, polislerle çatışmalar tuzağına

düşerek ve düşürerek, sözde radikal gibi görünmekte ama aynı zamanda muhalefeti ve memnuniyetsizlikleri hükümet karşıtlığı ile sınırlamaktadır.

Bu politika mücadele biçimlerinde radikal görünmekte ama özde tutucu ve hatta gericidir.

Gerçekten radikal, bir alternatif bir cumhuriyetin tohumu forumlar ise tam tersi olmalıdır tam tersi bir politika izlemelidir.

Gerekçeleri ve hedefleri ile özde radikal ve devrimci ama özellikle mücadele biçimlerinde en geniş kesimleri çekecek ve birleştirecek şekilde esnek ve yumuşak.

Örneğin, polisle çatışmalara girmekten kaçınan (çünkü bu çatışmalar her zaman sıradan yurttaşların gösterilerden ve forumlardan uzak durmasına yol açar. Onların uzaklığı gösteri ve protestoların zayıflığına ve o da hükümet ve polisin şiddet uygulama olanak ve cesaretinin artmasına) bir yol izlemelidir.

Gezi'nin yaptığı tam da buydu. Hatta Gezi direnişi bundan uzaklaştığı, *Taksim Dayanışma*'ya ipi kaptırıp, onun birbiri peşi sıra gelen çağrılarıyla gücü tükettiği noktada yenildi.

Özellikle, Gezi'nin dağılışındandır beri, gerek *Taksim Dayanışma*; gerek sonra Forumlar adına yapılan bütün çağrılar bu tam tersi eğilimin ifadesidirler ve giderek polisle çatışan ve bunun için bahane kollayan küçük grupların politika anlayışlarına teslim olma sonucunu yaratmaktadır.

Ciddi devrimciler, büyük devrimci kabarışlar veya çok geniş siyasi ittifaklar ve bir araya gelişler; güçlerin çok özel bir korelasyonu olmadığı sürece, polisle çatışmalarla Devletin gücünün alt edilemeyeceğini de bilirler. Ve örneğin “*Taksim bizim*”, “*Taksimi vermeyeceğiz*” “*1 Mayıs'ta Taksim'i Fetih edeceğiz*” gibi palavralar sıkılmazlar.

Ciddi ve sorumluluk sahibi devrimciler, eğer Taksim’e gelme çağrısı yapıyorlarsa bile önceden yurttaşları, “*sizi Taksim’e çağırıyoruz, bunun risklerini bilerek geliniz. Muhtemelen devlet en katı şiddetini gösterecektir, bunu biliniz*” demelidir.

Taksim’in bu 1 Mayıs’ta da yasaklanması vesilesiyle söylenebilecek olan ve söylenmesi gereken şu olmalıdır: “*Biz devletin şiddetiyle ve organizasyon gücüyle fiziki olarak baş edemeyiz. Ona karşı pasif direniş gösterebiliriz. Onunla taşlı sopalı savaşa girmeyeceğiz. Taş ve sopayla çatışmaya girmek, politik olarak onların oyununa gelmek olmaktadır. Biz şiddet kullanmayacağız, bırakalım gösteri ve yürüyüş yapma hakkını, biz yurttaşlar olarak seyahat hakkımızın gasp edilmesine direneceğiz ve bunu kabul etmediğimizi göstereceğiz. Polis üzerimizi gelirse gerileyeceğiz, onlar gerileyince ilerleyeceğiz. Bir tür pasif, ısrarlı “şehir gerillası” yapmaya çalışacağız*” demelidir.

Gezi’nin *en az anlaşılmış* ama onun kendiliğinden uyguladığı ve başarı kazanmış savaş taktiğidir bu. Aslında klasik gerilla savaşının taktiğidir. Düşmanı varlığıyla sürekli rahatsız ederek, yormak. Düşman ilerlediğinde gerile; gerilediğinde ilerle ve onu sürekli varlığıyla rahatsız et.

Gezi tam da bunu yapmıştı. Onun taksim ve çevresindeki pasif duruşu ve ısrarıydı milyonları oraya toplayan. Gezi’nin sembolü olmuş gaz maskesi ve gözlük ve de acıyı engelleyen kimyasal bileşikler aslında pasif mücadelenin araçlarıydılar. Gaz geldiğinde ondan zarar görmeden geri çekilme ve polis geri çekildiğinde tekrar aynı yerlere geri dönme. Bu ısrardlı bütün Türkiye’nin gözünde onu haklı kılan ve milyonları oraya destek vermek için getiren.

1 Mayıs’ta tamı tamına bu mücadele biçimi izlenebilir ve

izlenmelidir. Bir yanda giderek kalabalıklaşan, hiçbir şiddet aracı kullanmayan sadece pasif direnişle vatandaşlık hakkını, seyahat etme hakkını kullanmaya çalışan insanlar. Diğer yanda bu hakkı gasp eden; sürekli saldıran polisler.

Büyük “devrimci” laflara gerek yoktur. Son derece sade ve basit yurttaşlık haklarını, insan haklarını kullanmak için çağrı yapılabilir. Hükümet Taksim’de mitingi yasakladı mı, bizler vatandaşlar olarak, seyahat ve bir yerden diğer yere gitme hakkına ve özgürlüğüne sahip olmalıyız ve devlet bunu bizlere garanti etmekle yükümlüdür. Taksime gitmek, oradan geçmek istiyorum. Polisin beni durdurması, geçişimi engellemesi vatandaşlık haklarıma bir tecavüzdür. Buna karşı yapabileceğim tek şey bu tecavüz karşısında susmamak ve sessiz kalmamak isteğimi tekrar tekrar ifade etmektir.

İşte Gezi o zaman sokaklarda alternatif iktidarını kuruyor demektir. En temel hakkı gasp eden Türk devletin ve cumhuriyetine karşı bu yurttaşlık ve insanlık hakkını hakkı savunmaya ve gerçekleştirmeye çalışan karşı “devlet” ve cumhuriyet.

Elbette bu cumhuriyet, bu karşı “devlet” şiddete maruz kalanlarını koruyacak ve hastanelere götürecek organizasyonlar; haberleşmeyi sağlayacak organizasyonlar; provokasyonlara karşı; şiddet uygulamak isteyenleri tecrit edecek ve engelleyecek yapılar kurmalıdır.

Eğer forumlar böyle bir yaklaşımla hareket etse ve çağrısını böyle yapsaydı bu hem içerikçe, hem biçimce, hem mücadele biçim ve araçlarıyla doğru olurdu ve gerçekten bir karşı toplum; karşı ulus; karşı “devlet” olarak hızla genişleme; tekrar Gezi’yi canlandırma olanağı bulurdu.

Hatta muhtemelen böyle bir biçimde esnek ve yumuşak,

içerikte radikal çizgi ile 1 Mayıs'ın akşamına doğru Taksim'i girilebilirdi bile.

Çünkü polis ve iktidar fiziki kavgayla değil; ancak büyük güçlerin dengeleri değiştirmesiyle geriletilebilir.

Unutmayalım Gezi'de kitle ısrarla Taksim ve çevresinde pasif direnişle durunca CHP olayın dışında kalmamak; uzun vadede kontrol altına alabilmek için Kadıköy'deki mitingi iptal etti ve Taksim'e gidiyoruz dedi. Kadıköy'deki mitingi iptal etmeseydi Gezicilerin gözünde, (bu şehirli ve modern bir genç kuşağın gözünde demektir) bitecekti. Ama gerekçesi ne olursa olsun, iptal etmesi ve Taksim'e gidiyoruz demesiyle birlikte, bu muazzam bir güç değişimine ve hükümetin geri adım atmasına yol açtı.

Hangi gerekçeyle olursa olsun CHP'nin Kadıköy mitingini iptali ve Taksim'e çağrısı yapması, Polis'in Taksim'den çekilmesinde çok önemli bir rol oynamıştır. Ama bu bize şunu gösterir, Polis ve hükümet, polise karşı savaşıla, çatışmayla geri püskürtülemez. Bu son duruşmada politik güçlerin konumları ile ilgili bir sorundur. Önemli olan büyük bir güç yığılması sağlamaktır. Bunun için haklı, yasal, toparlayıcı mücadele biçimleri ve var olan sistemi en derinden sorgulayan radikal hedefler gerekir. Yani bugün Türkiye'de yapılanın tam tersi bir politika anlayışı; program, örgütlenme ve mücadele biçimleri.

Ama var olan politik güçleri daha kesin tavır almaya zorlamak ise ancak kitleselleşmekle olabilir. Kitleselleşme ise ancak şiddet tuzağına, polisle çatışma tuzağına düşmemekle olabilir. O halde, sol örgütlerin yapmadığı ama yapması gereken, bir zamanlar Gezi'nin yaptığıdır.

Gezi öncesinde birkaç günde sağlanan meşruluk ve yığılma 1 Mayıs'ta bir gün içinde bile sağlanabilir pek ala. Çünkü artık 1

Mayıs'ta, en azından bazı televizyonlar sabahtan itibaren tüm Türkiye'ye olanı biteni gösterecek ve duyuracaklardır. Toplumun daha başından itibaren gözü kulağı İstanbul ve Taksim'dedir. Yani Gezi öncesinde günlerce direnişle kat edilen yolu kat etmeye gerek de yoktur.

Sabahtan itibaren sıradan sivil vatandaşlar olarak seyahat hürriyetine uygun olarak bir yerden bir yere ve Taksim'e ulaşmaya çalışmak, bunun şiddetle engellenmesi; buna karşı ısrarlı bir pasif direniş; polis saldırdıkça gerileme; polis geriledikçe ilerleme. Bunu gün boyu gören insanlar bir süne sonra evlerinden çıkıp bu eyleme katılabilirler. Bir süre sonra muazzam kalabalıklar oluşabilir. Bu tıpkı Gezi'de olduğu gibi büyük güçleri tavır almaya zorlayabilir. Bu da dengeleri değiştirerek Hükümetin geri adım atmasına. Böylece muazzam bir zafer kazanılabilir; müthiş bir moral üstünlük sağlanabilir. Bütün bunların olabilmesi için; hükümet karşıtı değil; devlet karşıtı çizgiyi ısrarla sürdürmek ve toparlayıcı pasif direnmede ısrar ve yüzde yüz haklı pozisyonda bulunmak hayati önemdedir.

Şimdi bir de Forumlar adına yayınlanmış bildiriye bakalım. Böyle bir yaklaşımın, böyle bir mücadele anlayışının zerrece izi var mı?

“31 Mayıs'ta caddeleri doldurup Taksim'i nasıl kazandıysak, şimdi de 1 Mayıs işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma gününde tüm yasaklamaların karşısında, AKP'nin karşısında yine, yeniden Taksime çıkacağız!”

Böyle bir bildiriyi yazarlar bile oraya çoğunluğu sol örgütlerin taraftarları dışında polis şiddetine ve gaza maruz kalmamak için sıradan yurttaşların oraya gelmeyeceğini biliyor. Seyahat özgürlüğünden; yurttaşların haklarından; şiddet

kullanmamaktan zerrece söz etmeyen bu bildiri geniş insan kitlelerini sokağa çıkarabilir mi?

Çıkaramaz ve çıkaramayacaktır. Ama bu fiilen Polisle çatışma demektir. Küçük grupların polisle Tavşan kaç oyunu. Forumların da Türk solunun politika anlayışına; sözde radikalliğine hapsedilmesi.

Politika anlayışı ve içerik

Bir de sosyalist örgütler açısından bir eleştiri yapalım.

Taksim’e çıkmanın kendisi bizler için kendi başına bir amaç olamaz ve olmamalıdır.

Varsayalım ki Hükümet ani bir karar aldı veya Anayasa Mahkemesi yasak kararını kaldırdı ve Taksim’i açtı. Daha önce bunu hükümet yaptığında gördük. Ne oldu?

Bir festivale döndü iş. Her türlü politik özden yoksun bir gösteriye, bayrama dönüştü.

O serbest olduğu iki yılda, 1 Mayıs, hiçbir devrimci ve politik mesajı olmayan tipik bir medyatik festivaldi sol örgütlerin görücüye çıktıkları. Brezilya’daki festivalin politik örgütlerce yapılan bir biçimiydi sanki.

Bu tecrübe, “*Taksim’i ele geçireceğiz*” hedefinin ve çağrılarının ne kadar boş ve içeriksiz olduğunu da gösterir.

Sosyalist ve devrimciler için Taksim’in ele geçirilmesi kendi başına bir hedef olmamalıdır.

Gerçek devrimciler esas hedeflerini açıklamak için kullanırlar bildirilerini, pankartlarını.

Bu esas hedefler de yukarıda değindiğimiz gibi, var olan devleti ve sistemi sorgulayan bildiriler olur.

Örneğin Ulusun Türklükle tanımlanmasını veya bizzat ulusun

ve ulusların kendisini sorgulayan; bunu somut bir hedefe bağlayan sloganlar, pankartlar, bildiriler hem biçimce hem içerikçe 1 Mayıs'ın özüne uyarlar.

Forumların bildirisinde ise bunun zerresi yoktur. Türkiye'nin günlük politikasının sorunlarıyla ve Taksim'i ele geçirme hedefiyle yazılmış bir bildiridir.

Ama onun bu sınırlılığının nedeni genel olarak solun sınırlılığının forumlar bildirisi biçiminde yansımından başka bir şey de değildir.

Özetle, Forumların 1 Mayıs bildirisi gerek politika anlayışı, gerek hedefleri ve içeriği, gerek hazırlanışı, gerek önerdiği mücadele biçimleriyle ile Gezi'nin ruhunun karşısındadır ve o ruhun öldürülmesidir. Gezi'ye karşı bir bildiridir. Ve bu karşı bildiri bazı Forumların imzasıyla yayınlanmıştır.

Forumların gerçek kitlesi, bu bildiriye karşı itirazlarını, bu bildiriye kabul etmediğini sözle ve davranışla göstermelidir.

Göstermiyorsa, zaten "Gezi'nin Ruhu" göğe yükselmiş, geriye boş bir kabuk kalmış demektir.

28 Nisan 2014 Pazar

Demir Küçükaydın

(2014 Mayıs) Soma, “İş Kazaları”, Mutlak Devlet ve Kapitalizm

Soma çocukluğumun geçtiği, kişiliğimin şekillendiği yerdir.

Çocukluğum bu madenci kasabasında, maden işçileri arasında geçmişti. Biz işçi çocukları, kömür kamyonlarının seslerinden hangi marka olduğunu bilme ve kimin olduğunu çıkarma oyunları oynardık. Yıllar sonra Emil Zola’nın Germinal romanını okuduğumda çocukluğumun dünyasına geri dönmüş gibi olmuştum.

Maden İşçileri ocakta, kafalarındaki kasklarının önüne, bir lamba takarlar. O lambanın enerjisi bellerindeki aküden gelir. İşçi ocağa girmeden önce, kendi markasını verip bir lamba alır. İşten çıktığında da teslim eder markasını alır. Bu akülerin her gün bakımı ve yeniden şarj edilmesi gerekir. Babam bu işin yapıldığı “lambahanede” ustabaşıydı.

Önceleri maden ocaklarında (benim çocukluğumda hala özel ocaklarda da) karpit lambası kullanılırdı. Bir devlet işletmesi olan o zamanın Garp Linyitleri İşletmesi’nde ise elektrikle çalışan modern lambalar.

Özel ve devlet işletmeleri arasında lambalarda yansıyan fark, aslında iş koşullarının tümünde görülebilirdi.

*

Karlılık kapitalizmin esas motorudur.

Kar biricik hedef olunca, bunu arttırmak için masrafları düşürmek gerekir. Masrafları düşürmek için ise, işçileri daha kötü şartlarda, daha ucuza çalıştırmak; üretim masraflarını

iyice kısmak. (Bu kişilerin ahlakıyla ilgili bir sorun değildir. Sermayenin mantığından doğar bu nedenle biz sosyalistler insanları değil, sistemi suçlarız ve değiştirmeye çalışırız.)

Bütün bunlara karşı işçilerin direnmekten başka çaresi yoktur. Ama direnmek birleşmek ile olur. Birleşmek ise ancak demokratik bir ortamda mümkündür.

Bu nedenle işçiler dünyanın her yerinde ve her zaman demokrasinin en büyük savunucuları olmuşlardır. İşçilerin kendilerini savunmak için demokrasiye ihtiyaçları vardır. Bugün “Batı Demokrasisi” diye tanımlanan rejimlerin ve ülkelerin hepsi aslında işçilerin mücadeleleriyle ortaya çıkmışlardır.

İşçilerin örgütlenmesi ve Demokrasi birbiriyle bağlıdır. İşçiler ne kadar örgütlü ise o ülke o kadar daha demokratiktir. Ne kadar demokratikse o işçiler o kadar kolay örgütlenebilirler.

İşçilerin örgütlerini sadece sendikalar olarak algılamak yanlıştır. İşçilerin esas etkili örgütleri Sosyal Demokrat ve Komünist partiler olagelmıştır. Kuzey Avrupa’da Sosyal Demokrat, Güney Avrupa’da Komünist partiler, işçilerin en etkili savunma araçları olmuşlardır.

İşçilerin partileri iktidara geldiklerinde ille de sosyalizme geçerler diye bir kural yoktur, iktidarda kalıp, kapitalizmi belli sınırlar içinde de tutabilirler ve bu da o ülkedeki işçilerin çıkarına olabilir.

Çünkü bir ülkenin “işçi sınıfı”, işçi sınıfı değildir. İşçi sınıfının bir zümresidir. Çünkü işçi sınıfı dünya çapında dünya tarihsel bir sınıftır ve kavramın içeriği de böyledir. Aslında sınıf analitik bir kavramdır. Elle dokunulabilen ve görülen

toplumsal bir olgu değildir.

Bir ülke işçilerinin kendi çıkarını koruması ve savunması işçi sınıfının çıkarını koruma ve savunmayla özdeş değildir. İlişki tıpkı uzun vadeli çıkarlarla kısa vadeli çıkarlar; parçanın çıkarıyla bütünün çıkarı ilişkisi gibidir. Bunlar tarihin çok nadir anlarında birbirleriyle çakışırlar.

Örneğin İsveç gibi ülkelerdeki “sosyal devlet” tam da bunun ifadesidir.

Aslında Avrupa’nın hikâyesi, iktidara gelmiş işçilerin kapitalizmi korumalarının ama aynı zamanda kendi haklarını geliştirmelerinin hikâyesidir.

Güney Avrupa ülkelerinde işçi hareketi daha militan ve kavgacıdır ama aynı zamanda daha bölünmüştür. Bu militanlığına rağmen Güney Avrupa’da işçilerin hakları Kuzeydekiler kadar değildir.

Bunun nedeni, Kuzeydeki sendika ve partilerin, bütün bürokratikliklerine rağmen genellikle tek bir örgütte birleşmiş olmalarıdır.

Bir ülkedeki işçileri kapsayan reformist ve uzlaşmacı ama tek örgüt genellikle her zaman militan, mücadeleci ama bölünmüş bir işçi hareketinden çok daha etkili sonuçlar alır.

İşçiler gerek ekonomik, gerek sosyal, gerek politik olarak ne kadar elverişli konumdalarsa, o ülke o kadar zengindir ve gelirler arasındaki eşitsizlik o kadar azdır.

Çünkü işçilerin hakları ve demokrasi arasındaki ilişkinin benzeri de demokrasi ile zenginlik ve sosyal adalet arasında da vardır.

Neden böyledir?

Çünkü demokrasi ve yüksek bir örgütlülük düzeyi, işgücünün fiyatının yüksekliği demektir aynı zamanda.

İşgücünün fiyatı yüksekse, kapitalist diğer kapitalistlerle rekabet edebilmek için emek üretkenliğini arttırmak; yani daha modern teknikle, daha çok makine kullanarak üretim yapmak zorundadır.

Bu da modern tekniğin ve araçların kullanılmasını; bu yönde araştırma ve geliştirmeler yapılmasını; bu da modern tekniği ve araçları kullanabilecek ve üretebilecek kaliteli, yaygın ve yüksek bir eğitimi vs. zorunlu kılar.

Keza işçilerin örgütlülüğü, burjuvaziye daha büyük vergileri; daha iyi bir kontrolü; vergilerden ezilen sınıfların refahına daha büyük harcamalar yapmayı mümkün ve gerekli kılar. Böylece refah ve gelir eşitsizliklerinin daha ılımlı oluşu, yani tipik bir batılı ülke resmi ortaya çıkar.

Yani sanılanın aksine batı ülkeleri zengin olduğu için demokratik değildir; demokratik olduğu için zengindir. İşçi sınıfı örgütlenip haklarını iyi savunabildiği için o ülkeler demokrasiyi geliştirebilmişler; bu da işçilerin örgütlülüğünü ve haklarını arttırmış; bu da kapitalistleri daha modern makineler kullanmaya zorlamış bu da o ülkelerin zengin ve ileri olmasının yolunu açmıştır.

Yani amacınız o olmasa bile demokrasi için mücadele ettiğinizde aslında aynı zamanda o ülkenin zenginliği, refahı ve sosyal adaleti için mücadele etmiş olursunuz.

Bu, her zaman nesnel olarak ortaya çıkan sonuçtur.

Bu da değer yasasının bir sonucudur. Mutlak ve nispi artık

değer arasındaki faktör bu bir yanıyla.

İşçileri daha uzun ve yoğun çalıştırarak mı ucuza mal edilecektir mallar, yani mutlak artık değer artışıyla mı; yoksa daha modern teknik, daha yoğun makine kullanımıyla mı? Yani nispi artık değer artışıyla mı? İşçiler örgütsüzse ve direnemiyorlarsa, hiçbir güç kapitalisti daha modern teknik kullanmaya zorlayamaz; boğaz tokluğuna çalışan işçi ile ve eski makine ve teknikle üretim devam eder. Örneğin her lokantada on tane işsiz genç garson diye tek bir müşterinin başında bekler.

O halde, “Türkiye’de toplum niye bu şarklılıktan çıkamıyor; niye demokrasi gelmiyor; niye geri bir ülke olmaktan çıkamıyor; niye böyle müthiş gelir farkları var?” sorularının cevabı “niye işçiler Türkiye’de örgütsüz ve dağınıktır?” sorusunda gizlidir.

Şundan dolayı: Türkiye’deki devlet ve devletçilik, bu merkezi bürokratik devlet, bütün anti demokratik ve keyfi yasaları ve idaresiyle; bu yapısıyla işçi sınıfının örgütlenip mücadele vermesinin önündeki en büyük engeldir.

Yani aslında bu merkezi bürokratik, keyfi devlettir Türkiye’de kapitalistlerin böylesine hayasızca sömürülerinin nedeni.

Burjuvaziye ve sermayeyi baş düşman ilan edip bu devlete bir şey söylememek, şark devletinin Almanya’daki devamı olan Prusya Devleti ve Bismark’la anlaşıp, burjuvaziye saldırmaktan, yani Marks’ın mahkûm ettiği Lassale’cılıktan başka bir şey değildir.

Sadece Türkiye’de değil bütün dünyada ve geri ülkelerde de durum böyledir.

Bu devlet parçalanırsa, bu merkezi ve bürokratik mekanizme yıkılırsa, işçiler kendilerini savunabilirler.

Ayrıca bizzat bu devletin geçmişte yaptıkları da işçilerin savunma ve birleşmelerinin önünde bir engeldir. Bu ta Sümerlerden beri gelen, Roma'nın devamı olan devlet, yüzyılın başında değişmemek için değişir ve bur ulusal devlete dönerken, Hristiyan halkları sürerek, öldürerek ve katlederek, aslında aynı zamanda işçi sınıfının en örgütlü ve modern kesimlerini de yok etmiş; geri kalan Müslümanları ise, öldürdüklerinin kimi kırıntılarıyla satın alarak, işçileri iyice örgütsüz bırakmış, günahına ortak etmiş, her türlü demokratik geleneğin kırıntısını işçi sınıfı içinde kazımıştır. Türkiye'nin işçileri bu lanetle damgalıdır. Bu nedenle Türkiye'de bir Yunanistan, İtalya, İspanya, Portekiz gibi güçlü işçi partileri ve örgütleri olmamıştır. Bu nedenle liberallerin Türkiye'yi şarklılıktan kurtaracağını düşündükleri Avrupa Birliği'ne girememiştir. Şarklılıktan kurtulmak isteyen Avrupa'ya değil, İşçilere bakmalıdır.

Türkiye'nin bütün diğer güney Avrupa ülkelerinden farkının ve burada örneğin bir Yunanistan'daki komünist Partisi gibi bir zamanların güçlü partilerinin bulunmaması ve şimdi Türkiye'nin çeyrek ve yarım yüzyıl geriden giderek nal toplamasının nedeni bu katliamlardır.

Bütün bunların sonucu olarak Soma'da yer altında yüzlerce işçi kalmakta ve ölmektedir.

Bu devlet olmasa, diyelim ki bu merkezi ve bürokratik devletin yerine, kuzey Avrupa'daki gibi bir burjuva devlet olsa; iş emniyeti standartları yüksek olurdu, bu standartlara kapitalistin uyup uymadığını yine bizzat işçi örgütleri denetlerdi; merkezi,

bürokratik, militer ve kırtasiyeci devlet değil.

Türkiye’de denetlemeyi ise kim yapmış? Bu merkezi ve bürokratik devletin bakanlığı.

*

Yani demokrasi için mücadele ayrı zamanda “iş kazalarına”, cinayetlerine karşı bir mücadeledir de.

İşçiler, tek tek işkolları ve iş yerlerindeki mücadelelerinde, çok özel koşullar olmadıkça yenilmeye mahkûmdurlar.

İşçiler sırf işçilerin koşullarını iyileştirmek için yaptıkları mücadelelerde çok nadiren başarılar kazanırlar.

İşçiler, sadece tüm işçileri değil; tüm toplumdaki gayrı memnunları da birleştirecek bir programa sahip olduklarında ancak belli haklar kazanma yolunda bir mesafe kat edebilirler ve o zaman ancak böyle iş kazaları daha az olur; daha az insan ölür veya sakat kalır.

Bunun için de işçiler, tüm gayrı memnunların farklı mecralarda akan talep ve tepkilerini bir tek büyük nehirde birleştirmelidirler. Bu birleştirme ise ancak gerçekten tutarlı ve radikal bir demokrasiyi hedeflemek ve savunmakla olabilir.

Ancak insanların dili, dini, soyu soppu, cinsi veya cinsel eğilimi nedeniyle herhangi bir baskı ya da ayrımcılığa uğramadığı; devletin bütün bu konularda kör olduğu; devletin veya ulusun bunlarla tanımlanmadığı koşullar için bir mücadele tüm gayrı memnunları birleştirebilir. Bunun yanı sıra ve bunun ayrılmaz bir parçası olarak, ancak merkezi ve bürokratik devletin yapısına ve keyfiliğine karşı mücadele tüm işçilerin ve diğer tüm gayrı memnunların desteğini kazanabilir.

İşçiler, ancak dil, din, kültür, cins vs. bölünmelerine son verebildiğinde gerçekten iktisadi konum ve çıkarlara göre bir bölünme temelinde birleşebilir.

Zaten tam da bu nedenle ancak gerçekten demokratik (insanların, dini, ırkı, kültürü nedeniyle bir ayrımcılığa veya baskıya uğramadığı biçimsel ve hukuki eşitlik) bir düzende sosyalizm (ekonomik eşitlik) hem bir zorunluluk hem bir olanak olarak ortaya çıkar.

Ve yine bu nedenle, işçi hareketi işçi hareketi olmaktan çıktığı ölçüde gerçekten işçi hareketi olur.

*

Kapitalizm öncesi toplumlarda, madenlerde “ekonomi dışı zor” aracılığıyla cüceler çalıştırılırdı. “Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler” masalındaki yedi cücenin madenci olması, insanlardan uzak bir ormanda yaşaması, kapitalizm öncesi toplumlarda, yani basit meta üretimine dayanan toplumlarda, madenlerin işlenişinin gerçeğini yansıtır.

Bizans ve Osmanlı’da Cüce olmak madenci olmaya yazgılı olmak demektir. Cüceler adeta bir kast durumundaydılar. Madenleri de genellikle Şark’ın mutlak devleti angaryayla çalıştırırdı.

Kapitalizm ile birlikte kapitalizm öncesinin “ekonomi dışı baskı”sı ortadan kalktı ve onun yerini ekonomik baskı aldı. Artık “özgür” insanlar vardı. Tüm feodal bağlarından ve üretim araçlarından özgür. Günümüzün moda deyiimiyle, artık bir “birey”dir.

Bu bideyler, en küçük bir savunma mekanizması kalmamış, çalışmaz, yani iş gücünü satmazsa aç kalacak insanlar, yepyeni

bir tarihsel ve toplumsal kategori olan işçilerdir, loncaların veya kastların bağlarından da ve korumasından da özgür.

Bu nedenle Kapitalist sömürünün “ekonomi dışı zor”a, yani devletin zoruna ihtiyacı yoktur, kapitalizm öncesi sömürüden farklı olarak. Bu nedenle *Das Kapital*’de “Devlet” diye bir bölüm de yoktur.

Kapitalizm öncesinde dilencilik bile bir meslektir ve dilencilerin bile loncası vardır. Kapitalizmde ise işsiz herkes potansiyel veya fiili bir dilencidir, tabii dilenebilecek bir yer bulabilirse.

İş gücünün yaşı, cinsiyeti, ırkı, milliyeti, dini vs. onun ürettiği artı değer üzerinde hiçbir etkide bulunmaz.

Bizlerin “insanların eşitliği”, “çok kültürlülük”, “demokrasi”, “biçimsel ve hukuki eşitlik” vs. dediğimiz, uğurlarına hapislere girdiğimiz, mücadele ettiğimiz bütün bu ulvi değer ve mücadelelerin hepsi, yani bugünün değerleri bütünüyle iş gücünün bu özelliği ile ilgilidir. Bu nedenle son duruşmada aynı zamanda kapitalizmi daha saf ve mükemmel kılarlar.

Bizler din, millet, kültür vs. eşitliği için mücadele ederken aslında tamamen kapitalizmde bütün artı değerın kökeninde bulunan meta olan iş gücünün bu temel özelliğine uygun bir toplumsal ve politik düzenin (yani kapitalizmin) inşası için davranmış oluruz.

Zaten tam da bu nedenle tüm bu biçimsel eşitlikler Kapitalizmi ortadan kaldırmaz ve daha mükemmel bir kapitalizme olanak sağlar.

Ama bu aynı zamanda işçilerin kapitalizme karşı birleşebilmelerinin de temel koşulunu sağlar.

Bu nedenle burjuvazi kapitalizm için bu ideal olan ilişkiye, yani demokrasiye bile karşıdır ve tam da bu nedenle işçiler bayraklarına her şeyden önce biçimsel ve hukuki eşitliği, yani Demokratik Bir Cumhuriyet'i yazarlar.

Bu biçimsel eşitlik, her şeyden önce işçilerin bölünmüşlüğüne son verip, sınıf olarak birleşmelerinin koşullarını sağladığı için işçiler tutarlı (radikal) bir demokrasiyi savunabilecek biricik sınıftır.

Bütün diğer sınıflar demokrasiyi bu kapsamda radikal bir içerik ve biçimle savunmaktan uzaktırlar.

Kapitalizmde kar, rant ve faizin kaynağında, işçilerin sahip olduğu ve gerçekleştirmek için satmak zorunda olduğu tek mal, işgücü denen mal (meta) vardır.

İşgücü'nün kullanımıyla ortaya çıkan şey değerdir yani emektir. Değer yoğunlaşmış emek olduğundan emektir.

Emek, sadece ücreti değil, artı değeri de kapsar.

Bu nedenle "emek en yüce değerdir" gibi güzellemeler aslında burjuvazinin sloganlarıdır.

Nasıl sosyalizmi sınıf mücadelesine indirgemek onu burjuvazinin kavramlarıyla ve burjuvazinin kabul edeceği bir biçimde savunmak ise, aynı şekilde emeğin savunusu ya da güzellemeleri de sosyalizmi burjuvazinin ufku içinde onun savunabileceği biçimde savunmak demektir.

Sınıf mücadelesini ve sınıfların varlığını da; emeğin değerini kaynağında bulunduğunu da burjuva düşünürlerin bulması bir rastlantı değildir. Bunları kabul etmek veya sınıf mücadelesi çağrıları yapıp emeğe övgüler düzmenin sosyalizmle ilgisi yoktur sosyalizmi burjuvaca savunmaktır.

Sınıfların varlığını ve mücadelelerini kabul etmek sosyalizm için yetmez; sınıfları ve mücadelelerini yok etmeyi ve bunun tarihsel olarak bir gereklilik ve imkân olduğunu savunmaktır sosyalizm.

Değerin yoğunlaşmış emek olduğunu kabul insanı sosyalist yapmaz; işgücü denen metanın tüm değerın kaynağı olduğunu kabul ettiğiniz, tüm diğer gelirlerin (kar, faiz, rant) kökeninde bu artı değer denen ödenmemiş emeğin bulunduğunu kabul ettiğinizde sosyalist olursunuz.

Bu değerın içinden işgücünün payı olan ücret'i çıkardığınızda geriye kalana artı değer denir ve bu artı değer de, kar (sanayi ve ticaret karı), faiz ve rant olarak paylaşılır. Bunlar da kapitalist toplumdaki temel sınıfları oluştururlar.

Bunlardan rantiyeler kapitalizmin işlemesi için gerekli olan bir sınıf değildir. Toprak da hava gibi su gibi bir üretim koşuludur. Aslında bütün topraklar kamulaştırıldığında kapitalizm ortadan kalkmaz, daha mükemmel bir kapitalizmin koşulları oluşmuş olur.

Ama burjuvazi, işçi sınıfından korktuğundan, ayrıca toprakları kamulaştırarak deliye taşı andırmak istemediğinden, yani işçilere kendilerinin de mülksüzleştirilebileceğini göstermek istemediğinden tarihsel olarak bu adımı atmaz ve atamaz. Dolayısıyla bu adımı atmak da yine işçilere kalır. Sanılanın aksine toprakların kamulaştırılması sosyalist değil, demokratik bir taleptir.

Aynı durum Türkiye gibi ülkelerde burjuvazi ile kapitalizm öncesinin yadigarı şark Devleti arasındaki ilişkide de vardır. Aslında soyut olarak, kendi egemenliğinin aracı olacak bir

devletten çıkarlıdır burjuvazi. Ama nasıl Toprak sahipleriyle uzlaştı ve toprakları kamulaştırmaya yanaşmadı ise; sınıf olarak onlarla işçilere karşı iş ve güç birliği yaptı ise, aynı şeyi bu kapitalizm öncesinden yadigar, bu merkezi, keyfi ve bürokratik devletle de yapar. Onu tasfiye etmez, onunla iş ve güç birliği yapar.

O halde Türkiye'nin politikasını şu ilişki belirler: burjuva sınıfının demokrasi korkusu ve gericiliği ile devletin mutlak ve merkezi yapısı. Burjuvazinin bu baskıcı güçlü devlete ekmek gibi su gibi ihtiyacı vardır. Merkezi bürokratik aygıtın da böyle kendisine dokunmayacak kendini “ele geçirecek” ve daha gerici yasalarla kendi keyfi yapısını güçlendirecek bir burjuvaziye.

Bu nedenle Türkiye’de devlet, yani kapitalizm öncesinin bir kalıntısı, Türkiye’de kapitalizm ve burjuvazi geliştikçe güçlenir. Budur şarkta kapitalizme geçişin paradoksal görünüşü.

Ham ruhların anlamadığı diyalektik buradadır.

Türkiye’de kapitalist ilişkiler geliştikçe, prekapitalizmin en büyük ve somut ifadesi olan merkezi, bürokratik ve keyfi devlet güçlenir. Türkiye Kapitalistleştikçe ve burjuvazi güçlendikçe, sanılanın aksine sosyalizm için değil, demokratik mücadele ve hedefler için mücadele gereği artar.

Bu nedenle, acil bir görev olarak antikapitalist sloganlar atmak; burjuvaziye ve kapitalizmi lanetlemek; bu demokratik mücadeleden kaçmanın bir örtüsünden başka bir anlama gelmez. Türkiye’de ve dünyada kapitalizmi tasfiye edebilmek için önce prekapitalizmi tasfiye etmek gerekmektedir.

Prekapitalizmin asli özelliği ağalar falan değil; ekonomi dışı zor ile artı ürüne el koyan, Sümerler çağından kalma devlettir.

Bu merkezi bürokratik devleti tasfiye en acil demokratik görevdir.

Soma'da madende ölen işçilerin bize vasiyeti, demokrasi için, en radikalinden bir demokrasi için mücadeledir.

Ancak o zaman sözlerimiz ve yaptıklarımız hamasi söz ve davranışlar olmanın ötesine geçebilir ve kalıcı bir mücadeleye dönüşebilir.

Demir Küçükaydın

14 Mayıs 2014 Çarşamba

(2014 Mayıs) Parklara Dönerken - Forumlar ve Soma

Bugün aslında ("Forumlar Buluşmalarının Gündemlerinin Belirlenişlerinin Yanlışları" başlıklı yazımızla gündemlerinin hazırlanmasının yanlışlarına değindiğimiz) "İstanbul Forumlar Buluşması" yapılması ve aynı zamanda Kadıköy'deki Yoğurtçu Parkı'na dönüş planlanıyordu.

Ancak Soma'daki maden katliamı nedeniyle "İstanbul Forumlar Buluşması" ve diğer müzik vs. etkinlikleri ertelendi, onun yerine "İstanbul Gezi Forumları 'Soma' İçin Buluşuyor, Soma'yı Tartışıyor" başlıklı uzunca bir forum yapılmasında anlaşıldı.

Yayınlanan afişte şunlar okunuyor:

"Gezi Forumları Dayanışması, Soma'daki işçi katliamının ardında yatan tüm gerçeklerin ve sorumluların ortaya çıkarılmasının sonuna dek takipçisi olmaya kararlı herkesi, tüm forumları ve Gezi bileşenlerini, Soma gündemiyle toplanmak üzere 18 Mayıs Pazar günü saat 13.00'da Kadıköy Yoğurtçu Parkı'nda ortak foruma çağırıyor. Yaşanan vahşete kayıtsız kalmıyor, #SomayaSahipCikiyoruz"

Bugün ayrıca 19'dan sonra Kadıköy'deki forumlar, bulundukları mahallelerden çıkarak 21.00'de Kadıköy İskelesi'de buluşacaklar ve orada da Soma'dan gelenler bilgi aktarımında bulunacak.

*

Bu vesileyle, Forumlar'ın temel ve genel sorunları üzerine bir kez daha duralım. Çünkü genel ve temel sorunlardan kaçılmaz

ve onlar her somut durumda, her tekil veya tikel olayda tekrar tekrar karşımıza çıkarlar.

Bugün en azından İstanbul'daki forumların iyi kötü yaşayabilenlerinde iki farklı temel eğilim, program ve strateji giderek netleşiyor:

- 1) Forumları AKP İktidarı ve hükümete karşı mücadelenin bir aracı olarak gören ve forumların esas işlevini ve yapısını bu yönde şekillendirmeye çalışan eğilim.
- 2) Forumları, hükümetin veya iktidarın değil, bu devletin karşısında bir alternatif veya karşı iktidar olarak gören ve forumların esas işlevini ve yapısını bu yönde şekillendirmeye çalışan eğilim.

Ancak şunu tekrar vurgulayalım ki, bunlar henüz netleşmemiş ve sistematik ifadesini bulmamış eğilimlerdir. Bu iki eğilim kendilerini sistematik görüşler bütünü olarak ifade edebilmiş ve birbirleri ile ciddi bir programatik ve stratejik tartışmaya girmiş değildir. Bu iki farklı eğilim, program ve strateji forumlarda bir arada bulunmaktadır; billurlaşmamışlardır. Farklılıklar tikel ve tekil olaylardaki somut tavır alışlarda yansımaktadır.

Bu farklı eğilimlerin, henüz sistematik ifadelerini bulamamalarının bir nedeni de, eğilimlerden birincisinin, gerçek gücünden daha fazla görünen etkisini ancak böyle sistematik bir şekillenme ve tartışmanın yokluğunda sürdürebilmesindedir. Çünkü tüm Türkiye çapında ve tüm forumların katılımıyla yapılacak böyle bir farklı eğilim ve strateji tartışması aslında birinci eğilimin fiilen etkisinin sonu anlamına da gelirdi.

Gezi’den beri bir yıl geçmesine rağmen bugün hala netleşme olmaması, birinci eğilimin kendi amaçları açısında başarılı olduğu; bu tartışmaları gündemden uzak tutabildiği anlamına da gelmektedir.

*

Bu iki eğilim genel olarak farklı alanlarda daha yoğunlaşmış ve ağırlıklı ifadelerini bulmaktadır.

Taksim Dayanışma, Forumlar Koordinasyon, İstanbul Forumlar Buluşması hazırlayanları gibi “temsilciler”den oluşan yapılarda, birinci eğilimin etkisi ve gücü daha fazladır.

Forumların kendi iç toplantılarında, hatta şimdilerde forum toplantılarından uzak duran ama göz ucuyla nereye gidecek diye bakanlarda ikinci eğilimin daha güçlü olduğu sezilmektedir. Uzak duruşun bir nedeni de birinci eğilimin etkisinin hâlihazırdaki gücüdür.

*

Her iki eğilim sadece farklı program ve stratejilere değil aynı zamanda farklı önceliklere ve gündemlere de denk düşer.

Forumların bir “karşı iktidar”, bir “alternatif ulus” olarak şekillenmesi gerektiğini düşünenin öncelikleri ve gündemi farklı olur; iktidara karşı bir mücadele aracı olması gerektiğini düşünenin öncelikleri ve gündemi.

Forumların bir karşı “iktidar” olarak şekillenmelerini ve bu yönde mücadele etmelerini hedefleyen için, her şeyden önce bizzat forumların kendisinin, bütün forumlara katılan tüm bireylerin tartışabileceği; her bireyin tüm bireylere görüşlerini iletip görüşlerine kazanmayı deneyebileceği; gerçek bir fikir ve örgütlenme özgürlüğünün fiili olarak da bulunduğu bir

biçimin, ilişkinin ve yapının varlığı öncelikli olur. Çünkü ancak böyle bir yapı ve ilişkiler içinde “Gezi’nin Ruhı” ya da forumlara katılan ve izleyenlerin gerçek eğilimleri kendini dışavurma ve temsilde yansıtmaya olanağı bulabilir; genel ve temel sorunlara yönelip kendini geliştirebilir.

Tersi eğilim ise, ancak bugünkü, dolaylı yapıları sürdürebilerek varlığını ve etkisini sürdürebilir. Bu somut olarak bizzat bugünkü yapıda da görülebilir.

Örneğin, neredeyse bir yıl geçmesine rağmen “Forumlar Koordinasyon” ya da “Taksim Dayanışması” gibi organların, kendilerinin geçici ve zorunlu bir çözüm olarak görüp, kendilerini yok edecek ve kendilerinin yerine geçecek böyle bir yapının oluşumu yönünde hiçbir adım atmaması ve bunu acil bir görev olarak önüne kaymaması, bizzat birinci eğilimin böyle bir yapı aracılığıyla etkisini sürdürmesiyle ilgilidir.

Yani bugün, forumların ve ilişkilerinin nasıl yapılanacağı ve bizzat bunun gündeme alınması sorunu ve bugünkü var olanı fiilen sürdürme ve bunu gündeme almaktan kaçınma, aslında iki farklı eğilim, program ve stratejinin çatışmasının bilince çıkmamış ama somut bir sorunda görünen yansımasından başka bir şey değildir.

Forumların ve Gezi’nin geleceğini ve kaderini de bizzat bu iki eğilim arasındaki mücadelenin sonucu belirleyecektir.

Eğer bugünkü yapı ve ilişki tarzı sürdürülürse, forumlar kan kaybetmeye devam edecek ve giderek iktidara karşı muhalefetin basit bir aracına dönüşecektir.

Ama eğer bugünkü yapının yerine, gerçekten alternatif bir “ulus”un ve onun karşı “iktidar”ının tohumları olabilecek

yapılar ve işleyişlerin nasıl kurulabileceği ve oluşturulabileceği gündeme alınabilir ve bu yönde somut girişimlerde bulunulabilirse, forumların anti AKP muhalefetin birer basit aracı olmaktan çıkıp birer alternatif “iktidar”a veya “ulus”a dönüşebilme olanağı ortaya çıkar.

(Elbet ilerde bu “Alternatif İktidar” oluşturmayı esas olarak görenlerin içinde de bizzat bunun nasıl olabileceği tartışması da olacak ve bu da ister istemez, daha sistematik ve farklı, dünya çapında açıklama getiren teorilerin, program ve stratejilerin tartışmasını da getirecektir. Örneğin dün Don Kişot’ta Michael Hardt, (Antonio Negri ile birlikte) böyle bir sistematik teori (program ve strateji) şekillendirmeye ve savunmaya çalışan biridir. Keza bu satırların yazarının geliştirdiği sistematik bir teori, program ve stratejisi vardır. Yarın belki başkaları da çıkabilir. Ama henüz bu noktalardan çok uzağız. Gezi ve forumlar varlıklarını sürdürüp gelişebilirlerse er veya geç bu sorunlarla da karşılaşacaklardır.)

Bu iki eğilim, iki program ve iki strateji somut sorunlarda, özellikle de somut örgüt ve mücadele biçimlerinde kendini gösteriyor dedik.

Örneğin Soma’daki katliama gösterilen tepkilerde iki farklı eğilim görülüyordu.

Bir yanda hem bu olaya bir yurttaş olarak, bir insan olarak tepkisini göstermek, işçilerin yanında yer almak ama esas gücünü ve enerjisini, daha çok insanı bu tepkiyi ifade etmeye yöneltmeye yönelik olarak ve/veya daha kalıcı, uzun vadeli ve sonuç alıcı yapılar oluşturmak için neler yapılacağı üzerine kafa yoranlar.

Diğer yanda, Soma dolayısıyla oluşan tepkiyi gerek sloganları

ve vurgusuyla gerek eylem biçimleriyle, sırf AKP ve hükümet karşıtlığına yönlendirerek; polisle çatışmalar çıkararak (Polis zaten her durumda saldırıyor. Ama sadece içerik olarak değil, biçimsel ve hukuki olarak da haklı olmak ve yurttaş olarak hakları savunur pozisyonda olmak çok önemlidir ancak böyle bir tavır ısrarla sürdürülebilirse geniş kitleler de sokağa çıkabilir.) uzun vadeli, “alternatif iktidar” organı olabilecek yapılar oluşturmayı ve geniş kitleleri örgütlemeyi hedef almayanlar.

Birinciler bugün var olun iktidar muhalefet bölünme ve zıtlaşmasının dışına çıkmaya, en azından bu tuzağa düşmemeye çalışırken, ikinciler gönüllü olarak tam bu bölünmede yer alarak, forumları bu tuzağa çekmeye çalışıyorlar.

*

Şimdi şu Soma’daki katliam örneğinde neler yapılabileceğine bakalım.

En öncelikli konu, var olan devletin karşısına alternatif bir iktidarın dayanağı ve aracı olacak örgüt ve organlar yaratmak; halkın bunlarda örgütlenmesini sağlamaktır.

Yani öyle biçimler bulmalı ve bunların tohumunu atmalıyız ki bunlar sadece yapısal olarak var olandan farklı olmakla kalmamalı; aynı zamanda bizzat bu örgütsüz milyonlarca insanın örgütlenmesinin araçları olmalıdırlar.

(Bu konuda elbet Kürt hareketinin önemli deneyleri vardır. Ayrıca dünyadaki işçi hareketlerinin unutulmuş deneyleri ve onlardan da daha çok unutulmuş bu deneyleri sistemleştirme çabaları vardır. Ama daha buralardan çok uzayız.)

Somut bir örnek verelim. Gezi esnasında “Vicdan Mahkemeleri” diye bir öneri yapmıştık. Gezi’nin, bugünkü mahkemelerin alternatifi olacak, bugünkü yasalara göre ama gerçekten tarafsız ve hukuki ölçülerle karar verecek mahkemeler kurmasını; bunların elbette bir yaptırım gücü olamayacağını ama en azından vicdani mahkûmiyetler verebileceğini; bunların da hem bugünkü devlet ve hükümetin gerçek yüzünün kavranmasını; hem de forumların alternatif bir iktidar olarak örgütlenmesini sağlayacağını yazmıştık.

Ne yazık ki, tam da Gezi’yi iktidara karşı muhalefetin bir aracı olarak gören eğimin etkisi ve yönlendirme gücü dolayısıyla hiçbir zaman gündeme alınmadı ve bunları oluşturma yönünde girişimlerde bulunulmadı.

Bir yıl veya altı ay önce, böyle bir yapının iyi kötü başlangıcı yapılmış olsaydı, örneğin rüşvet skandallarına bu mahkemeler bakıyor olabilirdi. (Bu mahkemeler bakanları, polisleri, başbakanı mahkemeye ifade vermeye çağırabilirdi. Gelmezler veya gelmeyeceklerdir. Önemli olan usulüne uygun hukuki prosedürü uygulamaktı. Örneğin Soma’yı bu mahkemelerimiz inceliyor olabilirdi.)

İşte Soma için de aynı mantıkla başlangıçlar yapılabilir.

Birincisi Soma olaylarını inceleyecek bir “Vicdan Mahkemesi” kurulabilir Bugünkü Forum tarafından. En tarafsız ve bağımsız hukukçulara bir çağrı yapılarak böyle bir mahkemede yer almaları istenebilir. Mahkemelere tamamen Amerika’daki jüriler gibi tarafsız ve rastlantısal jüriler seçilebilir.

Mahkemelerin bütün delilleri, ifadeler, iddialar tamamen açık olarak internette yayınlanabilir. Her olay ayrıntısıyla incelenebilir vs..

Ama sadece mahkemeler yetmez. Örneğin işyerleri emniyeti denetleme kurulları kurulabilir. Bunlar da her işyeri ile ilgili raporlar sunup, işyerlerine gidip kontrol etmek isteyebilir. Bunlara elbet işverenler müsaade etmez. Ama o zaman buna müsaade etmeyenlerin listeleri ve isimleri, yayınlanabilir.

Yani devletin ordusuna, savcısına, mahkemesine, polisine, hapisanesine karşı forumların karşı devletinin kuracağı organların güvenilirliği, ciddiliği, tarafsızlığı ve bunların sağladığı manevi etki bir karşı iktidarın araçları olabilir.

Bunlar gibi daha yığınla iş yapılabilir. Eğer gerçekten kılı kırk yaran; ciddi işler yapılırsa bir süre sonra bunlar geniş kitlelerin sözüne güvendiği organlar haline gelir. İnsanlar TC yurttaşlığından filen çıkıp Forumların demokratik cumhuriyetinin yurttaşlığına geçmeye başlayabilirler. Birer Türk olmaktan çıkıp birer Türklüğe hiçbir politik anlam vermeyen birer demokrata dönüşmeye başlayabilirler.

Ama bütün bunlar için her şeyden önce forumların tüm Türkiye çapında ortaklaşa bir platformunun oluşması, adeta alternatif bir “ulus” gibi şekillenmesi gerekiyor.

Bugünkü ulus Türklükle tanımlanmış, Türk dilini resmi dil kabul etmiş, Türk vatandaşı olmayı şart koşmuş.

Forumların demokratik ulusu ise, Türklükle veya başka bir dil, din, etni ile tanımlanmaya karşı tanımlanmış olmalı.

Bunun sembolik ifadeleri de olmalı. Bugünkü ulusun bayrağı Türk bayrağı ise, alternatif demokratik ulusun veya “iktidar”ın bayrağı, bütün diller, dinler, etniler, soylar karşısında tarafsızlığını, onlara karşı kör oluşunu vurgulayan bir bayrak olabilir örneğin.

Bu alternatif demokratik ulusa katılmak için Türk vatandaşı olmak gerekmez. Bu topraklarda yaşayan ve devletin ve ulusun bir dil, din, etni, soy, tarih kötü olmasını savunan herkes bu alternatif demokratik ulusa katılabilir. Türkiye’de yaşayan Suriyeliler, Afrikalılar, vs. de bu alternatif ulusun yurttaşları olabilir örneğin.

Bu karşı ulusun Merkezi “yerelleri” ve onların yetkilerini değil; Yereller merkezin hangi yetkilere ve ne keder sahip olacağını belirler ve bunlar her an geri alınabilir.

Bu karşı ulus veya devlette, örneğin İşçilerin asgari ücretini veya asgari geçim seviyesini işçilerin teşekkürleri ve seçtikleri kurullar belirler. Hükümet veya işverenler değil.

Bu alternatif iktidar veya demokratik ulus, Her şeyin tam bir açıklığını savunur ve uygular. Hiçbir organın hiş bir toplantısı yurttaşlarına kapalı olmaz. Tam bir açıklık olur ilkesi.

*

Bütün bunlar uzatılabilir. Tartışılması gerekenler bütün bunların nasıl yapılacağı olmalı.

Ama başta da bekittiğimiz gibi bütün bunların olabilmesi için bunların tartışılıp gündeme alınabileceği organlar ve bunların oluşturulması gerekmektedir.

Bu öneriler ve anlayışı yansıtan yazılar karşısında bir içerik tartışmasına girmektense böyle genel ve temel sorunları tartışmayı “çöp” olarak tanımlayarak dar pratikçiliği yüceltenler ise fiilen başka bir eğilimin ve stratejinin savunusunu yapmış olurlar.

18 Mayıs 2014 Pazar

Demir Küçükaydın

(2014 Mayıs) “İşçi Sınıfı Cennete Gider”

Dün İstanbul Forumları’nın Yoğurtçu Parkı’nda Soma’daki katliamı ele alan ortak forumu vardı. Bu vesileyle parklara dönüş yapılmış olacaktı.

Dün sabah, erken kalkıp “Parklara Dönerken – Forumlar ve Soma” yazısını bitirdikten sonra Forum’un yapılacağı Yoğurtçu Parkı’na gittim. Forum bir saat geç, 14.00’te başladı.

Sanki bunca eleştiri ve öneri yapılmamış gibi birileri bir yerlerde karar verip “Ağlama duvarı” yöntemiyle forum yaptı. Hiç olmazsa forumu hangi yöntemle yapalım deyip bizzat foruma gelenlere sorabilirlerdi. Böylesine en basit ve sıradan bir demokratik geleneğin bile olmadığı yerde ne olabilirdi ki? Gelenlerin dağınıklığı ve örgütsüzlüğü bir “Hazırlık Komitesi” veya “Gezi Forumları Dayanışması”nın böyle belirlemesine olanak tanıyordu. Eğer bu dağınıklığı gidermek gibi bir amaç olsa, gündemimizin ilk maddesi nasıl bir yöntemle tartışacağımız ve forum yapacağımız olsun denebilirdi mesela.

“Ağlama Duvarı” yöntemi, insanların sırayla söz alıp iki veya üç dakika içinde kafalarındakini anlatmalarıdır. Bir karar, farklı görüş ve alternatiflerin tartışması, tezlerin veya önerilerin birbiriyle çoğunluğu kazanmak için mücadelesi gibi hiçbir şey yoktur. Bunların olmadığı yerde her zaman olan olur: örgütlü ve küçük gruplar yönü belirler.

*

Dünkü forum da öyleydi. Bu yöntem, Geziden sonraki forumlarda belki hoş görülebilir ve anlaşılabilirdi. O geniş kalabalık, coşku ve dolgunluk içinde belki insanların kendini

ifade etmesi için başka bir biçim uygun düşmeyebilirdi. Ama arada bir yıllık bir deneyden, her biri 10-15 kişi ile toplantı yapan forumlardan başkasının gelmediği bir ortamda, aynı yöntemi sürdürmenin anlamı yoktur ve birincisi trajedi ise bu komedi bile değil, bir fars veya vodvil olabilirdi. Ve de öyle de oldu.

Sonuna kadar beklemek artık anlamsız göründü ve sonunu izlemedim. Nasıl olsa ne olduğunu birilerinden duyardım.

Düşünün, tüm İstanbul forumları çağrı yapıyor. Soma’da yüzlerce işçi kurban gitmiş. Yani konu da böylesine can alıcı. Ama “kaç kişi vardı?” derseniz, üşenmedim saydım 300 civarında bir rakam buldum. Haydi, gelen gideni 400 olsun.

Gezi’nin kitlesi yoktu bu Parklara dönüşte ve bununla birleşmiş Soma forumunda.

Gezi açıkça forumları boykot ediyor denilebilir. Gezi’ye gelenler sadece Berkin’in cenazesine geldi. Buhar olup uçmadığını ama kendisini ifade edecek bir biçim bulamadığı için şimdilik görünmez olduğu mesajını verdi. Bir de belki Soma’nın duyulduğu ilk gün Taksim’e geldi. Hepsi o kadar. Açık ki, kiminin “prekarya”, kiminin “orta sınıf”, kiminin “beyaz yakalılar” dediği Gezi’nin modern ücretlileri bu biçimiyle Forumları boykot ediyor; izlenen politikada kendini bulamıyor.

Dünkü foruma gelenler, “sen, ben, bizim oğlan”dı. Hafızası zayıf, uzun yıllar Türkiye’nin politik ortamlarından uzak kalmış bir insan olmama rağmen benim bile oraya gelenlerin yüzde altmış kadarına göz aşinalığım vardı.

Şunu açıkça kabul etmeli forumlar: Gezi’nin kitlesi forumları

boykot ediyor. Uzaktan göz ucuyla gözlüyor ama orada kendini bulamıyor, protesto ediyor ve uzak duruyor. Bu örgüt ve mücadele biçimlerinden rahatsız.

*

Ama sadece Gezi'nin ücretlileri mi? Hayır. Seçimler gösterdi ki, İşçi Sınıfının daha alt kesimleri, ulusalcı ve Türk milliyetçisi, bu sisteme dokunmayan, sadece iktidara çatan; bu devletin yapısını sorun etmeyen bir muhalefetin de aracı olmak istemiyor ve onlar tarafından kullanılmaktansa, en azından son on yılda yaşamında iyi kötü düzenlemeler yapmış AKP'nin yanında durmayı daha akıllıca görüyor.

İşçi sınıfı, Sünni ve Müslüman alt kesimleriyle de; modern şehirli Gezi'yi yapmış üst kesimleriyle de ulusalcılardan, ulusalcılığa karşı kesin bir savaş açmayanlardan ve mesafe koymayanlardan uzak duruyor ve bu türden muhalefete mesafe koyuyor.

Soma'ya gidenlerin anlattıkları, İşçilerin her şeyi bilmelerine rağmen, Ulusalcıların ve her şeyi sadece hükümeti yıkmaya odaklayanların bir aracı olmaktansa, onlara mesafeli olmayı yeğlediğini gösteriyor.

Bu işçiler bu topraktaki insanların neolitik devrimden beri binlerce yılda biriktirdiği değerleri; sınıflı topluma geçtiğinden beri biriktirdiği sınıf mücadelesi tecrübelerini; aynı tehlikeli işi yapan maden işçilerinin modern zamanlarda oluşturduğu dayanışma gelenekleriyle sentezlemiş; “çizmelerimi çıkarayım mı kirlenmesin” diyen; sağ kurtulur kurtulmaz günlerce kurtarma çalışmalarında günlerdir arandığını bilmeden çalışan; oğlunun ölümünü kabullenmiş anasının yanına gelince, başka analar üzülmessin diye anasıyla bir resim bile çektirmeyen

insanlardır.

İşçilerin çok güçlü sınıf içgüdüleridir.

Onlar sizden uzak duruyorsa, sorun onlarda değil sizdedir.

Çok açıktır anlayana mesaj, işçi sınıfı Gezi’cisiyle, AKP’lisiyle ulusalcılara; sorunu bir hükümet karşıtlığına indirgeyenlere, CHP’lilere uzak durmakta, mesafe koymaktadır.

Ciddi, sağlam, radikal, ucuz zaferlerin peşinde koşmayan; köklü değişimleri yapacak; insanlara örnek olup onları dönüştürecek bir alternatif arayışındadır.

Klişeleşmiş sloganlar, sekterlikler, manüplasyonlar, şark kurnazlıkları işçileri kandıramamakta ve uzaklaştırmaktadır.

İşçiler ulusalcılara mahkûmiyeti; onlar tarafından kullanılmayı kabul etmemektedir.

*

Sartre “*Cehennem başkasıdır*” demişti.

Cehennem Fabrikadır, madendir, bilgisayarlı işyeridir.

Cehennem Türkiye Cumhuriyeti’dir.

Ama “*İşçi sınıfı cennete gider.*”

“*la classe operaia va in paradiso*”

Demir Küçükaydın

19 Mayıs 2014 Pazartesi

(2017 Nisan) 1 Mayıs'ta Taksim Alanı Fethedilebilirdi? Ama Nasıl?

Türk sosyalistlerinin temel sorunu anmalara, rozetlere, ritüellere çok düşkün olmalarıdır.

Pek bilinmez veya artık bilinmek istenmemektedir ama 1960'ların sonundaki yükselişi yaşayan devrimci gençler, yani DÖB'lüler (Devrimci Öğrenci Birliği) ve Dev-Genç'lilerin hiç öyle ritüelleri yoktu. Çünkü gerçek, canlı, dinamik bir hareketin örgütsel ifadesiydiler.

Kırk yılda bir anma falan yapılır, o da aktüel politik mücadele için bir mesaj vermeye, bunun için vesile yaratmaya yönelik olurdu.

Bizim ve özellikle de bizim Deniz'in (*mare nostrum*) dilimizden düşmeyen “*vaktimiz yok ölenlerin matemini tutmaya, akın var güneşe akın, güneşi zapt edeceğiz güneşin zaptı yakın*” şiarıydı.

Bir örgüt canlı bir hareketle bağını, dinamizmini, yaratıcılığını yitirip bürokratlaşmaya, taşlaşmaya başladığında rozet sloganlar, bayraklar, semboller, ritüeller, anmalar önem kazanmaya başlar.

Bu hiç şaşmaz. İşin kötüsü daha sonra böyle bir şekillenme içinde örgütlü hareketlerle ve siyasi mücadelelerle tanışanlar, bir süre sonra politika yapmanın böyle bir şey olduğunu sanmaya başlarlar. Çünkü başka bir şey görmemişlerdir. Debbağhanede çalışan işçiler bir süre sonra ufunetin kokusunu duymaz olurlar.

Belli bir siyasi kimliği ifade eden ya da onunla özdeşleşmiş sloganlar (Örneğin “Mahir, Hüseyin, Ulaş, kurtuluşa kadar

savaş”), semboller, ritüeller (“şehitlerin” ölüm yıldönümleri) politik faaliyetin temel biçimi olduğunda, zaten o örgütler, hareketler taşlaşmış, kendi varlıklarını sürdürmeleri kendi başına bir amaç haline gelmiş demektir.

*

Gerçek devrimcinin, belli bir siyasi kimliğin rozeti ya da alâmetifarikası olmuş sembollerle, sloganlarla, ritüellerle işi olmaz.

Gerçek devrimci ezilenlerin, gayrı memnunların kendi öz örgütlenmelerini yaratılması; onların mücadeleye çekilmesi ve kendi deneyleriyle gelişmesi üzerinde yoğunlaşır; kafasını hep bu gibi sorunlara yorar.

Çünkü gerçek devrimci, milyonlarca insanın canlı eylemi ve eylem içinde değişmesi olmadan ne o insanların; ne de toplumsal düzenin değişmesinin mümkün olmadığını bilir. Sorunu böyle koyanın da tek derdi insanların dini, milliyeti, siyasi düşüncesi ne olursa olsun bir araya gelip ortaklaşa bir şeyler yapmaları, örgütlenmeleri, ortaklaşa tartışmaları için olanaklar yaratmak üzerinde toplanır.

Kafasını bu gibi sorunlara takan bir devrimcinin, kendi siyasi hareketinin sembollerini, bayraklarını ortaya çıkarma, sergileme, insanları onların etrafında toplamaya kalma gibi bir derdi olmaz.

Çünkü bunlar başkalarının gelmesini engeller. Bunlar küçük bir örgütün taraftarlarını birleştirebilir ama onları milyonlarca insandan ayırır. Bu ayırmanın aracıdırlar; zeytinyağı gibi açıkta kalmaya yol açarlar.

Bir fabrikadaki işçileri veya bir mahallenin yeşilliğini korumak isteyen mahalleliyi örgütlemek istiyorsanız, onların en temel ve can alıcı sorunların ne olduğuna bakarsınız. İnsanları o

temel sorunu halletmek için birleştirmeye ve ortaklaşa bir harekete götürmeye çalışırsınız. Sonra bizzat o örgütlenme ve mücadele içinde o insanlar değişmeye başlarlar.

Bu bir ülke veya dünya çapında da böyledir.

Bir devrimcinin alâmetifarİKası, alâmetifarİKasızlığı olur.

Ya da bir tek alâmetifarİKası olur, somut ve doğru hedefler etrafında insanları birleştirme çabası.

Bu en basit bilgiden yoksundur bütün sosyalist örgütler.

Daha doğrusu artık unutmuş bulunmaktadırlar.

Çünkü onlar artık hayatiyetini kaybetmiş, Hindistan'ın kastları gibi taşlaşmış, beyin kireçlenmesine uğramış yapılardır.

*

1 Mayıs bu taşlaşmış solun ve sosyalistlerin ortak ritüelidir.

Her sene, her sol grup orada kendi renkleri, bayrakları, sloganları ile tabiri caiz ise (ki bu sol grupların kendi aralarında kullandıkları bir deyimdir) “*görüciye çıkmak*”tadırlar.

Sadece bu da değil, 1 Mayıs'ı Taksim'de “kutlama” da sol için, bir tür kendi başına hedef haline gelmiştir.

Yani bir politik eylem ve mücadelenin vesilesi olmaktan çıkmış, kendisi bir hedef haline gelmiştir. Solu ve sosyalistleri toplumun gerisinden tecrit eden bir hedef.

Hâlbuki 1 Mayıs'ı demokrasi mücadelesinin ciddi bir vesilesi ve mevzii yapmak mümkündür.

Örneğin, geçen yıllarda, 1 Mayıs'ın ya 24 Nisan'da kutlanması; ya da 1 Mayıs'ta Ermeni katliamının temel sorun yapılması gibi öneriler yaptık.

Keza daha önceki yıllarda Festus Okey'in Polis tarafından öldürülmüş olması üzerinden Türkiye'de yaşayan yabancılardan

eşit hakları gibi sorunun güncelleştirilmesi gibi öneriler yaptık. Yani 1 Mayıs, ezberleri bozmak, toplumun gündemine başka bir yaklaşımı, başka bir paradigmayı sokmak için, bir provokasyon olarak kullanılabilirdi.

Eğer bu gibi öneriler veya benzerlerine göre davranılabilseydi, iktidar ve devlet, solun 1 Mayıs'ı böyle etkili kullanmasını engellemek için, Taksim'de 1 Mayıs kutlamalarının, bir karnaval havasında kutlanmasını kendiliğinden teşvik ederdi.

Yani bir parça akıllıca bir siyasi mücadeleyle, hem toplumun gündemine çok can alıcı sorunlar sokulmuş, ezberler bozulmuş olur; hem de bir yan ürün olarak Taksim Alanı bile alınmış olabilirdi.

Bu önerilere zerrece itibar edilmedi, görmezden gelindi.

Çünkü bu öneriler o örgütlerin var oluş temellerini tehdit ediyordu ve onlar için kendi var oluşları kendi başına bir amaçtı.

*

Ama sorun sadece örgütlerin kendi başına bir amaç olması da değildir. Bunun yanı sıra, Türk solunun, Milliyetçi ve ulusalcı olmasıdır; demokrat olmamasıdır.

Sosyalistler “sınıf”, “işçi sınıfı”, “emek”, “neo liberalizm” veya “kapitalizm” veya “Emperyalizm” demeyi solculuk ve sosyalistlik sanmaktadır. Bunları öne çıkararak aslında demokratik görevlerden kaçmaktadır. Kürtlerin haklarını, göçmenlerin haklarını, Ermenilerin haklarını “sınıf sorunu”; “emek sorunu” değil diyerek bir kenara atmakta, demokrasi mücadelesinden kaçtığını, sözüm ona sınıfçı ve sosyalist bir söylemin ardına gizlenerek, ileriye kaçarak gizlemeye çalışmaktadır.

“Sınıf”, “sınıf mücadelesi” “işçi sınıfı” ve “Emek” gibi kavramların sosyalizm ile Marksizm ile ilgisi yoktur. Bunlar burjuva tarihçiler ve ekonomi politikçiler tarafından bulunmuş kavramlardır. Marksizm’i ve sosyalizmi bunlara indirgemek, onu burjuvazinin kabul edebileceği bir hale getirmektir. Lenin’in o meşhur “*Ne Yapmalı?*” kitabında vurguladığı gibi, Sosyalistler, toplumdaki *tüm gayrı memnunları, tüm ezilenleri* birleştirmeye çalışırlar.

Demokrasi mücadelesini örgütlemek, geniş kesimleri mücadeleye çekmek, bunu yapamadığı veya yapmadığı durumlarda da toplumun ezberini bozmak gibi alışkanlıkları yoktur bu ulusalcı ve kendi örgütlerinin varlığını kendi başına bir amaç haline getirmiş sosyalistlerin ve sosyalist örgütlerin. Tam da demokratik mücadeleden kaçtığı için, 1 Mayıs’ı somut bir demokratik hedef için vesile yapmaktan kaçındığı için, Taksim’de 1 Mayıs kutlamanın kendisini kendi başına bir amaç olarak belirledi bu sol.

Haydi, bunun yanlışlığını bir yana bırakalım ve doğru bir hedef tanımlaması olduğunu var sayalım.

Bunu yapacak güç ilişkileri olup olmadığı; böyle bir şeyi hedeflemenin kendisinin sosyalistleri geniş toplum kesimlerinden tecrit edip etmediği gibi soruları hiçbir zaman gündemine almadı.

Haydi, bunu da geçelim.

Yaptığını bile zekice yapmadı.

Bir an için Taksim Alanında 1 Mayıs yapmayı hedef almanın doğru bir hedef tanımlaması olduğunu var sayalım.

Devletin ve hükümetin buna izin vermeyeceği; bunu her kanaldan tüm baskı yöntemleriyle ezeceği hiç kimse için bir sır değildir.

Bu polis baskısını kıracak bir güç varsa bu da gereğinde anlaşılabilir. Ama normal olarak böyle bir durum devrim dönemlerinde falan olur. Böyle bir durum da yok. Aksine geriliyoruz ve savunmadayız.

Bu durumda 1 Mayıs'ı taksimde yapma isteği iki biçimde sonuçlanabilir.

a) Çatışarak girmeye çalışma. Bunun sonucunda girememe. Aynen de böyle oldu. Hatta taksim civarında ara sokaklarda yaşayanların linç tehditlerine maruz kalma gibi durumlar ortaya çıktı.

b) Ya da bunu yapmazsan, başka bir yerde Taksim'de yapılanın benzeri, herkesin kendi rozetleriyle, bayrak ve sloganlarıyla resmigeçit yaptığı ritüel.

Zaten sonunda bu oldu. Yani her halükârda bir yenilgi. Hâlbuki bir parça akıllı taktikler ve mücadele biçimleri izlenerek Taksim fethedilebilirdi.

Bu sorun bile değildir.

Taksim verilmiyor mu?

Bu durumda, bu diktatörlüğün Türkiye'de bir demokrasi olduğu imajı için sahnelediği oyunun parçası olmayacağız denir ve gösterilen Taksim dışı yerde de, hiçbir yerde de "1 Mayıs kutlaması" yapılmayacağı ilan edilir.

Bunun yanı sıra tüm yurttaşlara, 1 Mayıs günü Taksim ve civarında bulunma çağrısı yapılır. Yani oralara slogsız, bayraksız, pankartsız gelmeleri, oturmaları, gezmeleri, yürümeleri, otlara uzanmaları vs..

Böyle bir eylem olmayan eyleme en az 1 milyon kişi gelir. Bunu Gezi gösterdi.

Bir engelleme olmazsa, bir milyona yakın kişinin, sessizce

Taksim ve civarını doldurması Türkiye'deki dengeleri değiştirir.

Polis ve diğer gler Taksim ve civarını kuşatıp oraya kimseyi sokmadığı takdirde ne olur?

Gelenler yine aynı şekilde polis kordonunun etrafında aynı şeyi yaparlar. Yüz binler tarafından kuşatılmış bulunan polis bir süre sonra tehlikeli bir biçimde çembere alındığını görünce zaten kendi çekilir, korkar.

Böylece şiddetsiz bir biçimde Taksim ele geçirilebilir.

Kaldı ki, polisin kuşatıp oralara girmeyi engellemesi, hükümetin kendi yurttaşlarının seyahat etme, gezmeye gibi çok temel bir hakkını bile gasp etmesi anlamına gelir.

Bu onun tecridini, bütün gerici ve anti demokratik yüzünü iyice açığa çıkarır ve onu daha da tecrit eder.

Yapabileceği başka bir şey daha vardır. Bu sadece dolaşan, duran oturan yurttaşlara saldırmak, onları dağıtmak.

Bunu yaptığı an ise, arı kovanına omak sokmuş olur.

Hiçbir yasa dışı davranışı olmayan yüz binlerce insana saldırmak, Erdoğan'ın sonunu getirir.

Yani Taksim'i tamamen sivil ve şiddetsiz bir hareketle ele geçirmek mümkündür.

Böyle bir biçim uygulansa, demokrasi glerinin her halükârda kazançlı çıkacağı açıktır.

Ama şu bizim anlı şanlı sosyalistlerimiz böylesine basit, birleştirici, toparlayıcı bir eylem biçimini bile akıl edip uygulama yeteneği gösterememektedirler.

Bu merkezi bürokratik oligarşı, bu diktatörlük rejimi bizlerin apsızlıkları ve yanlışları üzerinde yükselmektedir.

İçine girdiğimiz dönemde bir tek silahımız var: Sivil itaatsizlik

veya temel yurttaş hakları alanında kalarak kitlesel sessiz ve birleştirici direniş biçimleri.

Erdoğan'ın, polisin silahları bu silaha karşı işlevsizdir.

Bu biçim hem tüm güçleri birleştirme, hem de karşı tarafın bütün silahlarını etkisizleştirme özelliğine sahiptir. Bu 1 Mayıs vesilesiyle bir kez daha hatırlatalım dedik.

28 Nisan 2017 Cuma

Demir Küçükaydın

Notlar

[←1]

Öte yandan, Askeri bürokratik oligarşi de, kast da bunlar da ne kadar zıt görünürlerse görünsünler, ekonomiye öncelik verirler. Politika ve demokrasi ikincil bir yere sahiptir. Zaten ekonomiznin aynı zamanda gerici bir ulusçulukla kolayca aynı telden çalmasının, bu günkü Türkiye politikasında, özellikle ekonomik mücadeleyi başa koyan sosyalistlerin Genelkurmayın yedeğine düşmesinin ardında bu metodolojik özdeşlik vardır.

İşin kötüsü ekonomik eşitliğe ve mücadeleye öncelik veren bu yöntem, çok Marksist bir anlayış gibidir. Marks demiyor muydu, insanlar arası ilişkileri belirleyen son duruşmada üretim yöntemleri ve ilişkileridir, yani kabaca ekonomik temeldir. Marks demiyor muydu, üstyapı hiçbir zaman ekonomik temelden ileri olamaz, yoksulluk temelinde sosyalizm oluşamaz, oluşursa bu kışla sosyalizmi olur.

Bir bakıma Türkiye'nin askeri ve Bürokratik oligarşisi de Marks gibi düşünüp davranmıyor mu? Onlar da Marks'ın bu yasasını demokrasiye uyguluyorlar, nasıl yoksulluk temelinde sosyalizm oluşmazsa demokrasi de oluşamaz, onun için önce zenginleşelim; ekonomik temeli demokrasi gerektirecek veya kaldıracabilecek seviyeye getirelim sonra zaten demokrasi gerekiyorsa, hatta sosyalizm gerekiyorsa getiririz. İşin kötüsü olgular da bu anlayışı destekler gibidir. Gerçekten de dünyanın bütün zengin ülkeleri demokrasidir, yoksulları demokrasiden yoksundur.

Bu tipik vülger Marksizm'dir, bayağı Marksizm'dir "Ekonomik Materyalist" veya "Mekanik Materyalist" "Marksizm"dir. Zaten reformizmin metodolojik kökleri daima bu bayağı Marksizm anlayışlarındadır.